

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

INFORMACIJA

**O SUBJEKTIMA BANKARSKOG SISTEMA FEDERACIJE BOSNE I
HERCEGOVINE SA STANJEM NA DAN 31.03.2022. GODINE**

Sarajevo, juni/lipanj 2022. godine

Skraćenice i termini

AMFI	Udruženje mikrofinansijskih organizacija u BiH
AOD	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
BD	Brčko Distrikt
BiH	Bosna i Hercegovina
CBBiH	Centralna banka Bosne i Hercegovine
CRK	Centralni registar kredita poslovnih subjekata i fizičkih lica u BiH
EBA	European Banking Authority (Evropsko nadzorno tijelo za bankarstvo)
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development (Evropska banka za obnovu i razvoj)
ECB	European Central Bank (Evropska centralna banka)
ECL	Expected credit loss (Očekivani kreditni gubitak)
EFSE	European Fund for Southeast Europe (Evropski fond za Jugoistočnu Evropu)
EKS	Efektivna kamatna stopa
EU	Europska unija
FBA	Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FSAP	Financial Sector Assessment Program (Program procjene finansijskog sektora)
FX rizik	Foreign Exchange Risk (Devizni rizik)
ICAAP	Internal Capital Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti kapitala)
IKT	Informaciono-komunikacione tehnologije
ILAAP	Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (Interni proces procjene adekvatnosti likvidnosti)
LCR	Liquidity Coverage Ratio (Koeficijent pokrića likvidnosti)
MKD	Mikrokreditno društvo
MKF	Mikrokreditna fondacija
MKO	Mikrokreditna organizacija
MMF	Međunarodni monetarni fond
MSFI	Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja
NFI	Nedepozitne finansijske institucije
NKS	Nominalna kamatna stopa
NPL	Non performing loans (Nekvalitetni krediti)
Pandemija	Virusno oboljenje „COVID - 19“
RBFBiH	Razvojna banka Federacije Bosne i Hercegovine
RKG	Rezerve za kreditne gubitke
RS	Republika Srpska
SB	Svjetska banka
SBS	Subjenti bankarskog sistema FBiH: banke, bankarske grupe, razvojne banke, MKO, lizing društva, faktoring društva, mjenjači i druge finansijske organizacije čije poslovanje nadzire FBA
SREP	Supervisory Review and Evaluation Process (Supervizorski pregled i proces procjene)
UBBiH	Udruženje banaka Bosne i Hercegovine
UDLBiH	Udruženje društava za lizing BiH

USAID FINRA Projekat	United States Agency for International Development - Financial Reform Agenda Activity Project (Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj - Projekat reformi finansijskog sektora)
UO FBA	Upravni odbor Agencije za bankarstvo Federacije BiH
ZoA	Zakon o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine
ZoB	Zakon o bankama
ZoF	Zakon o faktoringu
ZoL	Zakon o lizingu
ZoMKO	Zakon o mikrokreditnim organizacijama

SADRŽAJ:

SKRAĆENICE I TERMINI	2
SPISAK TABELA:	6
SPISAK GRAFIKONA:	8
SAŽETAK REGULATORNIH ZAHTJEVA I STANDARDI POSLOVANJA SBS	9
SAŽETAK	12
UVOD.....	17
1. BANKARSKI SEKTOR.....	19
1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH	19
1.1.1. Status, broj i poslovna mreža	19
1.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće.....	19
1.1.3. Kadrovska struktura.....	22
1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	22
1.2.1. Bilans stanja	22
1.2.2. Obaveze	26
1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala.....	29
1.2.4. Kreditni rizik.....	32
1.2.5. Profitabilnost	38
1.2.6. Ponderisane NKS i EKS	42
1.2.7. Likvidnost.....	43
1.2.8. Devizni (FX) rizik.....	46
1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi.....	48
1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR	48
2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA	52
2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR.....	52
2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH.....	52
2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža.....	52
2.1.1.2. Struktura vlasništva.....	52
2.1.1.3. Kadrovska struktura	52
2.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	53
2.1.2.1. Bilans stanja	53
2.1.2.2. Kapital i obaveze	54
2.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive	56
2.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH	59
2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	61
2.2. LIZING SEKTOR.....	62
2.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH	62
2.2.1.1. Broj lizing društava	62
2.2.1.2. Struktura vlasništva	62
2.2.1.3. Kadrovska struktura	62
2.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA	63
2.2.2.1. Bilans stanja.....	63
2.2.2.2. Kapital i obaveze.....	64
2.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive	65
2.2.2.4. Profitabilnost.....	66
2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga	68
2.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR	69
2.3. FAKTORING POSLOVI.....	70
2.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH	70
2.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH.....	70

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE	72
ZAKLJUČAK	73
PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR.....	75
Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.03.2022.....	75
Prilog 2 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.03.2022.....	76
Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.03.2022....	77
Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.03.2022.....	78
Prilog 5 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.03.2022.....	79
Prilog 6 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.....	80
PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR.....	81
Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.03.2022.....	81
Prilog 8 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.03.2022.....	82
Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.03.2022.....	83
Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.03.2022.....	84
Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.03.2022.....	85
Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO	85
Prilog 12 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.03.2022.....	86
Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.03.2022.....	87
PRILOZI ZA LIZING SEKTOR	88
Prilog 14 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.03.2022.....	88
Prilog 15 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.03.2022.....	89
Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.03.2022.....	90
Prilog 17 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.03.2022.....	91
Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.03.2022.....	92
Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu.....	92

Spisak tabela:

Tabela 1:	Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH.....	19
Tabela 2:	Struktura vlasništva prema ukupnom kapitalu.....	21
Tabela 3:	Struktura vlasništva prema učešću državnog, privatnog i stranog kapitala.....	21
Tabela 4:	Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu).....	22
Tabela 5:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH.....	22
Tabela 6:	Ukupna aktiva po zaposlenom.....	22
Tabela 7:	Bilans stanja.....	23
Tabela 8:	Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi.....	23
Tabela 9:	Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivni.....	25
Tabela 10:	Novčana sredstva banaka	25
Tabela 11:	Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta.....	25
Tabela 12:	Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH.....	26
Tabela 13:	Sektorska struktura depozita.....	27
Tabela 14:	Štednja stanovništva.....	28
Tabela 15:	Ročna struktura štednih depozita stanovništva.....	29
Tabela 16:	Kreditni, štednja i depoziti stanovništva	29
Tabela 17:	Izveštaj o stanju regulatornog kapitala.....	30
Tabela 18:	Struktura izloženosti riziku.....	31
Tabela 19:	Pokazatelji adekvatnosti kapitala.....	31
Tabela 20:	Stopa finansijske poluge.....	32
Tabela 21:	Finansijska imovina, vanbilansne stavke i ECL.....	32
Tabela 22:	Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika.....	33
Tabela 23:	Sektorska struktura kredita.....	35
Tabela 24:	Ročna struktura kredita.....	35
Tabela 25:	Kreditni prema nivoima kreditnog rizika.....	36
Tabela 26:	Pokazatelji kreditnog rizika.....	38
Tabela 27:	Ostvareni finansijski rezultat banaka.....	39
Tabela 28:	Struktura ukupnih prihoda banaka.....	39
Tabela 29:	Struktura ukupnih rashoda banaka.....	40
Tabela 30:	Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti.....	41
Tabela 31:	LCR.....	43
Tabela 32:	Zaštitni sloj likvidnosti.....	43
Tabela 33:	Neto likvidnosni odlivi.....	44
Tabela 34:	Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću.....	44
Tabela 35:	Pokazatelji likvidnosti.....	45
Tabela 36:	Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana.....	46
Tabela 37:	Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno).....	47
Tabela 38:	Ukupna ponderisana pozicija bankarske knjige.....	48
Tabela 39:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH.....	53
Tabela 40:	Bilans stanja mikrokreditnog sektora.....	53
Tabela 41:	Struktura kapitala mikrokreditnog sektora.....	55
Tabela 42:	Ročna struktura uzetih kredita.....	55
Tabela 43:	Neto mikrokreditni	56
Tabela 44:	Sektorska i ročna struktura mikrokredita.....	56
Tabela 45:	RKG.....	57
Tabela 46:	Ostvareni finansijski rezultat MKO.....	59
Tabela 47:	Struktura ukupnih prihoda MKO.....	59
Tabela 48:	Struktura ukupnih rashoda MKO.....	60
Tabela 49:	Kvalifikaciona struktura zaposlenih u lizing društvima FBiH.....	62
Tabela 50:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu.....	63

Tabela 51: Struktura neto bilansnih pozicija aktive.....	64
Tabela 52: Pregled rezervi za finansijski lizing.....	65
Tabela 53: Ostvareni finansijski rezultat lizing društava.....	66
Tabela 54: Struktura ukupnih prihoda lizing društava.....	67
Tabela 55: Struktura ukupnih rashoda lizing društava.....	67
Tabela 56: Struktura broja zaključenih ugovora i iznosa finansiranja lizing sistema	68
Tabela 57: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti.....	71

Spisak grafikona:

Grafikon 1:	Struktura stranog kapitala po zemljama, učešće u %.....	20
Grafikon 2:	Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, učešće u %	20
Grafikon 3:	Herfindahlov indeks koncentracije u aktivima, kreditima i depozitima	24
Grafikon 4:	Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktivna, krediti i depoziti.....	24
Grafikon 5:	Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta	26
Grafikon 6:	Ukupni depoziti	27
Grafikon 7:	Omjer kredita i depozita.....	27
Grafikon 8:	Ukupna štednja stanovništva	28
Grafikon 9:	Kreditima	34
Grafikon 10:	Učešće NPL-a u kreditima.....	37
Grafikon 11:	Aktivna, mikrokrediti i kapital po godinama.....	54
Grafikon 12:	Sektorska struktura mikrokredita (uporedni pregled).....	57
Grafikon 13:	Pokazatelji kvalitete portfolija.....	58
Grafikon 14:	Struktura potraživanja po finansijskom lizingu (uporedni pregled).....	64
Grafikon 15:	Struktura procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta	66

Sažetak regulatornih zahtjeva i standardi poslovanja SBS

Minimalni iznos uplaćenog osnivačkog kapitala - 15 miliona KM	Član 24. stav (2) ZoB ¹
Stopa redovnog osnovnog kapitala - 6,75%	Član 34. stav (1), tačka a) Odluke o izračunavanju kapitala banke ²
Stopa osnovnog kapitala - 9%	Član 34. stav (1), tačka b) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa regulatornog kapitala - 12%	Član 34. stav (1), tačka c) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Zaštitni sloj za očuvanje kapitala u obliku redovnog osnovnog kapitala - 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku	Član 39. stav (1) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Stopa finansijske poluge - 6%	Član 37. stav (2) Odluke o izračunavanju kapitala banke
Koeficijent pokrića likvidnosti - LCR ≥100%	Član 17. stav (2) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke ³
Ročna usklađenost finansijske aktive i finansijskih obaveza	<p>Ročno usklađivanje preostalih rokova do ugovorenih dospijeća instrumenata aktive i obaveza:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje 65% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 30 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 30 dana, član 43. stav (8), tačka a) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 60% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 90 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 90 dana, član 43. stav (8), tačka b) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke; - najmanje 55% izvora sredstava sa rokom dospijeća do 180 dana angažuje u plasmane (instrumente aktive) sa rokom dospijeća do 180 dana, član 43. stav (8), tačka c) Odluke o upravljanju rizikom likvidnosti banke.
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći banke, osim u EUR-ima - najviše do 20% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka a) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke ⁴
Ograničenje za individualnu deviznu poziciju preko-noći u EUR-ima - najviše do 40% priznatog kapitala banke.	Član 3. stav (2), tačka b) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke
Ograničenje za ukupnu deviznu poziciju - najviše do 40% priznatog kapitala banke	Član 3. stav (2), tačka c) Odluke o upravljanju deviznim rizikom banke

¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 27/17

² „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17, 50/19, 37/20 i 81/20

³ „Službene novine Federacije BiH“, broj 39/21

⁴ „Službene novine Federacije BiH“, br. 81/17 i 37/20

Odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala ≤ 20%	Član 7. Odluke o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi ⁵
Herfindahl-Hirschman indeks - HHI	Predstavlja najčešće korištenu mjeru koncentracije u evropskom i američkom ekonomskom sistemu. HHI je zbir kvadrata procentnih udjela konkretne veličine (npr. aktive, depozita, kredita) svih tržišnih učesnika u sistemu. Ako je vrijednost HHI manja od 1000, smatra se da na tržištu nije prisutna koncentracija, za vrijednost indeksa između 1000 i 1800 jedinica na tržištu je prisutna umjerena koncentracija, ako je vrijednost HHI iznad 1800, to je pokazatelj postojanja visoke koncentracije.
Koncentracijska stopa - CR	CR je pokazatelj koncentracije u bankarskom sektoru i predstavlja ukupno učešće najvećih banaka u sektoru u odabranim relevantnim kategorijama: u aktivima, kreditima i depozitima. Označava se prema broju banaka koje se uključuju u izračun, npr. CR 5. Ne postoji jedinstven i općeprihvaćen stav o interpretaciji dobivenih rezultata koncentracijskog omjera. Ako je veća vrijednost, veća je koncentracija tržišta.
Odnos krediti/depoziti i uzeti krediti	Pokazuje odnos najvažnijih bankarska agregata, kredita, na strani aktive i depozita i uzetih kredita, na strani izvora sredstava. Što je stopa veća, to je slabija pozicija likvidnosti banke. Iskustveni standardi su: manji od 70% - veoma solidan, 71%-75% - zadovoljavajući, 76%-80% - na granici zadovoljavajućeg, 81%-85% - nedovoljan, preko 85% - kritičan.
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKD - 500.000 KM	Član 26. stav (1) ZoMKO ⁶
Minimalan iznos osnovnog kapitala MKF - 50.000 KM	Član 36. stav (1) ZoMKO
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital - do 10% za MKF i MKD u kojem MKF ima većinsko vlasništvo	Član 11. stav (2) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji ⁷
Stopa kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na ukupnu aktivu MKO - preko 10%	Član 11. stav (1) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji
Portfolio u riziku MKO preko 30 dana (PAR) - do 5%	Član 12. stav (1) tačka c) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikrokreditnoj organizaciji

⁵ "Službene novine Federacije BiH", broj 41/20

⁶ "Službene novine Federacije BiH", broj 59/06

⁷ "Službene novine Federacije BiH", broj 103/18

Godišnji otpis MKO - do 3%	Član 12. stav (1) tačka d) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikro kreditnoj organizaciji
Operativna efikasnost poslovanja MKO - do 45%	Član 12. stav (1) tačka b) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikro kreditnoj organizaciji
Povrat na aktivu MKO prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA) – pozitivan	Član 12. stav (1) tačka a) Odluke o uslovima i ostalim standardima poslovanja i ograničenjima u mikro kreditnoj organizaciji
Minimalan iznos osnovnog kapitala lizing društava - 250.000 KM	Član 8. stav (1) ZoL ⁸
Minimalan iznos osnovnog kapitala društava za faktoring - 750.000 KM	Član 27. stav (1) ZoF ⁹

⁸ „Službene novine Federacije BiH“, br. 85/08, 39/09, 65/13 i 104/16

⁹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 14/16 i 74/20

SAŽETAK

Osnovni pokazatelji poslovanja bankarskog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 14 komercijalnih banaka, 524 organizaciona dijela i 6.439 zaposlenih, što je za sedam radnika ili 0,1% više u odnosu na kraj prethodne godine

Aktiva | Neto aktiva 25,6 milijardi KM, krediti 15,7 milijardi KM, novčana sredstva 8,1 milijarda KM, ulaganja u vrijednosne papire 1,9 milijardi KM

Kapital | Ukupni kapital 3,1 milijardu KM (12,2% pasive), od čega dionički kapital 1,4 milijarde KM, regulatorni kapital 2,8 milijardi KM, osnovni kapital i redovni osnovni kapital 2,7 milijardi KM, dopunski kapital 115,9 miliona KM

Stope kapitala | 19,5% stopa regulatornog kapitala, stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala 18,7%, stopa finansijske poluge 10,1%

Bilansne izloženosti prema nivoima kreditnog rizika | 23,6 milijardi KM (90,3% ukupnih bilansnih izloženosti) u nivou kreditnog rizika 1, u nivou kreditnog rizika 2 - 1,5 milijardi KM (5,9% ukupnih bilansnih izloženosti) i jedna milijarda KM (3,8% ukupnih bilansnih izloženosti) u nivou kreditnog rizika 3

Vanbilansne izloženosti prema nivoima kreditnog rizika | 3,5 milijardi KM u nivou kreditnog rizika 1 (91% ukupnih vanbilansnih izloženosti), u nivou kreditnog rizika 2 - 330,9 miliona KM (8,7% ukupnih vanbilansnih izloženosti) i 10,7 miliona KM u nivou kreditnog rizika 3 (0,3% ukupnih vanbilansnih izloženosti)

Stopa pokrivenosti ECL-om bilansnih izloženosti | 4,3% ukupna stopa pokrivenosti: nivo kreditnog rizika 1 - 0,7%, nivo kreditnog rizika 2 - 11,4% i nivo kreditnog rizika 3 - 76,4%

Stopa pokrivenosti ECL-om vanbilansnih izloženosti | 1,4% ukupna stopa pokrivenosti: nivo kreditnog rizika 1 - 0,6%, nivo kreditnog rizika 2 - 8,3%, a nivo kreditnog rizika 3 - 33,4%

Kreditni portfolio | Pad kreditnog portfolija od **1,3%**. Krediti odobreni stanovništvu **7,7 milijardi KM** (povećanje za 53,2 miliona KM ili 0,7%), a krediti odobreni pravnim licima **osam milijardi KM** (smanjenje za 261,3 miliona KM ili 3,2%, a ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, ostvaren je rast od 1,6%)

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) | **948,9 miliona KM** i čini 6,1% ukupnog kreditnog portfolija (smanjenje za 0,3 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine). Stopa NPL-a za portfolio pravnih lica **6,8%**, a za sektor stanovništva **5,3%**. **Stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om** | **76,8%** (pravna lica 74,9%, a stanovništvo 79,3%) i bilježi smanjenje za 0,7 procentnih poena

Depoziti | **20,7 milijardi KM** (81% ukupne pasive), od toga **štedni depoziti 9,9 milijardi KM** i stopom pada od 5,5%

Obaveze po uzetim kreditima | **771,1 milion KM** (3% ukupne pasive)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** novčanih sredstava (1%), kapitala (0,6%) i ostalih obaveza (16,5%), dok je zabilježeno **smanjenje** neto aktive (1,2%), kreditnog portfolija (1,3%), ulaganja u vrijednosne papire (4,1%), plasmana drugim bankama (39,9%), fiksne aktive (1,1%), ostale aktive (1,4%), depozita (2,2%) i obaveza po uzetim kreditima (1%)

Likvidnost bankarskog sektora u FBiH | **Zadovoljavajuća** uzimajući u obzir osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka

Profitabilnost | **71,7 miliona KM** neto dobit i sve banke, osim jedne, iskazale su pozitivan finansijski rezultat

Osnovni pokazatelji poslovanja mikrokreditnog sektora u FBiH

Dozvola za rad | 13 MKO (deset MKF i tri MKD), **347 organizacionih dijelova i 1.400 zaposlenih**, što je više za dva radnika ili 0,1%

Aktiva MKO | 684,9 miliona KM, manja za 8,6 miliona KM ili 1,2%. Stopa pada aktive MKD je 3,3%, a MKF 0,5%

Neto mikrokrediti | 558,5 miliona KM (81,5% aktive), veći su za 1,6 miliona KM ili 0,3% (u MKD pad za 0,4%, u MKF rast za 0,6%)

PAR preko 30 dana | 1,45%
Godišnja stopa otpisa | 1,49%
Pokazatelji kvaliteta portfolija u okviru propisanih ograničenja uz povećanje PAR-a za 0,18 procentnih poena i stope otpisa za 0,04 procentna poena

Zaključeno je 33.703 ugovora (3,3% više) i **isplaćeno 127,2 miliona KM mikrokredita** (16,7% više)

Kapital | 338,6 miliona KM (49,4% pasive), veći za 4,7 miliona KM ili 1,4% (stopa rasta kapitala MKD 2,9%, dok je stopa rasta kapitala MKF 1,1%)

Obaveze po uzetim kreditima | 314,5 miliona KM (46% pasive), smanjene za 11,4 miliona KM ili 3,5% (stopa pada kreditnih obaveza MKD je 5,5%, dok je stopa pada kod MKF 2,3%)

Trend | Zabilježeno je **povećanje** plasmana bankama (54,2%), bruto mikrokredita (0,4%), neto mikrokredita (0,3%), RKG (13,2%) i kapitala (1,4%), dok je zabilježeno **smanjenje** novčanih sredstava (16,2%), materijalne i nematerijalne imovine (1,9%), ostale aktive (0,8%), obaveza po uzetim kreditima (3,5%) i ostalih obaveza (5,6%). Dugoročne investicije i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, su **na istom nivou**

Operativna efikasnost poslovanja | 18,83%. Povrat na aktivu, prilagođen za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije **| 2,02%** što je usklađeno s propisanim standardima

Pozitivan finansijski rezultat | 3,4 miliona KM, smanjenje za 0,4 miliona KM. Neto dobit MKD **| 0,2 miliona KM**, a višak prihoda nad rashodima MKF **| 3,2 miliona KM**

Osnovni pokazatelji poslovanja lizing sektora u FBiH

Dozvola za rad | pet lizing društava, 98 zaposlenih, što je za tri radnika ili 3% manje

Obaveze po uzetim kreditima | 350,7 miliona KM (89,7% pasive), veće za 14,4 miliona KM ili 4,3%, uz dominantno učešće dugoročnih kredita

Aktiva lizing sektora | 390,9 miliona KM, veća za 17,2 miliona KM ili 4,6%

Kapital | 31,8 miliona KM (8,2% pasive), veći za 2,4 miliona KM ili 8%

Neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga | 294,4 miliona KM (75,3% aktive), veća su za 3,8 miliona KM ili 1,3%

Trend | Zabilježeno je povećanje bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga (1%), neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga (1,3%), neto vrijednosti osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga (7,3%), novca i novčanih ekvivalenata (9,2%), plasmana bankama (106,1%) obaveza po uzetim kreditima (4,3%), kapitala (8%) i ostalih obaveza (5,1%) dok je zabilježeno **smanjenje** rezervi za gubitke (6,7%), ostale aktive (5,3%) i otpisanih potraživanja (1,9%)

Dospjela neizmirena potraživanja | 2,4 miliona KM, veća za 0,8%. **Rezerve za gubitke po finansijskom lizingu | 5,3 miliona KM**, manje za 6,7%

Broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora za finansijski i operativni lizing na nivou lizing sistema, povećani za 15,2% i 20%

Pozitivan finansijski rezultat | 2,4 miliona KM, povećanje za 1,1 milion KM

Osnovni pokazatelji faktoring poslovanja u FBiH

Poslovi faktoringa u FBiH | četiri komercijalne banke (tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu)

Zaključena 62 ugovora o faktoringu (manje za 35 ugovora ili 36,1%) **nominalne vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja u iznosu od 42 miliona KM** (povećanje od 3,8 miliona KM ili 9,8%)

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH | 355 hiljada KM, koliko su iznosili u istom periodu prethodne godine

Podaci o posebnim mjerama FBA za SBS u FBiH

106,9 miliona KM (0,7% ukupnih kredita bankarskog sektora FBiH) **obuhvaćeno je nekom od aktivnih posebnih mjera**. Kreditni portfolio pravnih lica obuhvaćen nekom od aktivnih mjera je 99,5 miliona KM (1,2% kreditnog portfolija pravnih lica), dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 7,4 miliona KM (0,1% kreditnog portfolija stanovništva)

29,7 miliona KM (3,5% ukupnog kreditnog portfolija NFI) **obuhvaćeno je nekom od posebnih aktivnih mjera**. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 23,1 milion KM (4% ukupnog kreditnog portfolija stanovništva), dok u segmentu pravnih lica izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 6,6 miliona KM (2,4% ukupnog portfolija pravnih lica)

UVOD

FBA je osnovana 1996. godine kao neovisna i samostalna institucija koja izvršava nadležnosti u skladu sa odredbama ZoA, međunarodnim standardima, principima supervizije i pravilima struke. UO FBA vrši opći nadzor poslovanja FBA, te u skladu sa zakonom propisanim nadležnostima poduzima mjere za efikasno obavljanje poslova iz svog djelokruga. FBA za svoj rad odgovara Parlamentu FBiH.

U okviru redovnog izvršavanja zakonom propisanih nadležnosti, FBA sačinjava i na internet stranici javno objavljuje kvartalne informacije o SBS, koje usvaja UO FBA. Informacija o SBS sa stanjem na dan 31.03.2022. godine sačinjena je korištenjem izvještajnih podataka i informacija koje su SBS dostavili FBA i koji se koriste u redovnom nadzoru SBS.

Sadržajno, Informacija je podijeljena u dva dijela. U prvom dijelu prezentirana je detaljna analiza bankarskog sektora FBiH, struktura, finansijski pokazatelji poslovanja i preporuke FBA za bankarski sektor u FBiH. Drugi dio odnosi se na detaljnu analizu poslovanja NFI, kao i usklađenost poslovanja NFI sa zakonskom i podzakonskom regulativom u okviru koje su kao zasebni segmenti obrađeni mikrokreditni i lizing sektor, kao i faktoring poslovanje u FBiH, sa pripadajućim preporukama FBA.

Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite za banke, kao i prosječne ponderisane NKS i EKS za MKO i ugovore o finansijskom lizingu po segmentima prezentira se sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti za korisnike finansijskih usluga kroz priloge, koji su sastavni dio ove Informacije.

Podaci izraženi u procentima u Informaciji iskazani su u pravilu sa jednim decimalnim mjestom, izuzev podataka o visinama NKS i EKS kod SBS i drugim podacima u kojima je to relevantno.

Bankarski sistem u FBiH je siguran, stabilan i adekvatno kapitaliziran. Kao reakcija na nastale događaje oko invazije u Ukrajini i objave sankcija koje se odnose na kapital i banke povezane sa Ruskom Federacijom, FBA je u posmatranom periodu poduzela ključne aktivnosti oko pokretanja postupka restrukturiranja jedne banke koji je uspješno okončan početkom aprila 2022. godine. Obezbijeđena je potpuna sigurnost i kontinuitet poslovanja banke kroz prenos vlasništva i osiguranje neophodnih modela jačanja banke. FBA će i u narednom periodu pratiti dešavanja vezana za aktualnu geopolitičku situaciju, eventualne rizike koje se mogu preliti iz zemalja EU, monetarnu politiku centralnih banaka EU, te njihove ekonomske efekte na bankarski sistem u BiH i poduzimati mjere u cilju održavanja stabilnosti i sigurnosti bankarskog sistema u FBiH i zaštite deponenata.

BANKARSKI SEKTOR

STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBIH
19

FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA
22

PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR
48

1. BANKARSKI SEKTOR

1.1. STRUKTURA BANKARSKOG SEKTORA U FBiH

1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

Na dan 31.03.2022. godine u FBiH bankarsku dozvolu ima 14 komercijalnih banaka i sve banke su članice AOD. U odnosu na kraj 2021. godine broj banaka je isti.

Posebnim zakonskim propisom regulisano je osnivanje i rad RBFBiH, a njen nadzor se vrši u skladu sa Uredbom o kriterijima i načinu vođenja nadzora nad poslovanjem Razvojne banke FBiH, te podaci o njenom poslovanju nisu uvršteni u ovu Informaciju.

U Prilogu 1. daju se osnovni podaci o bankama u FBiH na dan 31.03.2022. godine.

Banke iz FBiH na dan 31.03.2022. godine imale su ukupno 524 organizaciona dijela, što je za tri organizaciona dijela ili 0,6% manje u odnosu na kraj 2021. godine. Na području FBiH posluje 461 organizacioni dio banaka. Sedam banaka iz FBiH imalo je 52 organizaciona dijela u RS-u, a deset banaka je imalo 11 organizacionih dijelova u BD-u. Tri banke iz RS-a imaju 28 organizacionih dijelova u FBiH, što je na istom nivou u odnosu na kraj 2021. godine.

U tabeli 1 daje se uporedni pregled organizacionih dijelova, mreže bankomata i POS uređaja banaka u FBiH:

Tabela 1: Org. dijelovi, mreža bankomata i POS uređaja banaka koje posluju u FBiH					
R. br.	Opis	Poslovna jedinica/viši organizacioni dijelovi	Ostali organizacioni dijelovi	POS uređaji	Bankomati
31.12.2021.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	409	118	24.295	1.232
2.	Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH	10	18	370	38
Ukupno		419	136	24.665	1.270
31.03.2022.					
1.	Banke sa sjedištem u FBiH (na području BiH)	407	117	24.844	1.220
2.	Organizacioni dijelovi banaka iz RS u FBiH	10	18	348	36
Ukupno		417	135	25.192	1.256

1.1.2. Struktura vlasništva i tržišno učešće

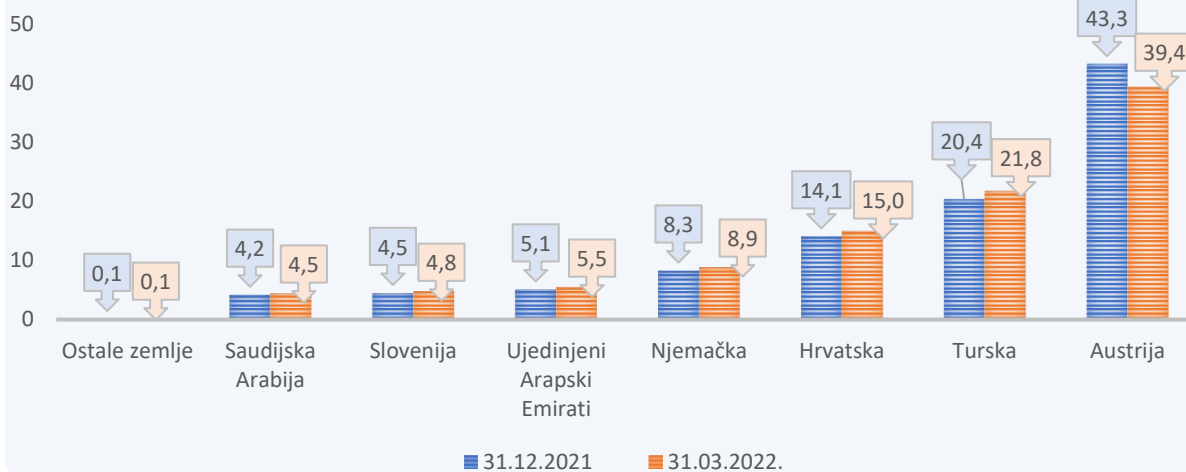
Vlasnička struktura banaka¹⁰ u FBiH na dan 31.03.2022. godine je sljedeća:

- u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu - 13 banaka,
- u državnom i pretežno državnom vlasništvu¹¹ - jedna banka.

Od 13 banaka u privatnom i pretežno privatnom vlasništvu, tri banke su u većinskom vlasništvu domaćih pravnih i fizičkih lica (rezidenata), dok je deset banaka u većinskom stranom vlasništvu. Ako se analiziraju zemlje porijekla dioničara, na dan 31.03.2022. godine (grafikon 1), najveće učešće i dalje imaju dioničari iz Austrije (39,4% stranog kapitala), zatim Turske (21,8%), Hrvatske (15,0%) i Njemačke (8,9%), dok ostale zemlje nemaju značajnije pojedinačno učešće.

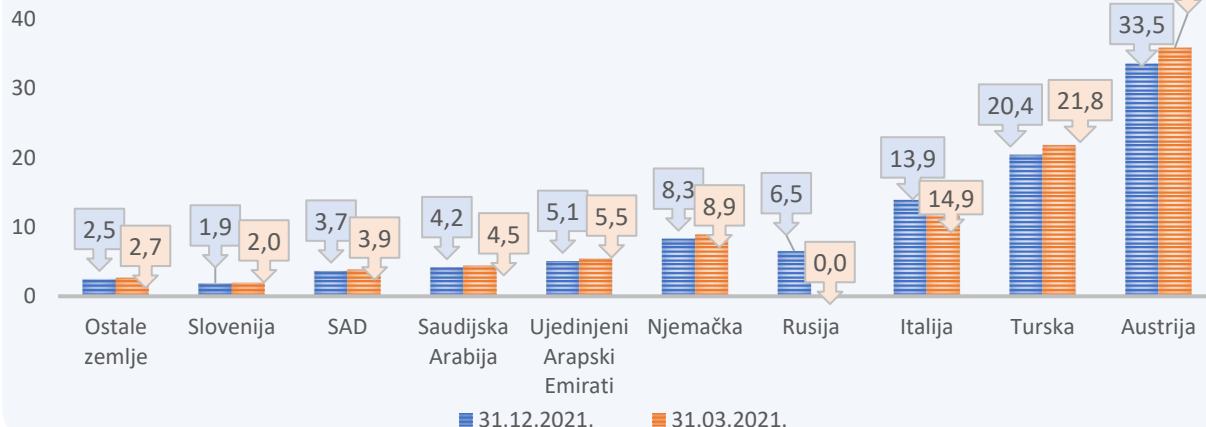
¹⁰ Kriterij podjele banaka je vlasništvo u dioničkom kapitalu banaka

¹¹ Državno vlasništvo se odnosi na kapital Vlade FBiH

Grafikon 1: Struktura stranog kapitala po zemljama, učešće u %

Ako se uzmu u obzir kapitalne veze, struktura stranog kapitala može se posmatrati po kriteriju zemlje sjedišta majke-matice, odnosno bankarske grupe u čijem su većinskom vlasništvu (direktno ili indirektno preko članica iz bankarske grupe) banke u FBiH (grafikon 2).

Prema ovom kriteriju najveće učešće sa 31.03.2022. godine imaju bankarske grupe i banke iz Austrije (35,8%), zatim iz Turske (21,8%), Italije (14,9%) i Njemačke (8,9%), dok bankarske grupe i banke iz ostalih zemalja nemaju značajnije pojedinačno učešće (ispod 7%).

Grafikon 2: Struktura stranog kapitala po zemljama - sjedištu grupe, učešće u %

Ukupan kapital bankarskog sektora u FBiH na dan 31.03.2022. godine, povećan je za 20,1 milion KM ili 0,6% u odnosu na kraj 2021. godine i iznosi 3,1 milijardu KM (tabela 2). Povećanje ukupnog kapitala ostvareno je kao neto efekat: povećanja po osnovu ostvarenog tekućeg finansijskog rezultata za prvi kvartal 2022. godine u iznosu od 71,7 miliona KM, smanjenje po osnovu isplate dividende u iznosu od 24 miliona KM, smanjenje po osnovu prodaje vrijednosnih papira vrednovanih po fer vrijednosti u iznosu od 1,6 miliona KM i smanjenja po osnovu promjene fer vrijednosti vrijednosnih papira u iznosu od 26 miliona KM.

- 000 KM -

R. br.	Banke	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državne banke	63.642	2,1	95.412	3,1	96.161	3,1	150	101
2.	Privatne banke	3.002.440	97,9	3.012.735	96,9	3.032.131	96,9	100	101
	Ukupno	3.066.082	100	3.108.147	100	3.128.292	100	101	101

Posmatrano kroz učešće državnog, privatnog i stranog kapitala u dioničkom kapitalu banaka dobije se detaljniji pregled o strukturi vlasništva kapitala banaka u FBiH (tabela 3):

- 000 KM -

R. br.	Dionički kapital	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Državni kapital	41.619	3,2	66.556	4,8	66.556	4,8	160	100
2.	Privatni kapital (rezidenti)	140.547	10,8	137.373	9,9	213.725	15,5	98	156
3.	Strani kapital (nerezidenti)	1.117.534	86,0	1.178.936	85,3	1.102.584	79,7	105	94
	Ukupno	1.299.700	100	1.382.865	100	1.382.865	100	106	100

Sa 31.03.2022. godine, u odnosu na kraj 2021. godine, povećano je učešće privatnog kapitala (rezidenti) u odnosu na strani kapital (nerezidenti) za 5,6 procentnih poena, što je posljedica izvršenog procesa restrukturiranja kod jedne banke. Objavom o promjeni statusa bankarske grupe od strane ECB-a, 26.02.2022. godine, kao i dokumenta objavljenog od strane Ministarstva finansija SAD - Direktiva 2 po osnovu izvršne naredbe 14024 (Zabrana vezano za korespondentne ili prelazne račune i obradu transakcija koje uključuju određene strane finansijske institucije), došlo je do prenosa efekata na banku koja posluje u BiH, a dio je navedene bankarske grupe. FBA je 27.02.2022. godine donijela mjere vezane za upravljačke strukture i prava dioničara banke, a uzimajući u obzir najavljene i sprovedene mjere izvan BiH, kao i procjene mogućih efekata na poslovanje banke u FBiH. Dana 01.03.2022. godine, donesen je Zaključak o neispunjenju mjera rane intervencije i ispunjenju uslova za pokretanje postupka restrukturiranja banke, s obzirom da je zaključeno da poduzete mjere, uključujući i mjere rane intervencije i važećeg Plana oporavka, ne mogu u razumnom roku otkloniti smetnje za nastavak poslovanja banke. Također, utvrđeno je da je došlo do narušavanja likvidnosne pozicije i pojave rizika operativnog poslovanja banke, te da banka ne može nastaviti poslovanje bez da se sprovede postupak restrukturiranja banke u skladu sa odredbama ZoB-a.

U cilju održavanja stabilnosti finansijskog sistema u FBiH, pokrenut je postupak restrukturiranja, pri čemu je određen i instrument restrukturiranja prodaja banke prodajom dionica većinskog vlasnika, a što je u skladu i sa ranijim planovima restrukturiranja za ovu banku. Postupak restrukturiranja pokrenut je 01.03.2022. godine Rješenjem o pokretanju postupka restrukturiranja, a okončan je 08.04.2022. godine Rješenjem o okončanju postupka restrukturiranja. Navedenim mjerama sačuvana je operativna sposobnost i kontinuitet poslovanja banke, te su sprovedene aktivnosti usaglašene, istovjetne ili usporedive sa aktivnostima koje su proveli ostali regulatori u EU i regionu.

U tabeli 4 daje se pregled tržišnih udjela banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu) kroz periode:

Tabela 4: Tržišni udjeli banaka prema vrsti vlasništva (većinskom kapitalu)

R. br.	Banke	Broj banaka	31.12.2020.		31.12.2021.			31.03.2022.		
			Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %	Broj banaka	Učešće u ukup. kapit. %	Učešće u ukup. aktivi %
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Banke s većinskim državnim kapitalom	1	2,1	3,6	1	3,1	4,1	1	3,1	4,1
2.	Banke s većinskim privatn. kapitalom rezidenata	4	5,3	6,7	3	5,7	6,8	3	5,9	6,9
3.	Banke s većinskim stranim kapitalom	10	92,6	89,7	10	91,2	89,1	10	91,0	89,0
	Ukupno	15	100	100	14	100	100	14	100	100

1.1.3. Kadrovska struktura

Na nivou bankarskog sektora na dan 31.03.2022. godine broj radnika je 6.439 i veći je za sedam radnika ili 0,1% u odnosu na kraj 2021. godine (tabela 5).

Tabela 5: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u bankama FBiH

R. br.	Stepen stručne spreme	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Broj zaposl.	Učešće %	Broj zaposl.	Učešće %	Broj zaposl.	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Visoka stručna sprema - VSS	4.088	62,7	4.090	63,6	4.113	63,9	100	101
2.	Viša stručna sprema - VŠS	453	6,9	413	6,4	419	6,5	91	101
3.	Srednja stručna sprema - SSS	1.975	30,3	1.924	29,9	1.901	29,5	97	99
4.	Ostali	6	0,1	5	0,1	6	0,1	83	120
	Ukupno	6.522	100	6.432	100	6.439	100	99	100

Jedan od pokazatelja koji utiče na ocjenu performansi poslovanja pojedinačne banke i bankarskog sektora je omjer aktive i broja zaposlenih, odnosno iznos aktive po zaposlenom (tabela 6), pri čemu je veći omjer pokazatelj bolje efikasnosti poslovanja banke i ukupnog sektora.

- 000 KM -

Tabela 6: Ukupna aktiva po zaposlenom

Broj zaposl.	31.12.2020.		31.12.2021.			31.03.2022.		
	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.	Broj zaposl.	Aktiva	Aktiva po zaposl.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.522	24.396.438	3.741	6.432	25.890.828	4.025	6.439	25.572.862	3.972

1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

1.2.1. Bilans stanja

U prezentirane pokazatelje poslovanja banaka u FBiH i analize bankarskog sektora uključeni su pokazatelji iz aktivnog podbilansa jedne banke sa većinskim državnim kapitalom¹², a u skladu sa odredbama Zakona o početnom bilansu stanja preduzeća i banaka FBiH, prema kojim su banke sa većinskim državnim kapitalom obavezne izveštavati FBA na bazi „ukupnog“ bilansa stanja, raščlanjenog na: pasivni, neutralni i aktivni podbilans.

¹² Banke u većinskom državnom vlasništvu u „ukupnom“ bilansu iskazuju pasivne i neutralne stavke

S tim u vezi, podaci su iskazani u Prilogu 2. ove Informacije - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans). U Prilogu 3. daje se pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH na dan 31.03.2022. godine.

U tabeli 7 daje se sažeti pregled bilansa stanja bankarskog sektora:

- 000 KM -

Tabela 7: Bilans stanja									
R. br.	O p i s	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učeš. %	Iznos	Učeš. %	Iznos	Učeš. %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
AKTIVA (IMOVINA)									
1.	Novčana sredstva	7.414.615	30,4	7.989.239	30,9	8.066.578	31,5	108	101
2.	Vrijednosni papiri	1.687.459	6,9	1.966.008	7,6	1.884.440	7,4	117	96
3.	Plasmani drugim bankama	275.941	1,1	350.452	1,3	210.717	0,8	127	60
4.	Kreditni	15.254.651	62,5	15.890.821	61,4	15.682.769	61,3	104	99
5.	Ispravka vrijed.	1.127.176	4,6	1.099.948	4,3	1.056.475	4,1	98	96
6.	Kreditni-neto (kred. - isp. vrij.)	14.127.475	57,9	14.790.873	57,1	14.626.294	57,2	105	99
7.	Posl. prostor i ostala fiksna aktiva	553.475	2,3	516.921	2,0	511.428	2,0	93	99
8.	Ostala aktiva	337.473	1,4	277.335	1,1	273.405	1,1	82	99
UKUPNA AKTIVA		24.396.438	100	25.890.828	100	25.572.862	100	106	99
OBAVEZE									
9.	Depoziti	19.660.862	80,6	21.184.952	81,8	20.719.730	81,0	108	98
10.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0
11.	Obaveze po uzetim kreditima	811.878	3,3	779.075	3,0	771.060	3,0	96	99
12.	Ostale obaveze	857.616	3,5	818.654	3,2	953.780	3,8	95	117
KAPITAL									
13.	Kapital	3.066.082	12,6	3.108.147	12,0	3.128.292	12,2	101	101
UKUPNO PASIVA (OBAVEZE I KAPITAL)		24.396.438	100	25.890.828	100	25.572.862	100	106	99

Ukupna neto aktiva na nivou bankarskog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 25,6 milijardi KM i za 318 miliona KM ili 1,2% je manja u odnosu na kraj 2021. godine. U strukturi aktive banaka najveće učešće imaju neto krediti (57,2%), zatim slijede novčana sredstva (31,5%), te vrijednosni papiri (7,4%). U okviru pasive bilansa banaka najveće učešće imaju depoziti (81%), zatim slijedi kapital (12,2%).

Sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine došlo je do smanjenja pojedinih bilansnih pozicija u bankarskom sektoru FBiH, što je posljedica nepovoljnih ekonomskih i geopolitičkih kretanja na globalnom nivou usljed ruske invazije na Ukrajinu. Zabilježen je rast novčanih sredstava, ostalih obaveza i ukupnog kapitala, dok je zabilježeno smanjenje ulaganja u vrijednosne papire, plasmana drugim bankama, kredita, poslovnog prostora i ostale fiksne aktive, ostale aktive, depozita i obaveza po uzetim kreditima. Bankarski sektor FBiH, pored navedenih smanjenja bilansnih pozicija koja nisu značajna, i dalje je ostao stabilan i adekvatno kapitaliziran.

U tabeli 8 daje se pregled aktive banaka prema vlasničkoj strukturi:

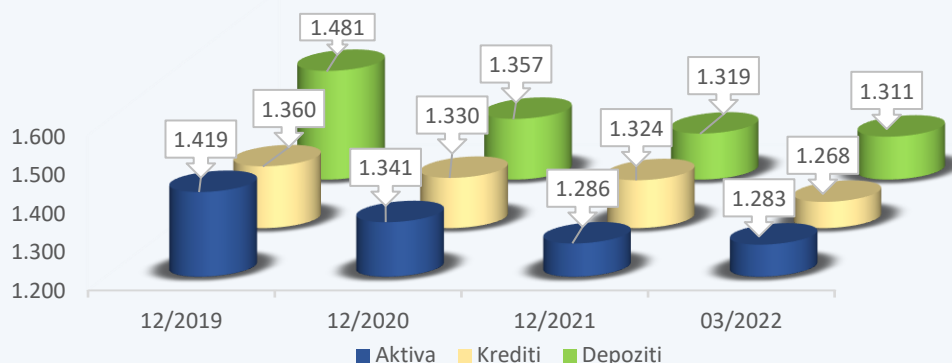
- 000 KM -

Tabela 8: Aktiva banaka prema vlasničkoj strukturi												
R. br.	Banke	Broj banaka	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks			
			Aktiva (000 KM)	Učeš. %	Aktiva (000 KM)	Učeš. %	Aktiva (000 KM)	Učeš. %	(7/4)	(10/7)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	Državne	1	879.736	3,6	1	1.054.365	4,1	1	1.036.443	4,1	120	98
2.	Privatne	14	23.516.702	96,4	13	24.836.463	95,9	13	24.536.419	95,9	106	99
Ukupno		15	24.396.438	100	14	25.890.828	100	14	25.572.862	100	106	99

Sa 31.03.2022. godine Herfindahlov indeks koncentracije (grafikon 3) u odnosu na kraj 2021. godine smanjen je za aktivu za tri jedinice, kredite za 56 jedinica i za depozite za osam jedinica.

Herfindahlov indeks koncentracije za posmatrani period pokazuje umjerenu koncentraciju u sve tri relevantne kategorije.

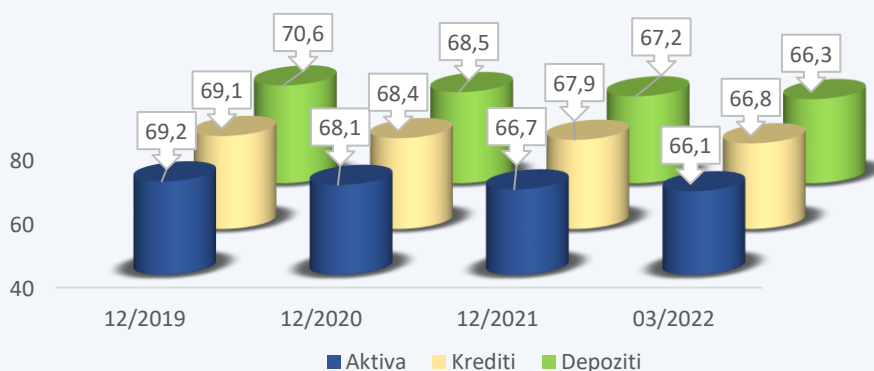
Grafikon 3: Herfindahlov indeks koncentracije u aktivi, kreditima i depozitima

Ako se posmatra koncentracijska stopa, odnosno ukupno učešće pet najvećih banaka u sektoru - CR5 sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine (grafikon 4), prisutno je smanjenje koncentracijske stope kod svih kategorija, kod tržišnog učešća za 0,6 procentnih poena, kredita za 1,1 procentni poen i depozita za 0,9 procentnih poena.

Dvije najveće banke u sektoru čine 43% tržišta (aktiva 43,2%, krediti 41,6% i depoziti 44,1%).

Grafikon 4: Koncentracijske stope za pet najvećih banaka - CR5: aktiva, krediti i depoziti

Bankarski sektor može se analizirati i po kriteriju pripadnosti grupama, formiranih prema veličini aktive¹³ (tabela 9).

Sa 31.03.2022. godine u bankarskom sektoru FBiH, prema veličini aktive, izdvajaju se tri banke sa učešćem od 52,7%, koje čine I grupu banaka sa aktivom preko dvije milijarde KM.

¹³ Banke su podijeljene u četiri grupe u zavisnosti od veličine aktive

- 000 KM -

Tabela 9: Učešće grupa banaka u ukupnoj aktivi

R. br.	Iznos aktive	31.12.2020.			31.12.2021.			31.03.2022.		
		Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka	Iznos	Učešće %	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	I (preko 2 milijarde KM)	13.375.256	54,8	3	13.713.355	53,0	3	13.472.871	52,7	3
2.	II (1-2 milijarde KM)	7.906.422	32,4	6	10.748.334	41,5	8	10.652.964	41,6	8
3.	III (0,5-1 milijarda KM)	2.708.664	11,1	4	1.301.209	5,0	2	1.328.966	5,2	2
4.	IV (0,1-0,5 milijarde KM)	406.096	1,7	2	127.930	0,5	1	118.061	0,5	1
	Ukupno	24.396.438	100	15	25.890.828	100	14	25.572.862	100	14

Sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine nije bilo promjena u strukturi učešća grupa banaka u ukupnoj aktivi bankarskog sektora FBiH.

Novčana sredstva na nivou bankarskog sektora FBiH sa 31.03.2022. godine (tabela 10) iznose 8,1 milijardu KM i bilježe povećanje u odnosu na kraj 2021. godine za 77,3 miliona KM ili 1%. Banke i dalje drže značajan iznos novčanih sredstava iznad obavezne rezerve.

- 000 KM -

Tabela 10: Novčana sredstva banaka

R. br.	Novčana sredstva	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Gotov novac	1.267.712	17,1	1.526.329	19,1	1.560.948	19,4	120	102
2.	Račun rezervi kod CBBiH	4.478.515	60,4	5.270.323	66,0	5.041.115	62,5	118	96
3.	Računi kod depoz. inst. u BiH	30.194	0,4	10.345	0,1	10.747	0,1	34	104
4.	Računi kod depoz. inst. u inostr.	1.638.190	22,1	1.182.240	14,8	1.453.766	18,0	72	123
5.	Novč. sred. u procesu naplate	4	0,0	2	0,0	2	0,0	50	100
	Ukupno	7.414.615	100	7.989.239	100	8.066.578	100	108	101

Sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine prisutno je povećanje novčanih sredstava kod gotovog novca i u okviru računa depozita kod depozitnih institucija u BiH i u inostranstvu, smanjenje novčanih sredstava kod računa rezervi kod CBBiH, a novčana sredstva u procesu naplate su ostala na istom nivou u odnosu na posmatrani period. U valutnoj strukturi novčanih sredstava sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine, učešće domaće valute smanjeno je sa 81,1% na 78,1%.

Portfolio vrijednosnih papira na dan 31.03.2022. godine (tabela 11) iznosi 1,9 milijardi KM, što je za 81,6 miliona KM ili 4,1% manje u odnosu na kraj 2021. godine.

- 000 KM -

Tabela 11: Vrijednosni papiri prema vrsti instrumenta

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vlasnički vrijednosni papiri	11.844	0,7	7.374	0,4	8.097	0,4	62	110
2.	Dužnički vrijednosni papiri:	1.675.615	99,3	1.958.634	99,6	1.876.343	99,6	117	96
2.1.	- VP svih nivoa vlasti u BiH	992.337	58,8	1.014.120	51,6	971.084	51,5	102	96
2.2.	- Državni VP (druge zemlje)	544.646	32,3	756.726	38,4	721.395	38,3	139	95
2.3.	- Korporativne obveznice ¹⁴	138.632	8,2	187.788	9,6	183.864	9,8	135	98
	Ukupno	1.687.459	100	1.966.008	100	1.884.440	100	117	96

Sa 31.03.2022. godine, u okviru izloženosti u vidu dužničkih vrijednosnih papira, najznačajnija stavka su vrijednosni papiri entitetskih vlada (tabela 12) i to vrijednosni papiri koje je emitovala

¹⁴ Najveći dio, od cca. 95%, odnosi se na obveznice banaka iz EU i SAD, a preostali dio na obveznice kompanija iz EU

FBiH¹⁵ ukupne vrijednosti 623,7 miliona KM, te vrijednosni papiri emitenta RS u iznosu od 309,6 miliona KM.

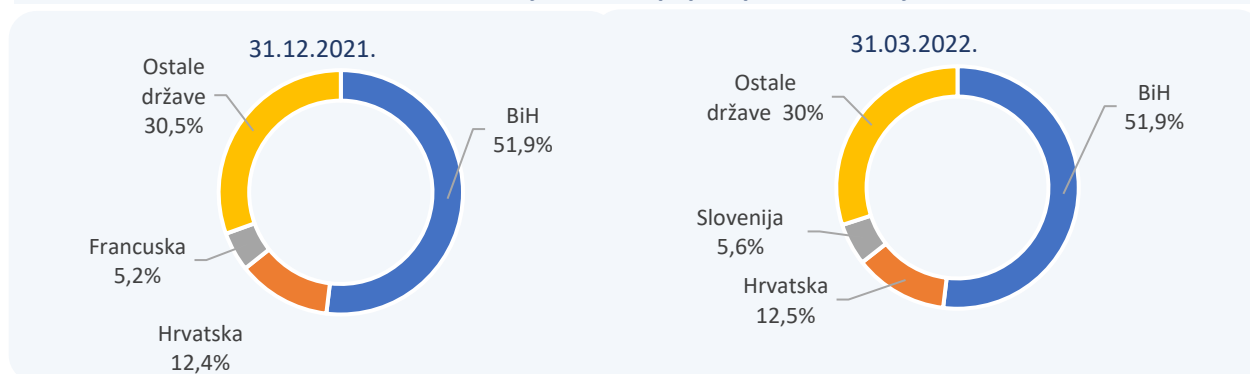
- 000 KM -

Tabela 12: Vrijednosni papiri entitetskih vlada BiH

R. br.	Ulaganja u VP	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta FBiH:	699.554	71,5	625.252	64,4	623.655	66,8	89	100
1.1.	- Trezorski zapisi	100.007	10,2	34.986	3,6	35.001	3,7	35	100
1.2.	- Obveznice	599.547	61,3	590.266	60,8	588.654	63,1	98	100
2.	Dužnički vrijednosni papiri emitenta RS:	278.325	28,5	346.095	35,6	309.628	33,2	124	89
2.1.	- Trezorski zapisi	41.759	4,3	0	0,0	0	0,0	0	-
2.2.	- Obveznice	236.566	24,2	346.095	35,6	309.628	33,2	146	89
	Ukupno	977.879	100	971.347	100	933.283	100	99	96

Ako se ukupna izloženost u vidu vrijednosnih papira analizira prema izloženosti po zemljama (grafikon 5), najveće učešće od 51,9% je prema emitentima iz BiH, a zatim slijede Hrvatska sa učešćem od 12,5%, Slovenija 5,6% i ostale države sa pojedinačnim učešćem ispod 5%.

Grafikon 5: Struktura izloženosti u vidu vrijednosnih papira prema kriteriju države emitenta

1.2.2. Obaveze

Depoziti na dan 31.03.2022. godine iznose 20,7 milijardi KM i smanjeni su u odnosu na kraj 2021. godine za 465,2 miliona KM ili 2,2%. Od ukupnog iznosa depozita na kraju posmatranog perioda, 1,4 milijarde KM ili 6,8% odnosi se na depozite prikupljene u organizacionim dijelovima banaka iz FBiH u RS-u i BD-u.

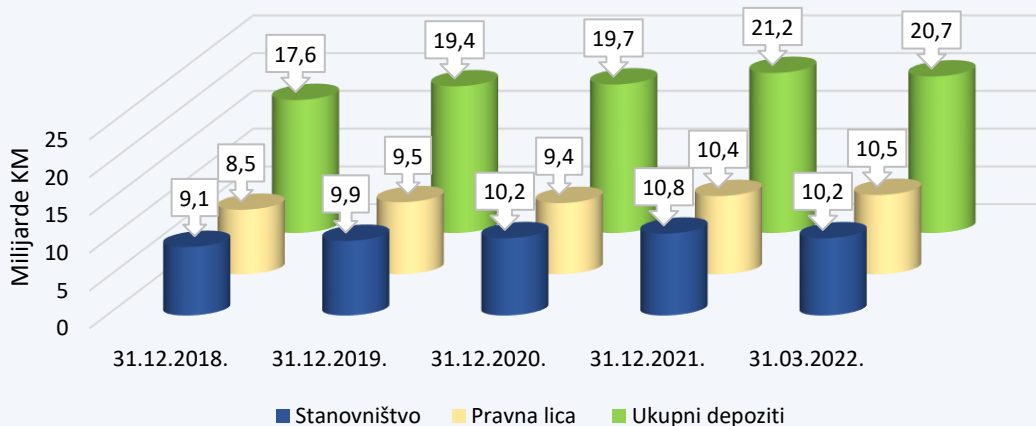
Sa 31.03.2022. godine učešće depozita, kao najznačajnijeg izvora finansiranja banaka u odnosu na kraj 2021. godine, smanjeno je za 0,8 procentnih poena (81%), dok je učešće kreditnih obaveza ostalo na istom nivou (3%).

Kreditne obaveze banaka sa iznosom od 771,1 milion KM smanjene su za osam miliona KM ili 1% u odnosu na kraj 2021. godine. Ako se kreditnim obavezama dodaju i subordinisani krediti u iznosu od 167,6 miliona KM, ukupna kreditna sredstva u izvorima imaju učešće od 3,7%.

U grafikonu 6 i grafikonu 7 daju se pregledi ukupnih depozita i omjera kredita i depozita po periodima:

¹⁵ Sve vrste vrijednosnih papira emitenta FBiH

Grafikon 6: Ukupni depoziti

Grafikon 7: Omjer kredita i depozita

U tabeli 13 dat je prikaz sektorske strukture depozita:

- 000 KM -

Tabela 13: Sektorska struktura depozita

R. br.	Sektori	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	2.236.845	11,4	2.600.382	12,3	2.639.284	12,7	116	101
2.	Javna preduzeća	1.453.080	7,4	1.618.685	7,6	1.742.802	8,4	111	108
3.	Privatna preduzeća i društva	3.783.548	19,2	4.393.701	20,8	4.388.778	21,2	116	100
4.	Bankarske institucije	568.484	2,9	348.047	1,6	387.137	1,9	61	111
5.	Nebankarske finans. institucije	848.319	4,3	829.534	3,9	783.612	3,8	98	94
6.	Stanovništvo	10.236.559	52,1	10.832.483	51,1	10.222.516	49,3	106	94
7.	Ostalo	534.027	2,7	562.120	2,7	555.601	2,7	105	99
	Ukupno	19.660.862	100	21.184.952	100	20.719.730	100	108	98

Najveće učešće u sektorskoj strukturi depozita imaju depoziti stanovništva sa 49,3% i njihovo učešće je smanjeno za 1,8 procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine. Depoziti stanovništva na dan 31.03.2022. godine iznose 10,2 milijarde KM.

Rast depozita sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine ostvaren je kod depozita vladinih institucija za 38,9 miliona KM ili 1,5%, depozita javnih preduzeća za 124,1 milion KM ili 7,7% i kod depozita bankarskih institucija za 39,1 milion KM ili 11,2%.

Smanjenje depozita sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine zabilježeno je kod depozita privatnih preduzeća za 4,9 miliona KM ili 0,1%, depozita nebankarskih finansijskih institucija za 45,9 miliona KM ili 5,5%, depozita stanovništva za 610 miliona KM ili 5,6% i ostalih depozita za 6,5 miliona KM ili 1,2%.

Finansiranje u vidu depozita bankarskih grupa prisutno je u osam banaka u FBiH, tako da se 85,6% ukupnih depozita bankarskih institucija odnosi na depozite bankarskih grupa.

Valutna struktura depozita na dan 31.03.2022. godine promijenjena je u odnosu na kraj 2021. godine u pogledu povećanja učešća depozita u domaćoj valuti sa 67,6% na 68,2% i smanjenja učešća depozita u stranoj valuti sa 32,4% na 31,8%. Depoziti u domaćoj valuti iznose 14,1 milijardu KM i smanjeni su za iznos od 188,2 miliona KM ili 1,3% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti u stranim valutama iznose 6,6 milijardi KM i smanjeni su za iznos od 277 miliona KM ili 4% u odnosu na kraj 2021. godine.

Struktura depozita, prema porijeklu deponenata, sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine, je sljedeća: sredstva rezidenata iznose 20 milijardi KM i imaju učešće od 96,8% (povećanje za 0,2 procentna poena), a depoziti nerezidenata iznose 0,7 milijardi KM, što je 3,2% ukupnih depozita (smanjenje za 0,2 procentna poena).

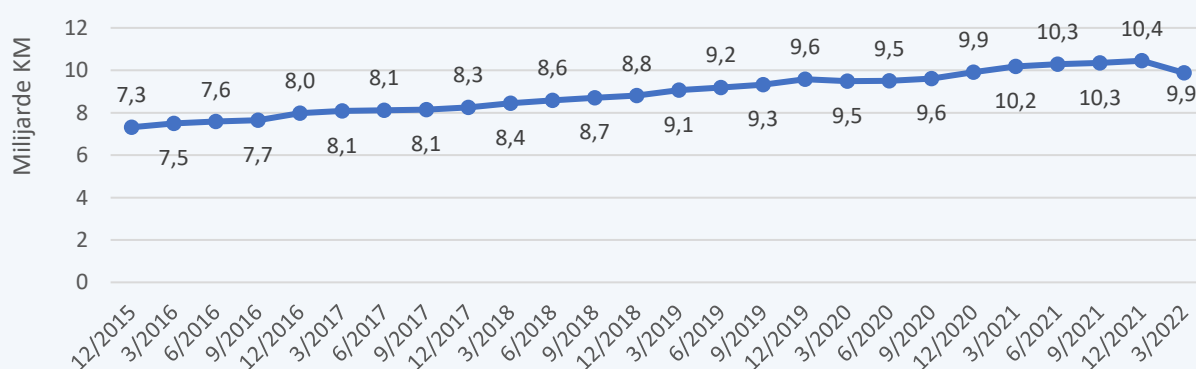
Štedni depoziti na dan 31.03.2022. godine iznose 9,9 milijardi KM i smanjeni su za 572,8 miliona KM ili 5,5% u odnosu na kraj 2021. godine. Smanjenje štednje stanovništva nastalo je kao posljedica dešavanja izazvanih invazijom Ruske Federacije na Ukrajinu, aktualne geopolitičke situacije, te inflatornih pritisaka. Trend štednje stanovništva prikazan je u tabeli 14 i grafikonu 8.

- 000 KM -

Tabela 14: Štednja stanovništva

R. br.	Banke	Iznos			Indeks	
		31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Državne	105.980	124.474	120.385	117	97
2.	Privatne	9.809.340	10.324.468	9.755.709	105	94
	Ukupno	9.915.320	10.448.942	9.876.094	105	95

Grafikon 8: Ukupna štednja stanovništva

U dvije najveće banke koncentrisano je 53,8% štednje, dok četiri banke imaju pojedinačno učešće manje od 2%, što iznosi 4,1% ukupne štednje u sektoru. Od ukupnog iznosa štednje, 53,5% se odnosi na štedne depozite u domaćoj, a 46,5% u stranoj valuti.

Sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine smanjeni su kratkoročni štedni depoziti stanovništva za 311,4 miliona KM ili 4,6% (povećanje učešća za 0,6 procentnih poena), kao i dugoročni štedni depoziti stanovništva za 261,4 miliona KM ili 7,1% (smanjenje učešća za 0,6 procentnih poena).

Ročna struktura štednih depozita može se vidjeti u tabeli 15:

- 000 KM -

Tabela 15: Ročna struktura štednih depozita stanovništva									
R. br.	Štedni depoziti	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Kratkoročni štedni	6.142.454	61,9	6.755.829	64,7	6.444.451	65,3	110	95
2.	Dugoročni štedni	3.772.866	38,1	3.693.113	35,3	3.431.643	34,7	98	93
	Ukupno	9.915.320	100	10.448.942	100	9.876.094	100	105	95

U tabeli 16 daje se pregled kredita stanovništvu, štednje i depozita stanovništva po periodima:

- 000 KM -

Tabela 16: Krediti, štednja i depoziti stanovništva						
R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
			Iznos		(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kreditni stanovništva	7.281.540	7.613.327	7.666.545	105	101
2.	Štednja stanovništva	9.915.320	10.448.942	9.876.094	105	95
2.1.	Oročena štednja	4.089.390	3.976.925	3.703.049	97	93
2.2.	Štednja po viđenju	5.825.930	6.472.017	6.173.045	111	95
3.	Kreditni/Štednja	73%	73%	78%	-	-
4.	Depoziti stanovništva	10.236.559	10.832.483	10.222.516	106	94
5.	Kreditni/Depoziti stanovništva	71%	70%	75%	-	-

Kreditni odobreni stanovništvu sa 31.03.2022. godine iznose 7,7 milijardi KM i povećani su za 0,7% u odnosu na kraj 2021. godine, dok depoziti stanovništva bilježe smanjenje od 5,6% i sa 31.03.2022. godine iznose 10,2 milijarde KM. Pokazatelji odnos kredita i štednje i odnos kredita i depozita stanovništva, povećani su za pet procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine, usljed smanjenja depozita, odnosno štednje u posmatranom periodu.

1.2.3. Kapital i adekvatnost kapitala

Ukupan kapital banaka, na dan 31.03.2022. godine iznosio je 3,1 milijardu KM i ostvareno je povećanje istog za 20,1 milion KM ili za 0,6% u odnosu na kraj 2021. godine (vidjeti pod 1.1.2. - Struktura vlasništva i tržišno učešće).

U tabeli 17 daje se izvještaj o stanju, odnosno strukturi regulatornog kapitala banaka u FBiH:

- 000 KM -

Tabela 17: Izvještaj o stanju regulatornog kapitala

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.831.556	106	99
1.1.	Osnovni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613	106	99
1.1.1.	Redovni osnovni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613	106	99
1.1.1.1.	Plaćeni instrumenti kapitala	1.299.335	1.384.714	1.384.714	107	100
1.1.1.2.	Premija na dionice	137.290	137.290	137.290	100	100
1.1.1.3.	(-) Vlastiti instrumenti redovnog osnovnog kapitala	-214	-214	-214	100	100
1.1.1.4.	(-) Stvarne ili potencijalne obaveze kupovine vlastitih instrumenata redovnog osnovnog kapitala	0	-2.192	-2.192	-	100
1.1.1.5.	Zadržana dobit prethodnih godina	343.453	393.494	400.209	115	102
1.1.1.6.	Priznata dobit ili gubitak	-145.228	-118.241	-124.960	81	106
1.1.1.7.	Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	29.151	10.368	-15.592	36	-150
1.1.1.8.	Ostale rezerve	1.000.959	1.014.269	1.020.960	101	101
1.1.1.9.	(-) Ostala nematerijalna imovina	-58.638	-61.626	-60.061	105	97
1.1.1.10.	(-) Odgođena porezna imovina koja zavisi o budućoj profitabilnosti i ne proizlazi iz privremenih razlika umanjanih za povezane poreske obaveze	-34	-1.081	-1.726	3.179	160
1.1.1.11.	(-) Odbitak od stavki dodatnog osnovnog kapitala koji premašuje dodatni osnovni kapital	0	0	0	-	-
1.1.1.12.	(-) Odgođena poreska imovina koja se može odbiti i koja zavisi o budućoj profitabilnosti i proizlazi iz privremenih razlika	-8.300	-8.621	-8.633	104	100
1.1.1.13.	(-) Instrumenti redovnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka ima značajno ulaganje	-16.266	-14.182	-14.182	87	100
1.1.1.14.	Elementi ili odbici od redovnog osnovnog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-
1.1.2.	Dodatni osnovni kapital	0	0	0	-	-
1.2.	Dopunski kapital	117.053	118.924	115.943	102	97
1.2.1.	Plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi	117.067	118.938	115.957	102	97
1.2.2.	(-) Vlastiti instrumenti dopunskog kapitala	-14	-14	-14	100	100
1.2.3.	Opći ispravci vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardiziranim pristupom	0	0	0	-	-
1.2.4.	Odbitak od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital (odbijen u dodatnom osnovnom kapitalu)	0	0	0	-	-
1.2.5.	Elementi ili odbici od dopunskog kapitala – ostalo	0	0	0	-	-

Regulatorni kapital banaka u FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 2,8 milijardi KM i smanjen je za 21,3 miliona KM ili 0,7% u odnosu na kraj 2021. godine. U isto vrijeme, osnovni kapital i redovni osnovni kapital banaka iznose 2,7 milijardi KM, sa ostvarenim smanjenjem od 18,4 miliona KM ili 0,7%, a dopunski kapital iznosi 115,9 miliona KM, sa ostvarenim smanjenjem od tri miliona KM ili 2,5% u odnosu na kraj 2021. godine. U strukturi regulatornog kapitala bankarskog sektora FBiH osnovni kapital učestvuje sa 95,9% (12/2021. godine 95,8%), dok dopunski kapital učestvuje sa 4,1% (12/2021. godine 4,2%).

Detaljnija analiza pokazuje da su najveći uticaj na promjenu osnovnog kapitala imale sljedeće stavke:

- povećanje po osnovu uključene dobiti u iznosu od 6,7 miliona KM,
- povećanje po osnovu smanjenja odbitne stavke – nematerijalna imovina u iznosu od 1,5 miliona KM,
- smanjenje po osnovu povećanja odbitne stavke – odgođena porezna imovina u iznosu od 0,6 miliona KM i

- smanjenje akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 26 miliona KM.

Ukupan iznos izloženosti riziku u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke, predstavlja zbir izloženosti ponderisane rizikom za kreditni, tržišni, operativni rizik, rizik namirenja/slobodne isporuke i rizik povezan sa velikim izloženostima koje proizilaze iz stavki u knjizi trgovanja. Ukupna izloženost riziku bankarskog sektora FBiH sa stanjem na dan 31.03.2022. godine (tabela 18) iznosi 14,5 milijardi KM.

- 000 KM -

R. br.	Izloženost riziku	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik	12.843.833	91,0	13.167.335	91,0	13.275.456	91,2	103	101
2.	Izloženosti riziku namirenja/slobodne isporuke	0	0,0	0	0,0	0	0,0	-	-
3.	Izloženosti za tržišni rizik (pozicijski i valutni rizik)	119.065	0,8	152.789	1,1	129.150	0,9	128	85
4.	Izloženosti riziku za operativni rizik	1.150.236	8,2	1.147.271	7,9	1.144.473	7,9	100	100
	Ukupan iznos izloženosti riziku	14.113.134	100	14.467.395	100	14.549.079	100	103	101

Ukupan iznos izloženosti riziku na nivou bankarskog sektora FBiH u prvom tromjesečju tekuće godine povećan je za 81,7 miliona KM ili 0,6% u odnosu na kraj prethodne godine. U posmatranom periodu iznos izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik povećan je za 108,1 milion KM ili 0,8%, dok je došlo do smanjenja iznosa izloženosti za tržišni rizik za 23,6 miliona KM ili 15,5% i izloženosti riziku za operativni rizik za 2,8 miliona KM ili 0,2%. Na kraju prvog tromjesečja 2022. godine četiri banke u sektoru nisu iskazale izloženost riziku za valutni rizik, jer im neto otvorena valutna pozicija ne prelazi 2% regulatornog kapitala, dok ih je na kraju 2021. godine bilo pet. Značajno smanjenje izloženosti za tržišni rizik na nivou bankarskog sektora FBiH najvećim dijelom je posljedica smanjenja neto otvorene pozicije za EUR kod jedne banke.

Sa 31.03.2022. godine, banke su najviše bile izložene kreditnom riziku (učešće 91,2%), koji je dominantan u bankarskom sektoru u FBiH. U odnosu na kraj prethodne godine, učešće kreditnog rizika u ukupnoj izloženosti povećalo se za 0,2 procentna poena, koliko je smanjeno učešće izloženosti za tržišni rizik, dok je učešće izloženosti za operativni rizik ostalo na istom nivou. U okviru izloženosti ponderisane rizikom za kreditni rizik najveće učešće ima izloženost prema stanovništvu (4,6 milijardi KM ili 34,8%), zatim izloženost prema privrednim društvima (3,5 milijardi KM ili 26,2%), te izloženost osigurana nekretninama (3,3 milijarde KM ili 24,6%). Posljednjih nekoliko godina adekvatnost kapitala bankarskog sektora održavana je kontinuirano iznad 15%, što je zadovoljavajuća kapitaliziranost na nivou sektora. Pokazatelji adekvatnosti kapitala bankarskog sektora u FBiH, daju se u tabeli 19:

- 000 KM -

R. br.	Stope kapitala	% i iznos viška ili manjka od propisanog minimuma		
		31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa redovnog osnovnog kapitala	18,3%	18,9%	18,7%
2.	Višak (+)/ manjak (-) redovnog osnovnog kapitala	1.628.872	1.757.430	1.733.551
3.	Stopa osnovnog kapitala	18,3%	18,9%	18,7%
4.	Višak (+) / manjak (-) osnovnog kapitala	1.311.327	1.431.916	1.406.195
5.	Stopa regulatornog kapitala	19,1%	19,7%	19,5%
6.	Višak (+) / manjak (-) regulatornog kapitala	1.004.986	1.116.816	1.085.669

Stopa regulatornog kapitala na dan 31.03.2022. godine iznosi 19,5% i značajno je veća u odnosu na zakonom propisani minimum, a što se odnosi i na ostale stope kapitala (stopa redovnog osnovnog kapitala i osnovnog kapitala). U odnosu na kraj 2021. godine stopa regulatornog kapitala smanjena je za 0,2 procentna poena, koliko su smanjene i stope redovnog osnovnog i osnovnog kapitala.

U tabeli 20 daje se pregled stope finansijske poluge bankarskog sektora FBiH (odnos osnovnog kapitala i ukupne izloženosti banke) kroz periode:

- 000 KM -

R. br.	Vrijednosti izloženosti	31.12.2020	31.12.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Izloženosti stope finansijske poluge	25.523.184	27.111.043	26.774.614
2.	Osnovni kapital	2.581.508	2.733.978	2.715.613
	Stopa finansijske poluge	10,1%	10,1%	10,1%

Stopa finansijske poluge na nivou bankarskog sektora na dan 31.03.2022. godine iznosi 10,1%, koliko je iznosila i na kraju 2021. godine.

1.2.4. Kreditni rizik

Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka¹⁶ definisana su pravila za upravljanje kreditnim rizikom, način raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, vrste prihvatljivih kolaterala i drugo. Ista je u primjeni od 01.01.2020. godine. Sve izloženosti raspoređuju se u tri nivoa kreditnog rizika: nivo kreditnog rizika 1 - nizak nivo kreditnog rizika, nivo kreditnog rizika 2 - povećan nivo kreditnog rizika i nivo kreditnog rizika 3 - izloženosti u statusu neizmirenja obaveza.

U tabeli 21 daje se pregled izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema ključnim kategorijama finansijske imovine, vanbilansnih izloženosti i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	31.12.2020.			31.12.2021.			31.03.2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Novac i novčani plasmani	7.693.909	9.887	0,1	8.343.998	11.218	0,1	8.288.968	15.234	0,2
2.	Finansijska imovina po amortizovanom trošku	15.460.513	1.136.925	7,4	16.160.753	1.119.190	6,9	15.984.066	1.075.934	6,7
3.	Finansijska imovina po fer vrijednosti	1.552.559	0	0,0	1.781.852	0	0,0	1.669.967	0	0,0
4.	Ostala finansijska potraživanja	258.027	33.250	12,9	187.605	21.971	11,7	171.723	20.402	11,9
	I Ukupno bilansna izloženost	24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	26.114.724	1.111.570	4,3
5.	Izdate garancije	1.373.899	24.965	1,8	1.428.082	24.875	1,7	1.441.992	27.756	1,9
6.	Nepokriveni akreditivi	39.203	1.432	3,7	40.601	1.172	2,9	46.489	1.270	2,7
7.	Neopozivo odobreni a neiskorišteni krediti	2.468.359	32.597	1,3	2.188.232	21.071	1,0	2.072.473	20.631	1,0
8.	Ostale potencijalne obaveze banke	8.274	26	0,3	263.064	2.563	1,0	259.712	2.514	1,0
	II Ukupno vanbilansne stavke	3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	3.820.666	52.171	1,4
	Ukupna izloženost (I+II)	28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	29.935.390	1.163.741	3,9

¹⁶ „Službene novine Federacije BiH“, br. 44/19 i 37/20

Ukupna izloženost banaka na dan 31.03.2022. godine iznosi 29,9 milijardi KM, od čega se 26,1 milijarda KM odnosi na bilansne izloženosti, a 3,8 milijardi KM na vanbilansne stavke. U prva tri mjeseca 2022. godine zabilježeno je smanjenje bilansne izloženosti u odnosu na kraj 2021. godine za iznos od 359,5 miliona KM ili 1,4%, a nastalo je kao posljedica smanjenja novčanih sredstava i plasmana za 55 miliona KM (0,7%), finansijske imovine koja se vrednuje po amortizovanom trošku za 176,7 miliona KM (1,1%), po fer vrijednosti za 111,9 miliona KM (6,3%) i ostalih finansijskih potraživanja za 15,9 miliona KM (8,5%, a najveće smanjenje kod jedne banke). U istom periodu zabilježeno je i smanjenje vanbilansnih stavki za 99,3 miliona KM ili 2,5%, kao neto efekat smanjenja na poziciji neopozivo odobrenih, a neiskorištenih kredita (115,8 miliona KM ili 5,3%) i na poziciji ostalih potencijalnih obaveze banke (3,3 miliona KM ili 1,3%), a povećanja na poziciji izdatih garancija (13,9 miliona KM ili 1%) i nepokrivenih akreditiva (5,9 miliona KM ili 14,5%).

U tabeli 22 daje se pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na nivou bankarskog sektora FBiH, prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 22: Izloženosti prema nivoima kreditnog rizika											
R. br.	Opis	31.12.2020.			31.12.2021.			31.03.2022.			
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1.	Nivo kreditnog rizika 1	22.301.920	179.478	0,8	24.029.210	166.312	0,7	23.569.773	170.848	0,7	
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.645.274	204.681	12,4	1.387.627	161.999	11,7	1.543.444	175.985	11,4	
3.	Nivo kreditnog rizika 3	1.017.814	795.903	78,2	1.057.371	824.068	77,9	1.001.507	764.737	76,4	
I Ukupno bilansna izloženost		24.965.008	1.180.062	4,7	26.474.208	1.152.379	4,4	26.114.724	1.111.570	4,3	
4.	Nivo kreditnog rizika 1	3.440.487	21.343	0,6	3.603.792	20.660	0,6	3.479.066	21.242	0,6	
5.	Nivo kreditnog rizika 2	443.246	34.354	7,8	309.101	25.536	8,3	330.934	27.370	8,3	
6.	Nivo kreditnog rizika 3	6.002	3.323	55,4	7.086	3.485	49,2	10.666	3.559	33,4	
II Ukupno vanbilansne stavke		3.889.735	59.020	1,5	3.919.979	49.681	1,3	3.820.666	52.171	1,4	
Ukupna izloženost (I+II)		28.854.743	1.239.082	4,3	30.394.187	1.202.060	4,0	29.935.390	1.163.741	3,9	

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2022. godine iznosi 23,6 milijardi KM i čini 90,3% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine smanjena za 459,4 miliona KM ili za 1,9%, a najvećim dijelom kao posljedica smanjenja kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 279,4 miliona KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po fer vrijednosti za 111,7 miliona KM i novčanih sredstava i plasmana bankama za 71,1 milion KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.03.2022. godine iznosi 1,5 milijardi KM i čini 5,9% ukupne bilansne izloženosti. U odnosu na kraj 2021. godine ista je veća za 155,8 miliona KM ili 11,2%. Povećanje ukupne bilansne izloženosti u ovom nivou kreditnog rizika ostvareno je najvećim dijelom kao posljedica povećanja kreditnog portfolija u nivou kreditnog rizika 2 za 142,7 miliona KM, dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju po amortizovanom trošku za 9,7 miliona KM i ostalih finansijskih potraživanja za tri miliona KM.

Bilansna izloženost u nivou kreditnog rizika 3 na dan 31.03.2022. godine iznosi jednu milijardu KM i čini 3,8% ukupne bilansne izloženosti. Ista je u odnosu na kraj 2021. godine smanjena za

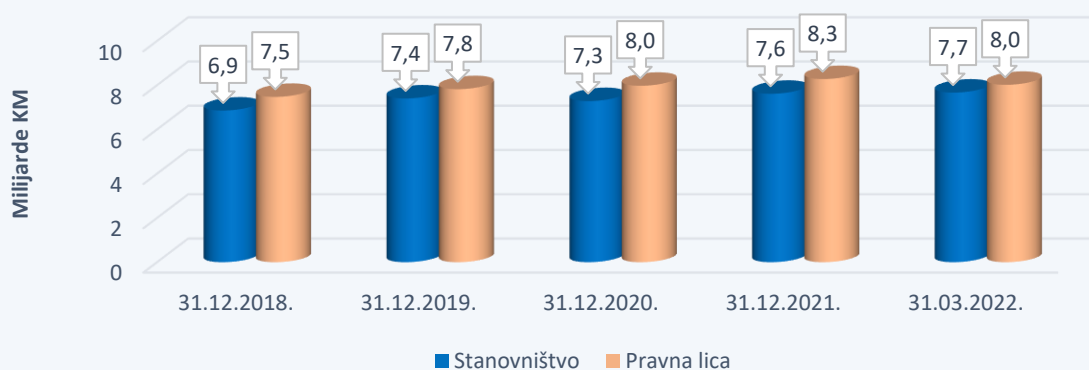
55,9 miliona KM ili 5,3%, najvećim dijelom kao neto efekat smanjenja kreditnog portfolija u ovom nivou kreditnog rizika za 72,2 miliona KM i raspoređivanja novčanih sredstava i plasmana bankama u iznosu od 17,9 miliona KM u nivo kreditnog rizika 3, kao reakcija na nastale događaje nakon objave sankcija, koje se odnose na kapital i banke povezane sa Ruskom Federacijom.

Na kraju prvog tromjesečja 2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine, ECL za nivo kreditnog rizika 1 za bilansnu izloženost povećan je za 4,5 miliona KM, za nivo kreditnog rizika 2 za 14 miliona KM, dok je za nivo kreditnog rizika 3 smanjen za 59,3 miliona KM. U posmatranom periodu, stopa pokrivenosti ECL-om za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 ostala je na istom nivou (0,7%), u nivou kreditnog rizika 2 smanjena je za 0,3 procentna poena (sa 11,7% na 11,4%), a u nivou kreditnog rizika 3 za 1,5 procentnih poena (sa 77,9% na 76,4%). Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om bilansnih izloženosti iznosi 4,3%, dok je na kraju 2021. godine iznosila 4,4%.

Vanbilansna izloženost raspoređena u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2022. godine iznosi 3,5 milijardi KM i čini 91% ukupne vanbilansne izloženosti. Izloženost u nivou kreditnog rizika 2 iznosi 330,9 miliona KM ili 8,7% ukupne vanbilansne izloženosti, dok je u nivou kreditnog rizika 3 raspoređeno 10,7 miliona KM ili 0,3% ukupne vanbilansne izloženosti. Ukupna pokrivenost ECL-om vanbilansnih izloženosti iznosi 1,4% i za 0,1 procentni poen je veća u odnosu na kraj prethodne godine. Kod nivoa kreditnog rizika 1 i 2, stope pokrivenosti su na istom nivou u odnosu na kraj prethodne godine, dok je kod nivoa kreditnog rizika 3 zabilježeno smanjenje stope pokrivenosti za 15,8 procentnih poena, usljed značajnijeg povećanja vanbilansnih stavki u nivou kreditnog rizika 3 kod jedne banke, uz neznatno povećanje ECL-a za iste.

Na dan 31.03.2022. godine krediti iznose 15,7 milijardi KM i isti su manji za 208,1 milion KM ili za 1,3% u odnosu na kraj 2021. godine. Posmatrajući sektorsku strukturu kredita najveću stopu pada imali su krediti bankarskim institucijama (355,1 milion KM ili 38,7%), što je posljedica smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke za 391,4 miliona KM ili za 50%, a koji su uključeni u kreditni portfolio. Ukoliko bi se isključilo pomenuto smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika, u posmatranom periodu ostvaren je rast kreditnog portfolija od 1,2%. Krediti stanovništvu iznose 7,7 milijardi KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 48,9%, i u odnosu na kraj 2021. godine povećani su za 53,2 miliona KM ili za 0,7%. Krediti pravnim licima iznose osam milijardi KM, sa učešćem u ukupnim kreditima od 51,1%, i u odnosu na kraj 2021. godine ostvarili su smanjenje od 261,3 miliona KM ili 3,2% (grafikon 9). Ukoliko se isključi smanjenje kratkoročnih izloženosti niskog rizika kod jedne banke, u posmatranom periodu ostvaren je rast kreditnog portfolija pravnih lica od 1,6%.

Grafikon 9: Krediti

Trend i promjena učešća pojedinih sektora u ukupnoj strukturi kredita dati su u tabeli 23:

- 000 KM -

Tabela 23: Sektorska struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Vladine institucije	199.032	1,3	223.252	1,4	211.470	1,3	112	95
2.	Javna preduzeća	395.157	2,6	406.525	2,6	400.009	2,6	103	98
3.	Privatna preduzeća i društva	6.500.322	42,6	6.616.260	41,6	6.734.849	42,9	102	102
4.	Bankarske institucije	772.554	5,1	917.784	5,8	562.701	3,6	119	61
5.	Nebankarske fin. institucije	83.921	0,6	91.038	0,6	86.078	0,6	108	95
6.	Građani	7.281.540	47,7	7.613.327	47,9	7.666.545	48,9	105	101
7.	Ostalo	22.125	0,1	22.635	0,1	21.117	0,1	102	93
	Ukupno	15.254.651	100	15.890.821	100	15.682.769	100	104	99

U tabeli 24 daje se ročna struktura kredita po sektorima:

- 000 KM -

Tabela 24: Ročna struktura kredita

R. br.	Sektori	31.12.2021.			31.03.2022.			Indeks		
		Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	Kratk. krediti	Dug. krediti	Dospjela potraž.	(6/3)	(7/4)	(8/5)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Vladine institucije	4.481	218.670	101	1.902	209.442	126	42	96	125
2.	Javna preduzeća	53.308	349.648	3.569	47.740	350.954	1.315	90	100	37
3.	Privatna preduzeća i druš.	2.305.243	3.836.967	474.050	2.441.187	3.847.415	446.247	106	100	94
4.	Bankarske institucije	917.783	0	1	562.698	0	3	61	-	300
5.	Nebankarske fin. institucije	32.401	58.615	22	29.133	56.939	6	90	97	27
6.	Građani	389.772	6.977.461	246.094	388.324	7.053.063	225.158	100	101	91
7.	Ostalo	6.412	15.835	388	6.689	14.069	359	104	89	93
	Ukupno	3.709.400	11.457.196	724.225	3.477.673	11.531.882	673.214	94	101	93

Sa 31.03.2022. godine u odnosu na kraj 2021. godine kratkoročni krediti bankarskog sektora FBiH smanjeni su za 231,7 miliona KM ili 6,2% (usljed smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika), dok su dugoročni krediti povećani za 74,7 miliona KM ili 0,7%. Dospjela potraživanja iznose 673,2 miliona KM i manja su za 51 milion KM ili 7% u odnosu na kraj 2021. godine.

U valutnoj strukturi kredita najveće učešće od 55,7% ili 8,7 milijardi KM imaju krediti odobreni u domaćoj valuti, zatim slijede krediti odobreni sa valutnom klauzulom sa učešćem od 40,2% ili 6,3 milijarde KM (EUR: 6,3 milijarde KM ili 99,96%, CHF: 2,4 miliona KM ili 0,04%), a najmanje učešće od 4,1% ili 639,2 miliona KM imaju krediti odobreni u stranoj valuti (od toga se na EUR odnosi 98,6%).

U tabeli 25 daje se pregled kredita pravnim licima i stanovništvu prema nivoima kreditnog rizika i pripadajućih ECL:

- 000 KM -

Tabela 25: Krediti prema nivoima kreditnog rizika										
R. br.	Opis	31.12.2020.			31.12.2021.			31.03.2022.		
		Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL	Iznos	ECL	% ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
I Krediti pravna lica										
1.	Nivo kreditnog rizika 1	6.272.170	78.817	1,3	6.770.320	66.945	1,0	6.517.787	74.698	1,1
2.	Nivo kreditnog rizika 2	1.157.194	141.218	12,2	925.089	116.184	12,6	954.463	114.492	12,0
3.	Nivo kreditnog rizika 3	543.747	421.893	77,6	582.085	435.691	74,9	543.974	407.468	74,9
Ukupno I		7.973.111	641.928	8,1	8.277.494	618.820	7,5	8.016.224	596.658	7,4
II Krediti stanovništvo										
4.	Nivo kreditnog rizika 1	6.395.495	84.591	1,3	6.748.669	82.526	1,2	6.721.595	80.507	1,2
5.	Nivo kreditnog rizika 2	446.971	58.801	13,2	425.538	43.166	10,1	540.060	58.207	10,8
6.	Nivo kreditnog rizika 3	439.074	341.856	77,9	439.120	355.436	80,9	404.890	321.103	79,3
Ukupno II		7.281.540	485.248	6,7	7.613.327	481.128	6,3	7.666.545	459.817	6,0
Ukupno krediti										
7.	Nivo kreditnog rizika 1	12.667.665	163.408	1,3	13.518.989	149.471	1,1	13.239.382	155.205	1,2
8.	Nivo kreditnog rizika 2	1.604.165	200.019	12,5	1.350.627	159.350	11,8	1.494.523	172.699	11,6
9.	Nivo kreditnog rizika 3	982.821	763.749	77,7	1.021.205	791.127	77,5	948.864	728.571	76,8
Ukupno krediti (I+II)		15.254.651	1.127.176	7,4	15.890.821	1.099.948	6,9	15.682.769	1.056.475	6,7

Kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1 na dan 31.03.2022. godine iznosi 13,2 milijarde KM i čini 84,4% ukupnog kreditnog portfolija. Isti je u odnosu na kraj 2021. godine smanjen za 279,6 miliona KM ili za 2,1%. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 1 iznosi 1,2% (za pravna lica 1,1%, a za stanovništvo 1,2%) i veća je za 0,1 procentni poen u odnosu na kraj 2021. godine.

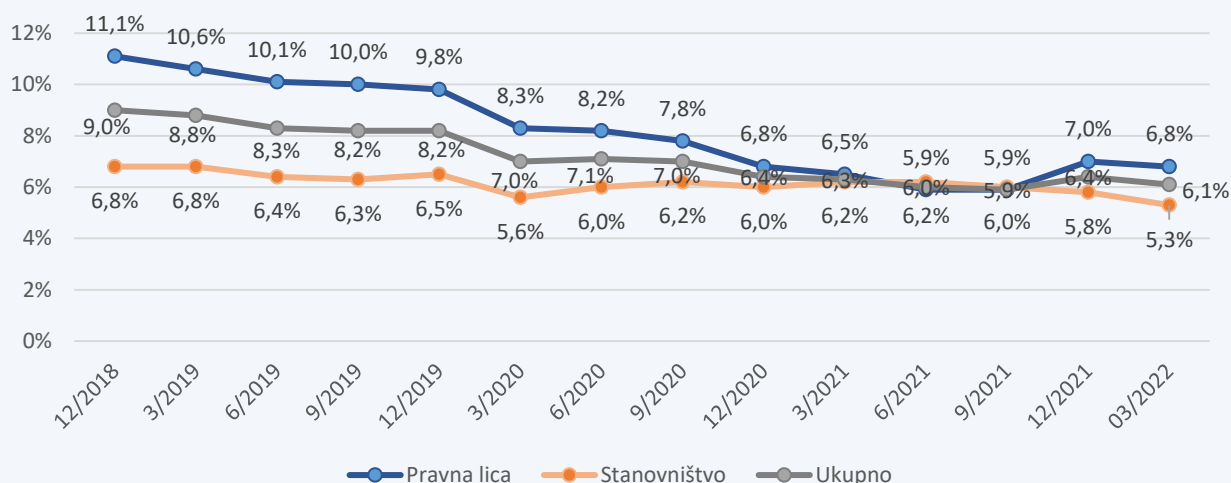
Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 2 na dan 31.03.2022. godine iznosi 1,5 milijardi KM i čini 9,5% ukupnog kreditnog portfolija. U odnosu na kraj 2021. godine isti je veći za 143,9 miliona KM ili 10,7%, pri čemu se samo na jednu banku odnosi 82,6% povećanja. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 2 iznosi 11,6% (pravna lica 12%, stanovništvo 10,8%) i u odnosu na 31.12.2021. godine manja je za 0,2 procentna poena.

Kreditni portfolio u nivou kreditnog rizika 3 (NPL) na dan 31.03.2022. godine iznosi 948,9 miliona KM i čini 6,1% ukupnog kreditnog portfolija, dok je na kraju prethodne godine stopa NPL-a iznosila 6,4%. Smanjenje istog za 72,3 miliona KM ili 7,1% u odnosu na kraj 2021. godine nastalo je kao neto efekat: novih NPL-ova u iznosu od 46,8 miliona KM, oporavka u iznosu od 12,4 miliona KM, naplate u iznosu od 34,6 miliona KM, računovodstvenog i trajnog otpisa u iznosu od 72,4 miliona KM, te ostalih stavki u iznosu od 0,3 miliona KM. Stopa pokrivenosti ECL-om za nivo kreditnog rizika 3 iznosi 76,8% (pravna lica 74,9%, a stanovništvo 79,3%) i u odnosu na 31.12.2021. godine manja je za 0,7 procentnih poena.

Od ukupnih kredita pravnim licima, na NPL se odnosi 544 miliona KM ili 6,8%, što je za 0,2 procentna poena manje nego na kraju 2021. godine. Za sektor stanovništva NPL iznosi 404,9 miliona KM ili 5,3% kreditnog portfolija stanovništva, što je smanjenje za 0,5 procentnih poena u odnosu na kraj 2021. godine.

Pregled NPL-a (kreditni portfolio raspoređen u nivo kreditnog rizika 3) daje se u grafikonu 10:

Grafikon 10: Učešće NPL-a u kreditima

Ukupna stopa NPL-a računa se kao odnos NPL-a i ukupnog kreditnog portfolija.

Detaljnija i potpunija sektorska analiza kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH može se sagledati iz Priloga 4. Informacije, a zasnovana je na podacima o granskoj koncentraciji kredita unutar sektora pravnih lica (prema NACE šifarniku djelatnosti) i stanovništva (po namjeni).

Kod kredita pravnim licima najveće učešće imaju krediti odobreni trgovini (2,8 milijardi KM ili 35,2% kredita pravnih lica, odnosno 18% ukupnog kreditnog portfolija), prerađivačkoj industriji (1,9 milijardi KM ili 24,3% kredita pravnih lica, odnosno 12,4% ukupnih kredita), te finansijskoj djelatnosti (709,3 miliona KM ili 8,8% kredita pravnih lica, odnosno 4,5% ukupnih kredita).

Učešće NPL-a kod kredita odobrenih trgovini iznosi 5% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 81,4%), kod prerađivačke industrije je 12,4% (stopa pokrivenosti NPL-a ECL-om iznosi 74,2%), dok kod finansijske djelatnosti nema NPL-a. Kod kredita odobrenih ostalim pravnim licima, najveće učešće NPL-a na kraju prvog tromjesečja 2022. godine prisutno je kod kredita odobrenih poljoprivredi (26,2%), obrazovanju (24,2%), te djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva (11,8%).

Kod kredita odobrenih stanovništvu najveće učešće imaju krediti za opću potrošnju (šest milijardi KM ili 78,3% kredita stanovništvu, odnosno 38,3% ukupnog kreditnog portfolija) i krediti odobreni za stambene potrebe (1,6 milijardi KM ili 20,6% kredita stanovništvu, odnosno 10,1% ukupnog kreditnog portfolija). Učešće NPL-a kod kredita odobrenih za opću potrošnju iznosi 6,2% (stopa pokrivenosti ECL-om je 80%), dok je kod stambenih kredita 1,9% (stopa pokrivenosti ECL-om je 69,7%). Visoko učešće kredita za opću potrošnju u kreditnom portfoliju bankarskog sektora FBiH ukazuje na potrebu pojačanog opreza u oblikovanju kreditnih politika banaka.

U tabeli 26 dat je pregled najznačajnijih koeficijenata koji se koriste za ocjenu kreditnog rizika u bankama u FBiH:

Tabela 26: Pokazatelji kreditnog rizika

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Stopa nekvalitetnih izloženosti	3,5	3,5	3,4
2.	Stopa pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti sa ECL	78,1	77,7	75,9
3.	Stopa pokrivenosti ukupne aktive sa ECL	4,3	4,0	3,9
4.	Stopa NPL	6,4	6,4	6,1
5.	Stopa pokrivenosti NPL sa ECL	77,7	77,5	76,8
6.	Stopa pokrivenosti ukupnih kredita sa ECL	7,4	6,9	6,7
7.	Novi NPL*/Ukupni prihodujući krediti	0,7	0,8	0,0
8.	NPL/Ukupni kapital i ECL za NPL	25,7	26,2	24,6
9.	Neto NPL/Osnovni kapital	8,5	8,4	8,1
10.	Dospjeli krediti/Ukupni krediti	4,2	4,6	4,3

* Iznos rasta/pada NPL na izvještajni datum u odnosu na uporedni period

Kreditni rizik je dominantan rizik u bankarskom sektoru FBiH, zbog čega je fokus supervizora na ocjeni praksi upravljanja kreditnim rizikom, odnosno ocjeni prakse odobravanja, praćenja i analize izloženosti kreditnom riziku, uspostave sistema ranog upozorenja na povećanje kreditnog rizika, raspoređivanja izloženosti u nivoe kreditnog rizika i utvrđivanja ECL-a, postupanje sa nekvalitetnim izloženostima, te upravljanja rizikom koncentracije.

Mjere koje je FBA propisala u periodu pandemije imaju za cilj izbjegavanje negativnih ekonomskih posljedica pandemije i omogućavanje oporavka privrede, a što je rezultiralo i ublažavanjem rasta NPL-a u ukupnom kreditnom portfoliju. Zaključno sa krajem prvog kvartala 2022. godine, 106,9 miliona KM ili 0,7% od iznosa ukupnih kredita je obuhvaćeno nekom od aktivnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pandemijom. Ukupan iznos kreditnog portfolija pravnih lica koji je obuhvaćen nekom od aktivnih mjera iznosi 99,5 miliona KM ili 1,2% kreditnog portfolija pravnih lica, dok portfolio stanovništva pod aktivnim mjerama iznosi 7,4 miliona KM ili 0,1% kreditnog portfolija stanovništva.

1.2.5. Profitabilnost

Na profitabilnost banaka najznačajnije utiče kvalitet aktive. Također, pokazatelj profitabilnosti može biti pod uticajem i ostalih rizika, strukture, diverzificiranosti i troškova izvora finansiranja, troškovne efikasnosti, eksternih faktora koji su specifični za bankarski, odnosno finansijski sektor u FBiH (razvijenost finansijskog sistema, regulatorna obilježja, industrijska koncentracija i dr.) i eksternih makroekonomskih faktora (ekonomski rast, kamatne stope na svjetskom tržištu, stopa zaposlenosti i nezaposlenosti, kretanje plaća, inflacija i dr.).

Iz supervizorske perspektive, profitabilnost bankarskog sektora u FBiH, kao i pojedinačnih banaka u sektoru, posmatra se u kontekstu održivosti, odnosno stabilnosti nivoa i kvaliteta zarade i jačanja kapitalne osnove putem zadržane dobiti.

Nivo, kvalitet i trend zarade bankarskog sektora u FBiH

Na nivou bankarskog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.03.2022. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 71,7 miliona KM, što je za 7,3 miliona KM ili 9,3% manje u odnosu na prethodnu godinu (tabela 27). Sve banke sa sjedištem u FBiH, osim jedne, iskazale su pozitivan

finansijski rezultat za prva tri mjeseca 2022. godine.

- 000 KM -

Tabela 27: Ostvareni finansijski rezultat banaka							
R. br.	O p i s	01.01. - 31.03.2020.		01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.	
		Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka	Iznos	Broj banaka
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Dobit	76.391	12	79.046	14	71.707	13
2.	Gubitak	3.824	3	16	1	5	1
	Ukupno	72.567	15	79.030	15	71.702	14

U Prilogu 5. prikazan je zbirni bilans uspjeha banaka u FBiH za period 01.01. - 31.03.2022. godine, po šemi FBA, sa uporednim podacima za isti izvještajni period 2021. godine.

Ukupni prihodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, u prva tri mjeseca 2022. godine na nivou bankarskog sektora u FBiH ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 313,1 milion KM i u odnosu na isti period prethodne godine veći su za 22,2 miliona KM ili za 7,6% (tabela 28).

- 000 KM -

Tabela 28: Struktura ukupnih prihoda banaka							
R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.		Indeks (5/3)	
		Iznos	%	Iznos	%		
1	2	3	4	5	6	7	
I Prihodi od kamata i slični prihodi							
1.	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	194	0,1	235	0,1	121	
2.	Kreditni i poslovi lizinga	154.291	53,1	152.293	48,6	99	
3.	Ostali prihodi od kamata	16.693	5,7	18.717	6,0	112	
	Ukupno I	171.178	58,9	171.245	54,7	100	
II Operativni prihodi							
4.	Naknade za izvršene usluge	87.059	29,9	102.412	32,7	118	
5.	Prihodi iz posl. sa devizama	13.770	4,7	20.781	6,6	151	
6.	Ostali operativni prihodi	18.826	6,5	18.623	6,0	99	
	Ukupno II	119.655	41,1	141.816	45,3	119	
	Ukupni prihodi (I+II)	290.833	100	313.061	100	108	

U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 54,7%, dok operativni prihodi učestvuju sa 45,3%. U odnosu na isti period prethodne godine, došlo je do smanjenja učešća prihoda od kamata i sličnih prihoda za 4,2 procentna poena, koliko iznosi povećanje učešća operativnih prihoda. U posmatranom periodu, ukupni kamatni i slični prihodi ostvareni su na istom nivou. Dominantna stavka u ovim prihodima su kamatni prihodi po kreditima i poslovima lizinga, čije je učešće u ukupnim prihodima smanjeno za 4,5 procentnih poena. U istom periodu smanjeno je učešće kredita i potraživanja po poslovima lizinga u ukupnoj aktivni za 1,1 procentni poen (sa 59,6% na 58,5%), a smanjena je i prosječna ponderisana NKS na kredite sa 3,30% na 3,08% (za 0,22 procentna poena).

U prva tri mjeseca 2022. godine kamatni prihodi po kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija veći su za 41 hiljadu KM ili 21,1% u odnosu na isti period prethodne godine. U istom periodu, učešće kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija u ukupnoj aktivni bankarskog sektora u FBiH povećano je sa 15,2% na 16,5% (za 1,3 procentna poena).

U okviru ostalih prihoda od kamata zabilježeno je povećanje na pozicijama kamatnih prihoda od vrijednosnih papira koji se drže do dospeljeka za 33,3%, ostalih prihoda od kamata za 13,2%, dok su kamatni prihodi od plasmana drugim bankama smanjeni za 30,4%.

Ukoliko se posmatra sektorska struktura ostvarenih kamatnih prihoda, najveći dio odnosi se na prihode od stanovništva (61,3%), iako krediti stanovništvu čine 48,9% ukupnog kreditnog portfolija bankarskog sektora FBiH, zbog veće prosječne ponderisane NKS, koja za stanovništvo iznosi 4,81%, a za privredu 2,35%. Od ukupnih kamatnih prihoda, na prihode od privatnih preduzeća odnosi se 26,8%, od vladinih institucija 7%, a od javnih preduzeća 1,9%.

Ukupni operativni prihodi su u posmatranom periodu zabilježili povećanje od 22,2 miliona KM ili 18,5%. U strukturi ukupnih operativnih prihoda, najveća stavka su prihodi po naknadama za izvršene usluge koji su zabilježili povećanje za 15,4 miliona KM ili 17,6%. Prihodi iz poslovanja sa devizama ostvarili su najveću stopu rasta od 50,9%, odnosno, veći su za sedam miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu se 59,4% povećanja odnosi na tri banke.

Ukupni rashodi bankarskog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima banaka, ukupni rashodi na nivou bankarskog sektora u FBiH u prva tri mjeseca 2022. godine iznose 240,6 miliona KM i u odnosu na isti period prethodne godine veći su za 29,1 milion KM ili 13,8% (tabela 29).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01.- 31.03.2021.		01.01.- 31.03.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	%	Iznos	%	
1	2	3	4	5	6	7
I Rashodi od kamata i slični rashodi						
1.	Depoziti	20.654	9,8	16.229	6,8	79
2.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.851	0,9	1.274	0,5	69
3.	Ostali rashodi od kamata	7.757	3,7	12.515	5,2	161
	Ukupno I	30.262	14,3	30.018	12,5	99
II Nekamatni rashodi						
4.	Troškovi IV, rezerv. po pot. obav. i ost. vrijed. usklađenja	20.661	9,8	36.718	15,3	178
5.	Troškovi plata i doprinosa	64.186	30,4	65.581	27,3	102
6.	Troškovi poslovnog prostora i amortizacija	39.802	18,8	43.612	18,1	110
7.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.574	15,9	38.155	15,8	114
8.	Ostali operativni troškovi	22.928	10,8	26.470	11,0	115
	Ukupno II	181.151	85,7	210.536	87,5	116
	Ukupni rashodi (I+II)	211.413	100	240.554	100	114

U strukturi ukupnih rashoda, dominiraju nekamatni rashodi sa učešćem od 87,5%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 12,5%. U odnosu na isti period prethodne godine, povećano je učešće nekamatnih rashoda za 1,8 procentnih poena, za koliko je smanjeno učešće rashoda od kamata.

U posmatranom periodu kamatni i slični rashodi smanjeni su za 244 hiljade KM ili 0,8%, pri čemu su kamatni rashodi po depozitima smanjeni za 4,4 miliona KM ili 21,4%, iako depoziti predstavljaju dominantan izvor finansiranja bankarskog sektora u FBiH. Depozitni potencijal na kraju prvog tromjesečja 2022. godine iznosio je 20,7 milijardi KM i veći je za 914,2 miliona KM u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosio 19,8 milijardi KM.

Kamatonosni depoziti u ukupnom depozitnom potencijalu sa 31.03.2022. godine učestvuju sa 66,2% i smanjeno im je učešće, obzirom da su na kraju prvog tromjesečja 2021. godine učestvovali sa 68,8%. Smanjenje kamatnih rashoda po depozitima posljedica je, pored smanjenja učešća kamatonosnih depozita, i smanjenja prosječne ponderisane NKS za depozite, sa 0,56%, koliko je iznosila za prva tri mjeseca prethodne godine, na 0,30% koliko iznosi za prvo tromjesečje 2022. godine.

Kamatni rashodi po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama u posmatranom periodu smanjeni su za 577 hiljada KM ili za 31,2%, dok je u isto vrijeme nivo zaduženja bankarskog sektora u FBiH po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama smanjen za 1,8 miliona KM ili 0,2%.

Ostali rashodi od kamata povećani su u posmatranom periodu za 4,8 miliona KM ili 61,3%, najvećim dijelom usljed povećanja rashoda po osnovu negativne naknade na sredstva banaka iznad obavezne rezerve i na sredstva obavezne rezerve sa osnovicom u stranim valutama i u domaćoj valuti s valutnom klauzulom kod CBBiH (povećanje za 3,4 miliona KM ili 116,7%) i negativne kamatne stope na depozite kod ino-banaka (povećanje za 0,4 miliona KM ili 19,8%). Na nivou bankarskog sektora u FBiH, u posmatranom periodu, ukupni nekamatni rashodi su povećani za 29,4 miliona KM ili 16,2%, pri čemu se najznačajnije strukturalne promjene odnose na povećanje troškova ispravki vrijednosti, rezervisanja po potencijalnim obavezama i ostalih vrijednosnih usklađivanja za 16,1 milion KM ili 77,7%. Tri banke nisu imale troškove ispravki vrijednosti u ovoj godini, a sedam banaka imale su veće troškove ispravke vrijednosti u prva tri mjeseca ove godine u odnosu na isti period prethodne godine. Od ukupnog povećanja troškova ispravki vrijednosti u posmatranom periodu, 81,9% se odnosi na jednu banku, kod koje je došlo do izmjene makroekonomskih parametara u skladu sa stanjem globalne ekonomije, što je imalo uticaj na pogoršanje PD vrijednosti (probability of default - vjerovatnoće defaulta) i prelazak izloženosti iz nivoa kreditnog rizika 1 u nivo kreditnog rizika 2.

Koeficijenti profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja bankarskog sektora u FBiH

U tabeli 30 dat je pregled najznačajnijih veličina i koeficijenata koji se koriste kao mjere za ocjenu profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti poslovanja banaka u FBiH:

- 000 KM ili % -

Tabela 30: Pokazatelji profitabilnosti, produktivnosti i efikasnosti				
R. br.	Opis	31.03.2020.	31.03.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Neto dobit	72.567	79.030	71.702
2.	Prosječna neto aktiva	23.949.225	24.343.169	25.787.282
3.	Prosječni ukupni kapital	2.933.541	3.105.297	3.100.777
4.	Ukupan prihod	258.941	260.571	283.043
5.	Neto kamatni prihod	144.139	140.916	141.227
6.	Operativni prihodi	114.802	119.655	141.816
7.	Operativni rashodi	131.364	126.916	135.663
8.	Poslovni i direktni rashodi	54.518	54.235	74.873
9.	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.859	33.574	38.155
10.	Dobit na prosječnu aktivu (ROAA)	0,3	0,3	0,3
11.	Dobit na prosječni ukupni kapital (ROAE)	2,5	2,5	2,3
12.	Ukupan prihod/prosječna aktiva	1,1	1,1	1,1
13.	Neto kamatni prihod/prosječna aktiva (NIM)*	0,6	0,6	0,5
14.	Neto kamatna marža (kamatni prihod/prosječna kamatonosna aktiva - kamatni rashod/prosječna kamatonosna pasiva)	0,6	0,6	0,4
15.	Operativni rashodi/ukupan prihod umanjeno za ostale poslov. i dir. troš. (CIR)**	58,4	55,9	55,4

* NIM eng. Net Income Margin

** CIR eng. Cost-income Ratio

Ukoliko se posmatra neto kamatni prihod, zabilježeno je njegovo povećanje u odnosu na isti period prethodne godine za 311 hiljada KM, pri čemu je zabilježeno značajnije smanjenje njegovog učešća u ukupnom prihodu, sa 54,1% na 49,9%.

Posmatrajući pokazatelje profitabilnosti u odnosu na isti period prethodne godine vidljivo je da su dobit na prosječnu aktivnu i ukupan prihod u odnosu na prosječnu aktivnu na istom nivou, dobit na prosječni ukupni kapital, NIM i neto kamatna marža imaju opadajući trend, dok je CIR poboljšan.

1.2.6. Ponderisane NKS i EKS

Sa ciljem veće transparentnosti i lakše uporedivosti uslova banaka za odobravanje kredita i primanje depozita, te zaštitu klijenata kroz uvođenje transparentnog prikaza troškova kredita, odnosno prihoda depozita, a u skladu s međunarodnim standardima, kriterijima i praksama u drugim zemljama, FBA je propisala jedinstven način obračuna i iskazivanja EKS za sve banke sa sjedištem u FBiH, kao i za organizacione dijelove banaka sa sjedištem u RS-u, a koji posluju u FBiH. Banke su obavezne mjesečno izvještavati FBA o prosječnim ponderisanim NKS i EKS na odobrene kredite i primljene depozite u izvještajnom mjesecu, u skladu sa propisanom metodologijom¹⁷. FBA na osnovu dostavljenih podataka, prema utvrđenoj metodologiji, izračunava prosječne ponderisane prosječne NKS i EKS za bankarski sektor i iste zavise, osim od visine kamatnih stopa pojedinačnih banaka, i od volumena i strukture novoodobrenih kredita, odnosno novougovorenih depozita.

Za potrebe korisnika kredita, a prilikom analize trenda kamatnih stopa, relevantno je pratiti kretanje prosječne ponderisane EKS, obzirom da uključuje sve troškove koje korisnik plaća, a koji su direktno povezani sa kreditom, tj. uslovima korištenja kredita i koji ulaze u obračun cijene kredita (na primjer: troškovi za obradu kredita, troškovi premije osiguranja kod fizičkih lica ako je osiguranje uslov za odobravanje kredita, te drugi troškovi u vezi sa sporednim uslugama koje plaća klijent, a uslov su za korištenje kredita).

U Prilogu 6. daju se prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima.

Ukupna prosječna ponderisana EKS na novoodobrene kredite u bankarskom sektoru FBiH u prvom tromjesečju 2022. godine iznosi 3,59% i u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 3,85%, smanjena je za 0,26 procentnih poena.

Kada se posmatra ročna struktura novoodobrenih kredita u prva tri mjeseca 2022. godine u odnosu na isti period prethodne godine, prosječna ponderisana EKS na dugoročne kredite smanjena je za 0,66 procentnih poena (sa 5,64% na 4,98%), dok je za kratkoročne kredite smanjena za 0,14 procentnih poena (sa 2,39% na 2,25%). Posmatrano prema sektorskoj strukturi, prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite privredi smanjena je za 0,10 procentnih poena (sa 2,67% na 2,57%), prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite stanovništvu smanjena je za 0,94 procentna poena (sa 6,93% na 5,99%), dok je prosječna ponderisana EKS na ukupne novoodobrene kredite ostalim sektorima smanjena za 0,65 procentnih poena (sa 3,09% na 2,44%).

¹⁷ Odluka o jedinstvenom načinu obračuna iskazivanja efektivne kamatne stope na kredite i depozite ("Službene novine Federacije BiH", broj 81/17) i Uputstvo za izračunavanje ponderisane nominalne i efektivne kamatne stope

Ukupna prosječna ponderisana EKS na depozite u bankarskom sektoru FBiH prikupljene u prvom kvartalu 2022. godine iznosi 0,30% i u odnosu na isti period 2021. godine, kada je iznosila 0,57%, smanjena je za 0,27 procentnih poena. Posmatrano prema ročnosti depozita, prosječna ponderisana EKS na kratkoročne depozite zabilježila je smanjenje za 0,03 procentna poena (sa 0,18% na 0,15%), dok je na dugoročne depozite smanjena za 0,42 procentna poena (sa 0,88% na 0,46%). Kada se posmatra sektorska struktura prikupljenih depozita, prosječna ponderisana EKS na depozite privrede smanjena je za 0,36 procentnih poena (sa 0,80% na 0,44%), prosječna ponderisana EKS na depozite stanovništva smanjena je za 0,36 procentnih poena (sa 0,75% na 0,39%), dok je prosječna ponderisana EKS na depozite ostalih sektora smanjena za 0,12 procentnih poena (sa 0,28% na 0,16%).

1.2.7. Likvidnost

Upravljanje rizikom likvidnosti je, uz upravljanje kreditnim rizikom, jedan od najvažnijih i najslabijih segmenata bankarskog poslovanja. Održavanje likvidnosti u tržišnoj ekonomiji je permanentna obaveza banke i osnovna pretpostavka za njenu održivost na finansijskom tržištu, te jedan od ključnih preduslova za uspostavljanje i očuvanje povjerenja u bankarski sektor, njegovu stabilnost i sigurnost.

U tabeli 31 daje se pregled ispunjenja LCR-a, pokazatelja kratkoročne otpornosti banaka na rizik likvidnosti, u bankarskom sektoru u FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Zaštitni sloj likvidnosti	5.849.379	7.064.703	6.434.751	121	91
2.	Neto likvidnosni odlivi	2.186.642	3.176.838	3.177.294	145	100
	LCR	268%	222%	203%	83	91

Sa 31.03.2022. godine LCR na nivou bankarskog sektora FBiH iznosi 203% i sve banke ispunjavaju zahtjeve u pogledu LCR-a.

Struktura zaštitnog sloja likvidnosti, po tržišnoj vrijednosti nakon primjene korektivnih faktora, prikazana je u tabeli 32:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
1	2	3	4	5	(4/3)	(5/4)
1.	Likvidna imovina nivoa 1	5.844.033	7.059.357	6.429.411	121	91
1.1.	Gotovina	1.267.715	1.526.321	1.560.948	120	102
1.2.	Rezerve centralne banke koje se mogu povući	2.467.371	3.095.846	2.900.921	125	94
1.3.	Imovina centralne vlade	1.112.172	1.401.508	981.467	126	70
1.4.	Imovina jedinica regionalne vlade i lokalne vlasti	981.701	1.011.738	962.418	103	95
1.5.	Imovina multilateralne razvojne banke i međunarodne organizacije	15.074	23.944	23.657	159	99
2.	Likvidna imovina nivoa 2	5.346	5.346	5.340	100	100
2.1.	Likvidna imovina nivoa 2a	0	0	0	-	-
2.2.	Likvidna imovina nivoa 2b	5.346	5.346	5.340	100	100
	Ukupno (1+2)	5.849.379	7.064.703	6.434.751	121	91

Zaštitni sloj likvidnosti iznosi 6,4 milijarde KM i bilježi smanjenje od 629,9 miliona KM ili 8,9% u odnosu na kraj prethodne godine. Najveće smanjenje od 30% zabilježeno je na poziciji Imovina

centralne vlade (420 miliona KM), pri čemu se 93,6% smanjenja odnosi na jednu banku zbog smanjenja kratkoročnih izloženosti niskog rizika. U strukturi zaštitnog sloja likvidnosti, likvidna imovina nivoa 1 učestvuje sa 99,9%, koliko je iznosilo njeno učešće i na kraju prethodne godine. U okviru likvidne imovine nivoa 1 najveće učešće ima iznos iznad obavezne rezerve koju banke drže u CBBiH sa 45,1%, zatim gotovina sa 24,3%, te imovina centralnih vlada sa 15,3%.

Izračun neto likvidnosnih odliva može se vidjeti iz tabele 33:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Ukupni odlivi	4.875.334	5.576.106	5.376.901	114	96
2.	Ukupni prilivi	2.716.263	2.399.268	2.203.608	88	92
3.	Prilivi na koje se primjenjuje gornja granica od 75% odliva	2.688.692	2.399.268	2.199.607	89	92
4.	Neto likvidnosni odlivi (1-3)	2.186.642	3.176.838	3.177.294	145	100

Pri izračunu neto likvidnosnih odliva na dan 31.03.2022. godine, kod svih banaka, osim dvije, odlivi su umanjeni za iznos ukupnih priliva, dok je kod dvije banke ograničeno priznavanje likvidnosnih priliva na 75% ukupnih likvidnosnih odliva.

U strukturi odliva koji na dan 31.03.2022. godine iznose 22,7 milijardi KM (prije primjene stope odliva), najveće učešće imaju odlivi po osnovu depozita stanovništva (9,3 milijardi ili 40,9% ukupnih odliva, od čega se na stabilne depozite odnosi 4,7 milijardi KM ili 50,1% odliva depozita stanovništva), zatim depoziti drugih klijenata (7,6 milijardi KM ili 33,5% ukupnih odliva), te drugi proizvodi i usluge (3,2 milijarde KM ili 14% ukupnih odliva).

U strukturi ukupnih priliva koji iznose 2,2 milijarde KM, najveće učešće imaju novčana potraživanja od finansijskih klijenata (1,4 milijarde KM ili 62,9% ukupnih priliva), na koje je primijenjena stopa priliva od 100%, zatim prilivi po osnovu finansijskih derivata (377,8 miliona KM ili 17,1% ukupnih priliva) na koje je također primijenjena stopa priliva od 100%, te potraživanja od klijenata koji nisu finansijski klijenti u iznosu od 260,8 miliona KM ili 11,8% ukupnih priliva, a na koje je primijenjena stopa priliva od 50%.

Ročna struktura depozita po preostalom dospijeću prikazana je u tabeli 34:

- 000 KM -

R. br.	Depoziti	31.12.2020.		31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks	
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(5/3)	(7/5)
		3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Štednja i dep. po viđ. (do 7 dana)	12.948.828	65,9	14.755.459	69,6	14.556.400	70,3	114	99
2.	7 - 90 dana	989.184	5,0	986.253	4,7	750.911	3,6	100	76
3.	91 dan do jedne g.	2.153.403	10,9	2.157.949	10,2	2.245.969	10,8	100	104
	I Ukupno kratkoročni	16.091.415	81,8	17.899.661	84,5	17.553.280	84,7	111	98
4.	Do 5 godina	3.388.072	17,3	3.174.184	15,0	3.077.492	14,9	94	97
5.	Preko 5 godina	181.375	0,9	111.107	0,5	88.958	0,4	61	80
	II Ukupno dugoročni	3.569.447	18,2	3.285.291	15,5	3.166.450	15,3	92	96
	Ukupno (I + II)	19.660.862	100	21.184.952	100	20.719.730	100	108	98

Sa 31.03.2022. godine kratkoročni depoziti imali su učešće od 84,7% u ukupnim depozitima, a dugoročni 15,3%, pri čemu je došlo do povećanja učešća kratkoročnih, odnosno smanjenja učešća dugoročnih depozita za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj 2021. godine.

U posmatranom periodu zabilježeno je smanjenje kratkoročnih depozita za 346,4 miliona KM ili 1,9%, dok su dugoročni depoziti smanjeni za 118,8 miliona KM ili 3,6%. Smanjenje dugoročnih depozita ostvareno je i kod depozita ročnosti do pet godina (za 96,7 miliona KM ili 3%), a i kod depozita preko pet godina (za 22,1 milion KM ili 19,9%). Ako se analizira struktura dugoročnih depozita po preostalom dospijeću, vidljivo je da dominiraju depoziti s preostalom ročnošću do pet godina (97,2%).

Pregled osnovnih pokazatelja likvidnosti prikazan je u tabeli 35:

- % -

R. br.	Pokazatelj	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.
1	2	3	4	5
1.	Likvidna sredstva ¹⁸ /neto aktiva	31,3	31,9	32,0
2.	Likvidna sredstva/kratkoročne fin. obaveze	45,9	44,6	44,7
3.	Kratkoročne fin. obaveze/ukupne fin. obaveze	78,9	82,3	82,5
4.	Kredit/depoziti i uzeti krediti	74,5	72,3	73,0
5.	Kredit/depoziti, uzeti krediti i subord. dugovi ¹⁹	73,8	71,8	72,4

U odnosu na kraj 2021. godine, neznatno je povećano učešće likvidnih sredstava u neto aktivi i kratkoročnim finansijskim obavezama i kratkoročnih finansijskih obaveza u ukupnim finansijskim obavezama, dok pokazatelji „kredit/depoziti i uzeti krediti“ i „kredit/depoziti, uzeti krediti i subordinisani dugovi“ bilježe blago povećanje, ali su u zoni zadovoljavajućeg.

U funkciji planiranja potrebnog nivoa likvidnih resursa, banke trebaju planirati izvore i strukturu adekvatnog likvidnog potencijala i u vezi s tim planirati i kreditnu politiku. Ročnost plasmana, odnosno kreditnog portfolija je determinisana upravo ročnošću izvora.

Važan aspekt praćenja i analize pozicije likvidnosti je ročna usklađenost preostalih dospjeća stavki finansijske aktive i obaveza prema vremenskoj skali, koja je propisanim minimalnim limitima kreirana na vremenski horizont od 180 dana. Obzirom da je ročna transformacija sredstava kod banaka inherentno povezana sa funkcionalnim karakteristikama bankarskog poslovanja, banke kontinuirano kontrolišu ročnu neusklađenost između izvora i plasmana, održavajući je u skladu sa propisanim limitima.

U tabeli 36 daje se pregled ročne usklađenosti finansijske aktive i obaveza do 180 dana:

¹⁸ Likvidna sredstva u užem smislu: gotovina i depoziti i druga finansijska sredstva sa preostalim rokom dospjeća manjim od tri mjeseca, isključujući međubankarske depozite

¹⁹ Prethodni koeficijent je proširen, u izvore su uključeni i subordinisani dugovi, što je realniji pokazatelj

- 000 KM -

Tabela 36: Ročna usklađenost finansijske aktive i obaveza do 180 dana						
R. br.	O p i s	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
1	2	Iznos	Iznos	Iznos	(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
I 1-30 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	10.981.471	11.876.470	11.470.968	108	97
2.	Iznos finansijskih obaveza	13.510.009	15.288.271	15.327.623	113	100
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.528.538	-3.411.801	-3.856.655	-	-
Obračun izvršenja propisane obaveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	81,3%	77,7%	74,8%		
b)	Propisani minimum %	65,0%	65,0%	65,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		16,3%	12,7%	9,8%		
II 1-90 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	12.065.528	13.050.687	12.638.737	108	97
2.	Iznos finansijskih obaveza	14.303.357	16.112.291	15.921.100	113	99
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-2.237.829	-3.061.604	-3.282.363	-	-
Obračun izvršenja propisane obaveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	84,4%	81,0%	79,4%		
b)	Propisani minimum %	60,0%	60,0%	60,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		24,4%	21,0%	19,4%		
III 1-180 dana						
1.	Iznos finansijske aktive	13.257.364	14.327.360	13.823.732	108	96
2.	Iznos finansijskih obaveza	15.167.836	16.976.401	16.802.002	112	99
3.	Razlika (+ ili -) = 1-2	-1.910.472	-2.649.041	-2.978.270	-	-
Obračun izvršenja propisane obaveze u %						
a)	Ostvareno %= red.br.1 / red.br.2	87,4%	84,4%	82,3%		
b)	Propisani minimum %	55,0%	55,0%	55,0%		
Više (+) ili manje (-) = a – b		32,4%	29,4%	27,3%		

Na dan 31.03.2022. godine finansijska aktiva u sva tri intervala bila je manja od finansijskih obaveza, a ostvareni procenti ročne usklađenosti bili su iznad propisanog minimuma: u prvom intervalu za 9,8%, u drugom za 19,4% i u trećem intervalu za 27,3%.

Posmatrajući osnovne pokazatelje likvidnosti, kvalitativne i kvantitativne zahtjeve, kao i druge faktore koji utiču na poziciju likvidnosti banaka, može se zaključiti da je likvidnost bankarskog sektora u FBiH na kraju prvog tromjesečja 2022. godine zadovoljavajuća.

1.2.8. Devizni (FX) rizik

U svom poslovanju banke su izložene rizicima proizašlim iz mogućih gubitaka po bilansnim i vanbilansnim stavkama nastalim usljed promjene cijena na tržištu. Jedan od tih rizika je i FX rizik, koji nastaje kao rezultat promjena valutnih kurseva i/ili neusklađenosti nivoa aktive, pasive i vanbilansnih stavki u istoj valuti - individualna devizna pozicija ili svih valuta zajedno sa kojima banka posluje - ukupna devizna pozicija banke. Odlukom o upravljanju deviznim rizikom banke, propisan je način izračunavanja devizne pozicije i najveća dopuštena izloženost FX riziku, tj. ograničenja za otvorenu individualnu i ukupnu deviznu poziciju (duga ili kratka), obračunata u odnosu na priznati kapital banke. U cilju ublažavanja posljedica pandemije, FBA je u navedenoj Odluci izvršila izmjene u smislu povećanja limita za individualnu deviznu poziciju za EUR i ukupnu deviznu poziciju banke.

Prema stanju na dan 31.03.2022. godine na nivou bankarskog sektora u valutnoj strukturi aktive banaka stavke u stranim valutama iznose 3,6 milijardi KM, sa učešćem od 14,1% (na kraju 2021. godine četiri milijarde KM ili 15,5%). Valutna struktura pasive bitno je drugačija, jer je učešće

obaveza u stranoj valuti znatno veće i iznosi 7,6 milijardi KM ili 29,7% (na kraju 2021. godine 7,9 milijardi KM, uz učešće od 30,4%).

U tabeli 37 daje se struktura finansijske aktive i finansijskih obaveza i devizna pozicija za EUR, kao najznačajnije valute i ukupna devizna pozicija na nivou bankarskog sektora:

- milioni KM -

Tabela 37: Devizna usklađenost finansijske aktive i obaveza (EUR i ukupno)											
R. br.	Opis	31.12.2021.				31.03.2022.				Indeks	
		EUR		Ukupno		EUR		Ukupno		EUR	Ukupno
1	2	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	(7/3)	(9/5)
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
I Aktiva u bilansu stanja											
1.	Novčana sredstva	952	10,1	1.513	14,9	1.187	13,4	1.763	18,4	125	117
2.	Kreditni	965	10,3	981	9,7	609	6,9	618	6,4	63	63
3.	Kreditni sa val. kl.	5.938	63,1	5.938	58,4	5.795	65,6	5.795	60,5	98	98
4.	Ostalo	1.345	14,3	1.525	15,0	1.075	12,2	1.236	12,9	80	81
5.	Ostala fin. akt. sa val. kl.	203	2,2	203	2,0	170	1,9	170	1,8	84	84
Ukupno I (1+2+3+4+5)		9.403	100	10.160	100	8.836	100	9.582	100	94	94
II Obaveze u bilansu stanja											
6.	Depoziti	6.135	72,0	6.865	74,2	5.857	70,8	6.588	73,1	95	96
7.	Uzeti krediti	778	9,1	778	8,4	771	9,3	771	8,6	99	99
8.	Dep. i kred. s val. kl.	1.384	16,2	1.384	14,9	1.413	17,1	1.413	15,7	102	102
9.	Ostalo	216	2,6	229	2,5	227	2,7	241	2,7	105	105
Ukupno II (6+7+8+9)		8.513	100	9.256	100	8.268	100	9.013	100	97	97
III Vanbilansna pozicija neto (+) ili (-)											
10.	Aktiva	1		7		1		22		100	314
11.	Pasiva	763		780		465		483		61	62
IV Pozicija											
Duga (iznos)		128		131		104		108		81	82
%		4,5%		4,6%		3,7%		3,8%			
Kratka (iznos)											
%											
Dozvoljena		40,0%		40,0%		40,0%		40,0%			
Manja od dozvoljene		35,5%		35,4%		36,3%		36,2%			

Posmatrano po bankama i ukupno na nivou bankarskog sektora FBiH može se konstatovati da se izloženost banaka i sektora FX riziku na kraju prvog tromjesečja 2022. godine kretala u okviru propisanih ograničenja.

Na nivou sektora iskazana je duga devizna pozicija od 3,8% ukupnog priznatog kapitala banaka, što je za 36,2 procentna poena manje od dozvoljene. Individualna devizna pozicija za EUR, iznosila je 3,7%, što je za 36,3 procentna poena manje od dozvoljene, pri čemu su stavke finansijske aktive bile veće od finansijskih obaveza (duga pozicija).

Ako se analizira struktura stranih valuta, u finansijskoj aktivi²⁰ dominantno je učešće EUR od 79,4% (31.12.2021. godine 81,2%), uz smanjenje nominalnog iznosa za 391,4 miliona KM ili 12% u odnosu na kraj 2021. godine. Učešće EUR-a u finansijskim obavezama je 90,2% (31.12.2021. godine 90,6%) i u odnosu na kraj 2021. godine smanjeno je za 274,2 miliona KM ili 3,8%. Osnovica za izračun učešća EUR-a u finansijskoj aktivi i finansijskim obavezama ne uključuje stavke sa valutnom klauzulom.

²⁰ Izvor: Izvještaj o deviznoj poziciji banke - dio finansijske aktive (u stranim valutama denominirana u KM). Stavke bilansne aktive i vanbilansa se iskazuje po neto principu, odnosno umanjuju se za iznos ECL-a

1.2.9. Kamatni rizik u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik u bankarskoj knjizi je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usljed promjene kamatnih stopa. Promjene kamatnih stopa koje generišu ovaj rizik obično se javljaju kao posljedica neusklađenosti u rokovima dospijeća, promjena kamatnih stopa na pozicije aktive i pasive ili vanbilansne kratke ili duge pozicije.

FBA je Odlukom o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi propisala minimalne standarde za uspostavu sistema upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, način izračuna promjene ekonomske vrijednosti koja proizilazi iz pozicija bankarske knjige, te izvještavanje FBA na kvartalnom nivou. Banka je dužna da uspostavi sveobuhvatan i efikasan sistem upravljanja kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi koji je srazmjeran vrsti, obimu i složenosti poslova banke, kao i njenim rizičnim profilom. Za potrebe izvještavanja FBA o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka je dužna koristiti se jednostavnim izračunom pri procjeni promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok od 200 baznih poena na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, obuhvatajući sve pozicije bankarske knjige koje su osjetljive na promjene kamatnih stopa.

Iz tabele 38 može se vidjeti valutna struktura promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala na nivou bankarskog sektora FBiH:

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2020.	31.12.2021.	31.03.2022.	Indeks	
					(4/3)	(5/4)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Neto ponderisana pozicija - KM	62.655	78.394	146.290	125	187
2.	Neto ponderisana pozicija - EUR	29.563	26.564	19.889	90	75
3.	Neto ponderisana pozicija - USD	168	339	56	202	17
4.	Neto ponderisana pozicija - ostalo	-5.710	-3.804	-57.478	67	1.511
5.	Promjena ekon. vrijed. (1+2+3+4)	86.676	101.493	108.757	117	107
6.	Regulatorni kapital	2.698.561	2.852.902	2.831.556	106	99
7.	Promjena ekonomske vrijednosti/regulatorni kapital	3,2%	3,6%	3,8%		

Stopa promjene ekonomske vrijednosti pozicija bankarske knjige i regulatornog kapitala na dan 31.03.2022. godine iznosi 3,8%, što je u okviru propisanog ograničenja i veća je za 0,2 procentna poena u odnosu na kraj prethodne godine.

1.3. PREPORUKE ZA BANKARSKI SEKTOR

FBA će, u skladu sa propisanim nadležnostima za nadzor poslovanja banaka u FBiH, nastaviti sa poduzimanjem mjera i aktivnosti na očuvanju i jačanju stabilnosti bankarskog sektora i zaštite deponenata, te unapređenja sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja banaka u FBiH. Navedene mjere i aktivnosti će naročito biti usmjerene na nastavak kontinuiranog nadzora banaka, sa težištem na:

- provođenju SREP-a za banke prema dinamici utvrđenoj Odlukom o postupku supervizorskog pregleda i procjene banke²¹ i usvojenom SREP metodologijom, te kontinuiranom praćenju SREP indikatora za sve banke;
- praćenju rizičnog profila i kapitalne pozicije svih banaka, uključujući ispunjenje kapitalnih zahtjeva kao rezultat SREP procjene;
- provođenju supervizorske procjene ICAAP-a i ILAAP-a, kao i planova oporavka za sve banke;
- praćenju efekata posebnih mjera FBA na oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom i postupanju banaka po istima, sa posebnim fokusom na praćenje kvaliteta aktive banaka nakon isteka posebnih mjera;
- kontrolama dominantnih rizičnih segmenata poslovanja, kontrolama banaka od sistemskog značaja za razvoj kreditnih aktivnosti i banaka kod kojih su koncentrisani veliki iznosi štednje i drugih depozita, te kontrolama postupanja banaka u segmentu zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata i dr.;
- kontrolama primjene Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i ocjenu internih modela za procjenu parametara kreditnog rizika;
- praćenju realizacije strategija postupanja sa nekvalitetnim izloženostima i godišnjih operativnih planova za banke kod kojih je udio NPL-a u ukupnim kreditima veći od 5%;
- pripremu za provođenje testiranja otpornosti banaka na stres u 2023. godini u skladu sa utvrđenom dvogodišnjom dinamikom provođenja, a sve sa ciljem praćenja poslovanja svake banke, ocjenjivanja rizika i blagovremenog poduzimanja odgovarajućih mjera;
- nastavku kontinuirane saradnje sa nadležnim supervizorskim tijelima za nadzor bankarskih grupa iz EU i trećih zemalja čije članice imaju sjedište u FBiH, sa ciljem efikasnije supervizije i unapređenja supervizorskih praksi, te saradnje i razmjene informacija sa ECB-om i EBA-om po pitanjima supervizije i bankarske regulative, kao i sa međunarodnim finansijskim institucijama;
- unapređenju saradnje kroz potpisivanje novih sporazuma o saradnji sa relevantnim institucijama u BiH, koje su uključene u institucionalni okvir za obavljanje supervizije, upravljanje kriznim situacijama i sistemskim rizikom, zaštite korisnika finansijskih usluga;
- aktivnosti vezane za okolišne, socijalne i upravljačke rizike (ESG rizici);
- daljnje aktivnosti na usklađivanju sa CRR 2²² i CRD V²³ i
- nastavku saradnje sa UBBiH sa ciljem unapređenja poslovanja banaka, usklađenosti njihovog poslovanja sa propisima, međunarodnim standardima i pravilima struke, zahtjevima tržišta i dr.

Polazeći od propisanih nadležnosti, FBA će nastaviti poduzimati mjere i aktivnosti sa ciljem realizacije preporuka posljednje FSAP misije, projekte jačanja bankarske supervizije u okviru tehničke pomoći koju pružaju međunarodne finansijske institucije SB i MMF, te u okviru USAID FINRA Projekta i dr.

Zbog posebne uloge i odgovornosti banaka u finansijskom i ukupnom privrednom sistemu, dostignutog nivoa razvijenosti bankarskog sektora u FBiH, činjenice da depoziti građana

²¹ „Službene novine Federacije BiH“, broj 94/21

²² Uredba (EU) 2019/876 Evropskog parlamenta i vijeća od 20.05.2019. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu omjera finansijske poluge, omjera neto stabilnih izvora finansiranja, zahtjeva za regulatorni kapital i prihvatljive obaveze, kreditnog rizika druge ugovorne strane, tržišnog rizika, izloženosti prema centralnim drugim ugovornim stranama, izloženosti prema subjektima za zajednička ulaganja, velikih izloženosti, zahtjeva za izvještavanje i objavljivanje, i Uredbe (EU) br. 648/2012

²³ Direktiva (EU) 2019/878 Evropskog parlamenta i vijeća od 20.05.2019. godine o izmjeni Direktive 2013/36/EU u pogledu izuzetih subjekata, finansijskih holdinga, mješovitih finansijskih holdinga, primitaka, nadzornih mjera i ovlasti te mjera za očuvanje kapitala

predstavljaju dominantan izvor finansiranja banaka, te imajući u vidu negativne posljedice izazvane pandemijom, od banaka se očekuje da u narednom periodu svoje aktivnosti usmjere na:

- oprezno i odgovorno upravljanje rizicima, u skladu sa važećim računovodstvenim i regulatornim okvirom, domaćim i međunarodnim standardima dobre prakse;
- podršku oporavka privrede i stimuliranju kreditnog rasta kroz kontinuirano finansiranje klijenata i održive kreditne aranžmane;
- posebno prate kvalitet portfolija koji je bio pod posebnim mjerama i procjenjuju buduće otplatne kapacitete klijenata i pravovremeno formiraju rezerve za očekivane kreditne gubitke, kako bi se izbjegao potencijalni negativni efekat naglog rasta ECL-a u budućem periodu;
- dodatno jačanje sistema internih kontrola u svim oblastima poslovanja u skladu sa Odlukom o sistemu internog upravljanja u banci²⁴;
- usklađivanje poslovanja sa novim regulatornim zahtjevima za poslovanje i nadzor banaka, što uključuje i zahtjeve koji se odnose na planiranje oporavka i restrukturiranja banaka;
- ažuriranje planova oporavka sa posebnom pažnjom u ključnim segmentima: proces eskalacije, pokazatelji i opcije oporavka;
- unapređenje ICAAP-a i ILAAP-a u skladu sa regulatornim zahtjevima;
- aktivnosti u pogledu izvještavanja o NSFR-u od 31.12.2021. godine, te ispunjavanje zahtjeva istog od 31.12.2022. godine;
- dosljednu primjenu propisa u segmentu platnog prometa, SPNiFTA, zaštite korisnika finansijskih usluga i žiranata, sigurnosti i zaštiti novca u banci i u transportu;
- dodatno praćenje pojačanih rizika koji su vezani za sigurnost informacionih sistema i primjene novih tehnologija, a naročito sa stanovišta poslovanja klijenata;
- ograničen, opravdan ili razuman rast naknada u segmentu depozitnog i transakcijskog poslovanja, uvažavajući naglašene potrebe finansijske inkluzije i prilagođavanja stvarnim mogućnostima i potrebama korisnika finansijskih usluga;
- pojačano praćenje rizika i efekata koji se prenose na tržišta izvan BiH, a koji potencijalno mogu pojačati uticaj kreditnog rizika i ostalih rizika i
- procjenu efekata makroekonomskih poremećaja i drugih uticaja koji bi mogli imati nagle udare na operativnu sposobnost i likvidnost.

²⁴ „Službene novine Federacije BiH“, broj 39/21

SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

MIKROKREDITNI SEKTOR

52

LIZING SEKTOR

62

FAKTORING POSLOVI

70

2. SEKTOR NEDEPOZITNIH FINANSIJSKIH INSTITUCIJA

U ovom dijelu Informacije daje se pregled strukture i finansijskih pokazatelja poslovanja NFI u FBiH (MKO, lizing društva i faktoring poslovanje) sa 31.03.2022. godine čije je osnivanje, poslovanje, upravljanje, nadzor i prestanak rada uređeno posebnim zakonskim i podzakonskim propisima.

Aktivan broj izloženosti obuhvaćen nekom od posebnih mjera propisanih Odlukom o privremenim mjerama koje lizing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za oporavak od negativnih ekonomskih posljedica uzrokovanih virusnim oboljenjem "COVID-19" sa 31.03.2022. godine je 3.558 i iznosi 29,7 miliona KM ili 3,5% ukupnog kreditnog portfolija. U segmentu stanovništva izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 23,1 milion KM ili 4% ukupnog kreditnog portfolija stanovništva, dok u segmentu pravnih lica izloženosti obuhvaćene nekom od posebnih mjera iznose 6,6 miliona KM ili 2,4% ukupnog portfolija pravnih lica.

2.1. MIKROKREDITNI SEKTOR

2.1.1. STRUKTURA MIKROKREDITNOG SEKTORA U FBiH

2.1.1.1. Status, broj i poslovna mreža

U FBiH sa 31.03.2022. godine, dozvolu za rad FBA ima 13 MKO koje čine mikrokreditni sektor u FBiH, od toga deset MKF (neprofitne organizacije) i tri MKD (profitne organizacije). U odnosu na 31.12.2021. godine, broj MKO je nepromijenjen.

Sa 31.03.2022. godine, MKO sa sjedištem u FBiH posluju putem 347 organizacionih dijelova, dok šest MKO koje imaju sjedište u RS-u posluje u FBiH putem 61 organizacionog dijela.

U Prilogu 7. dati su osnovni podaci o MKF i MKD, koji sa 31.03.2022. godine imaju dozvolu FBA za obavljanje djelatnosti mikrokreditiranja.

2.1.1.2. Struktura vlasništva

MKO je pravno lice koje se, u skladu sa propisima, može osnovati i poslovati kao MKF ili MKD. MKF u FBiH su osnovane od strane nevladinih, većinom humanitarnih organizacija, udruženja građana i fizičkih lica koji su registrovani osnivači MKF, ali bez prava vlasništva nad kapitalom. Od tri MKD, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu jedne MKF, jedno MKD je u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno MKD u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

2.1.1.3. Kadrovska struktura

U mikrokreditnom sektoru u FBiH sa 31.03.2022. godine zaposleno je ukupno 1.400 radnika, što je za dva radnika ili 0,1% više u odnosu na stanje sa 31.12.2021. godine (tabela 39). Od ukupnog broja zaposlenih u mikrokreditnom sektoru u FBiH, u MKF je zaposleno 1.158 radnika ili 82,7%, a u MKD ukupno 242 radnika ili 17,3%.

Tabela 39: Kvalifikaciona struktura zaposlenih u MKO u FBiH

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema - VSS	739	52,9	737	52,7	100
2.	Viša stručna sprema - VŠS	111	7,9	114	8,1	103
3.	Srednja stručna sprema - SSS	538	38,5	539	38,5	100
4.	Ostali	10	0,7	10	0,7	100
	Ukupno	1.398	100	1.400	100	100

Analizom podataka o efikasnosti osoblja na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine, zaključuje se da aktiva po zaposlenom u MKO iznosi 489,2 hiljade KM, što je za 1,4% manje u odnosu na 31.12.2021. godine.

2.1.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.1.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 684,9 miliona KM i za 8,6 miliona KM ili 1,2% je manja u odnosu na stanje sa 31.12.2021. godine. Najveće učešće u ukupnom bilansu MKO ima pet MKF i jedno MKD sa aktivom u iznosu od 628,8 miliona KM ili 91,8% ukupne aktive mikrokreditnog sektora.

U prilogima 8. i 9. dat je zbirni prikaz bilansa stanja MKF i MKD, dok je u Prilogu 10. dat pregled osnovnih finansijskih pokazatelja MKO prema izvještajnim podacima na dan 31.03.2022. godine. Zbirni bilans stanja mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine i uporednim podacima sa 31.12.2021. godine prikazan je u tabeli 40:

- 000 KM -

Tabela 40: Bilans stanja mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2021.				31.03.2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
	AKTIVA									
1.	Novčana sredstva	45.096	19.829	64.925	9,4	39.814	14.597	54.411	7,9	84
2.	Plasmani bankama	1.660	0	1.660	0,2	2.560	0	2.560	0,4	154
3.	Mikrokrediti	402.924	160.441	563.365	81,2	405.615	160.240	565.855	82,6	100
4.	RKG	3.631	2.888	6.519	0,9	4.034	3.345	7.379	1,1	113
5.	Neto mikrokrediti	399.293	157.553	556.846	80,3	401.581	156.895	558.476	81,5	100
6.	Materijalna i nematerijalna imovina	25.577	5.151	30.728	4,4	25.180	4.969	30.149	4,4	98
7.	Dugoročne investicije	33.888	0	33.888	4,9	33.888	0	33.888	5,0	100
8.	Ostala aktiva	3.652	1.789	5.441	0,8	3.561	1.837	5.398	0,8	99
9.	Rezerve na ostale stavke aktive, osim kredita	10	0	10	0,0	10	0	10	0,0	100
	Ukupno aktiva	509.156	184.322	693.478	100	506.574	178.298	684.872	100	99
	PASIVA									
10.	Obav. po uzetim kred.	201.926	124.023	325.949	47,0	197.374	117.170	314.544	46,0	97
11.	Ostale obaveze	25.488	8.201	33.689	4,9	24.248	7.537	31.785	4,6	94
12.	Kapital	281.742	52.098	333.840	48,1	284.952	53.591	338.543	49,4	101
	Ukupno pasiva	509.156	184.322	693.478	100	506.574	178.298	684.872	100	99
13.	Vanbilansna evidencija	178.970	31.948	210.918		181.270	36.397	217.667		103

U strukturi aktive mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.03.2022. godine, smanjen je nivo novčanih sredstava (16,2%), materijalne i nematerijalne imovine (1,9%), te ostale aktive (0,8%). U odnosu na kraj prethodne godine, bilansne stavke koje su zabilježile rast su: plasmani bankama (54,2%), kao rezultat porasta oročenih sredstava jedne MKO, bruto i neto mikrokrediti (0,4% i 0,3%), te

RKG (13,2%), dok su dugoročne investicije i rezerve za ostale stavke aktive, osim kredita, na istom nivou.

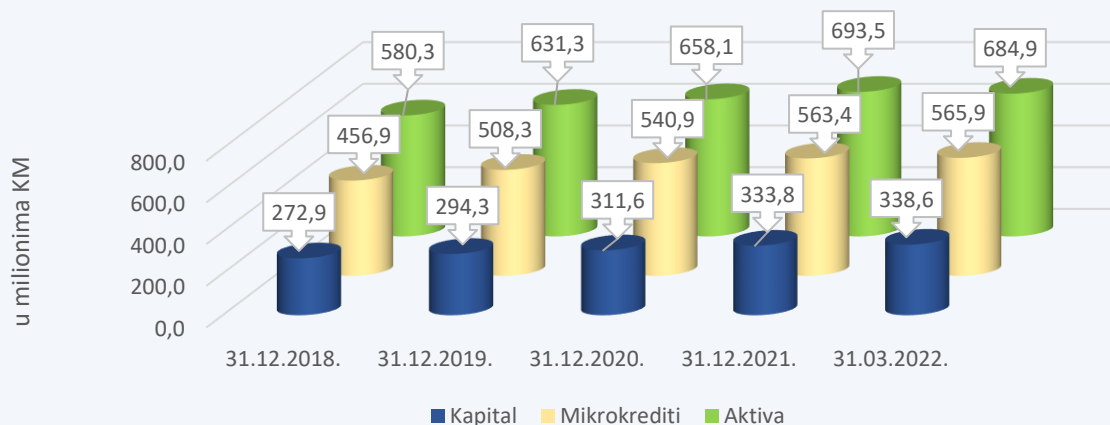
Stopa fiksne aktive u odnosu na ukupnu aktivu umanjenu za donirani kapital na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 4,73%, što je u okviru propisanog standarda poslovanja.

Neto mikrokreditni portfolio sa učešćem od 81,5% u ukupnoj aktivu mikrokreditnog sektora, iznosi 558,5 miliona KM, te je zabilježio neznatan rast u apsolutnom iznosu od 1,6 miliona KM ili 0,3%, od čega su neto mikrokrediti u MKF porasli za iznos od 2,3 miliona KM, odnosno 0,6%, dok su neto krediti u MKD smanjeni za iznos od 0,7 miliona KM, odnosno 0,4% u odnosu na 31.12.2021. godine. U posmatranom periodu, RKG na ukupan mikrokreditni portfolio veće su za 0,9 miliona KM ili 13,2%. RKG kod MKF povećane su za 0,4 miliona KM, sa stopom rasta od 11,1%, dok su kod MKD povećane za iznos od 0,5 miliona KM, sa stopom rasta od 15,8%.

Ukupna vanbilansna evidencija sa 31.03.2022. godine iznosi 217,7 miliona KM i u odnosu na 31.12.2021. godine veća je za 6,7 miliona KM ili 3,2%, pri čemu je kod MKF povećana za 2,3 miliona KM ili 1,3%, dok je kod MKD povećana za 4,4 miliona KM ili 13,9%. Od ukupnog iznosa vanbilansne evidencije, na otpisane kredite (u koje su uključeni glavnica i redovna kamata, te zatezna kamata i sudski troškovi) odnosi se 150,4 miliona KM ili 69,1% vanbilansa, koji su za 0,9 miliona KM ili 0,6% veći u odnosu na kraj 2021. godine. Ukupan broj otpisanih mikrokreditnih partija sa 31.03.2022. godine je 37.339, što u odnosu na 31.12.2021. godine predstavlja povećanje za ukupno 91 mikrokreditnu partiju (0,2%), kao neto efekat novih otpisa, izvršenih trajnih otpisa i u potpunosti naplaćenih mikrokreditnih partija.

U grafikonu 11 prikazane su najveće bilansne stavke aktive i pasive po godinama.

Grafikon 11: Aktiva, mikrokrediti i kapital po godinama

2.1.2.2. Kapital i obaveze

Najveće stavke pasive mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine odnose se na: kapital koji iznosi 338,6 miliona KM i čini 49,4% ukupne pasive i obaveze po uzetim kreditima koje iznose 314,5 miliona KM ili 46% ukupne pasive. Preostali iznos od 31,8 miliona KM ili 4,6% odnosi se na ostale obaveze. U posmatranom periodu ukupno povećanje kapitala na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH je iznosilo 4,7 miliona KM ili 1,4%, od čega je kapital MKF povećan za 3,2 miliona

KM ili 1,1%, dok je kapital MKD u posmatranom periodu povećan za iznos od 1,5 miliona KM ili 2,9%.

Struktura kapitala mikrokreditnog sektora u FBiH prikazana je u tabeli 41:

- 000 KM -

Tabela 41: Struktura kapitala mikrokreditnog sektora

R. br.	Opis	31.12.2021.				31.03.2022.				Indeks (9/5)
		Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	Stanje za MKF	Stanje za MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Donirani kapital	48.098	0	48.098	14,4	48.098	0	48.098	14,2	100
2.	Osnovni kapital	3.696	34.177	37.873	11,3	3.696	34.177	37.873	11,2	100
3.	Višak/manjak prih. nad rash.	228.878	0	228.878	68,5	232.118	0	232.118	68,6	101
4.	Emisiona ažia	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
5.	Neraspor. dobit	0	7.566	7.566	2,3	0	7.759	7.759	2,3	103
6.	Zakonske rezerve	0	4.214	4.214	1,3	0	4.214	4.214	1,2	100
7.	Ostale rezerve	1.070	6.141	7.211	2,2	1.040	7.441	8.481	2,5	118
	Ukupno kapital	281.742	52.098	333.840	100	284.952	53.591	338.543	100	101

Ukupan kapital MKF iznosi 285 miliona KM ili 84,2% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a najveće stavke su višak prihoda nad rashodima, koji iznosi 232,1 milion KM i čini 81,4% ukupnog kapitala MKF koji je veći za 3,2 miliona KM ili 1,4% i donirani kapital koji iznosi 48,1 milion KM ili 16,9% koji je, u odnosu na kraj prethodne godine, na istom nivou. Od ukupnog iznosa doniranog kapitala, donacije za kreditni fond iskazuje devet MKF, pri čemu se na tri MKF odnosi 64,5%, a samo na jednu MKF 39,1% ukupnog iznosa donacija za kreditni fond. Pet najvećih pojedinačnih donatora u MKF u FBiH učestvuju sa 69,1% (33,2 miliona KM), pri čemu najveći donator samo jedne MKF ima učešće u iznosu od 10,1 milion KM ili 21% u ukupnom doniranom kapitalu. Preostale stavke kapitala MKF odnose se na osnovni kapital MKF i ostale rezerve u ukupnom iznosu od 4,8 miliona KM ili 1,7%.

Ukupan kapital MKD iznosi 53,6 miliona KM, što čini 15,8% ukupnog kapitala mikrokreditnog sektora, a u strukturi istog najveće stavke su osnovni kapital, u iznosu od 34,2 miliona KM ili 63,8% i neraspoređena dobit u iznosu od 7,8 miliona KM ili 14,5%, a preostalih 11,6 miliona KM ili 21,7% kapitala MKD odnosi se na zakonske i ostale rezerve.

Posmatrajući pokazatelj stope kapitala umanjenog za donirani kapital u odnosu na aktivu, koji sa 31.03.2022. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 42,41%, može se konstatovati da je isti u skladu sa propisanim ograničenjem.

Ročna struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je u tabeli 42:

- 000 KM -

Tabela 42: Ročna struktura uzetih kredita

R. br.	Opis	31.12.2021.				31.03.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	%	MKF	MKD	Ukupno	%	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Obav. po uzetim kratk. kred.	16.141	1.500	17.641	5,4	12.442	1.700	14.142	4,5	80
2.	Obav. po uzetim dug. kred.	184.670	121.238	305.908	93,9	183.937	114.286	298.223	94,8	97
3.	Obaveze po dosp. kamatama	1.115	1.285	2.400	0,7	995	1.184	2.179	0,7	91
	Ukupno	201.926	124.023	325.949	100	197.374	117.170	314.544	100	97

U odnosu na 31.12.2021. godine, obaveze po uzetim kreditima su na 31.03.2022. godine smanjene za iznos od 11,4 miliona KM ili 3,5%. U strukturi ukupnih obaveza po uzetim kreditima sa 31.03.2022. godine, kreditne obaveze MKF čine 62,7%, a MKD 37,3%. U pogledu ročne strukture obaveza po uzetim kreditima, u odnosu na 31.12.2021. godine, kratkoročne obaveze su sa 31.03.2022. godine smanjene za 19,8%, a dugoročne obaveze za 2,5%. Obaveze po

dospjelim kamatama smanjene su za 9,2%. Najveća dva kreditora mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine su EFSE, Luksemburg - 46,1 milion KM i Blue Orchard, Švicarska - 13,7 miliona KM.

Ostale obaveze na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine iznose 31,8 miliona KM ili 4,6% ukupne pasive i u poređenju sa 31.12.2021. godine smanjene su za iznos od 1,9 miliona KM ili 5,6%.

2.1.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Mikrokreditni portfolio iskazan u bruto iznosu u ukupnoj bilansnoj sumi mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine učestvuje sa 82,6% ukupne aktive mikrokreditnog sektora i iznosi 565,9 miliona KM. Ukoliko se isti umanjuje za pripadajuće RKG u ukupnom iznosu od 7,4 miliona KM, neto mikrokreditni portfolio čini 81,5% ukupne aktive mikrokreditnog sektora u FBiH i iznosi 558,5 miliona KM (tabela 43). U poređenju sa 31.12.2021. godine bruto mikrokreditni portfolio je neznatno povećan za iznos od 2,5 miliona KM ili 0,4%, a neto mikrokreditni portfolio za iznos od 1,6 miliona KM ili 0,3%. U istom periodu nivo RKG je povećan za 0,9 miliona KM ili 13,2%.

Omjer RKG u odnosu na ukupan bruto mikrokreditni portfolio sa 31.03.2022. godine iznosi 1,3%, što u poređenju sa istim omjerom 31.12.2021. godine, kada je iznosio 1,2%, predstavlja povećanje za 0,1 procentni poen. U strukturi ukupnog neto mikrokreditnog portfolija sa 31.03.2022. godine, neto mikrokrediti MKF iznose 401,6 miliona KM i čine 71,9% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora, dok se na MKD odnosi iznos od 156,9 miliona KM ili 28,1% ukupnih neto mikrokredita na nivou sektora.

- 000 KM -

Tabela 43: Neto mikrokrediti

R. br.	Opis	31.12.2021.			31.03.2022.			Indeks (8/5)
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7	9
1.	Mikrokrediti (bruto)	402.924	160.441	563.365	405.615	160.240	565.855	100
2.	RKG	3.631	2.888	6.519	4.034	3.345	7.379	113
3.	Neto mikrokrediti (1.-2.)	399.293	157.553	556.846	401.581	156.895	558.476	100

Detaljni podaci o sektorskoj i ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija (umanjenog za odgođeni prihod po osnovu naknada) na dan 31.03.2022. godine prikazani su u tabeli 44:

- 000 KM -

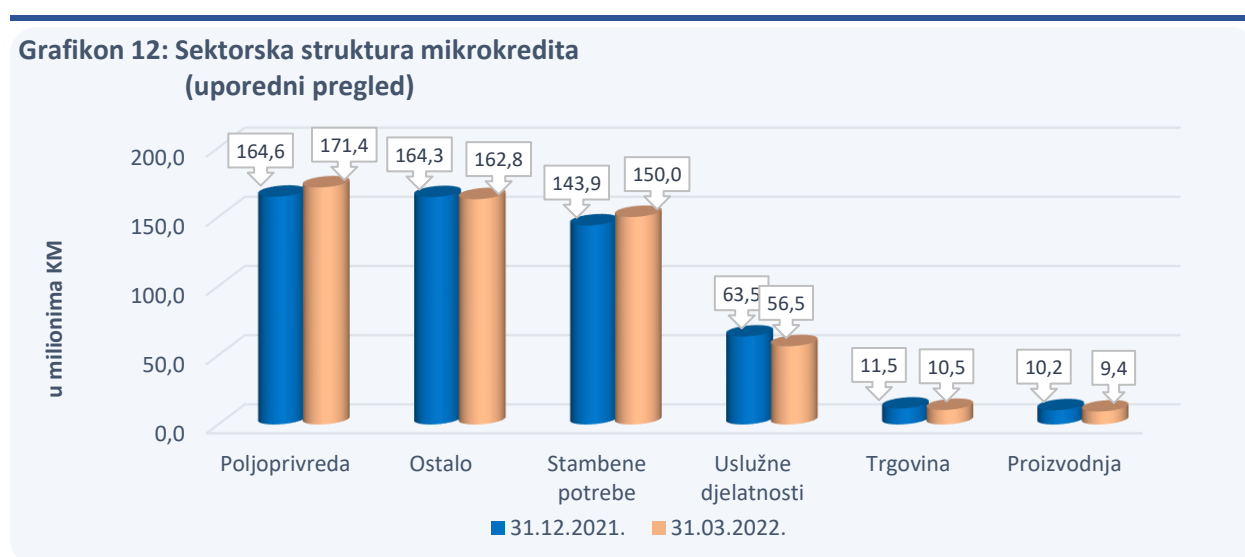
Tabela 44: Sektorska i ročna struktura mikrokredita

R. br.	Mikrokrediti	Kratkoročni mikrokrediti	Dugoročni mikrokrediti	Dospjela potraživanja	Ukupno	%
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7
1.	Pravnim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	280	8.616	42	8.938	55,6
b)	Trgovina	74	3.065	12	3.151	19,6
c)	Poljoprivreda	9	964	2	975	6,1
d)	Proizvodnja	134	2.693	6	2.833	17,6
e)	Ostalo	52	123	0	175	1,1
	Ukupno 1	549	15.461	62	16.072	100
2.	Fizičkim licima					
a)	Uslužne djelatnosti	1.082	46.305	203	47.590	8,7
b)	Trgovina	286	7.011	35	7.332	1,4
c)	Poljoprivreda	4.873	165.189	339	170.401	31,3
d)	Proizvodnja	139	6.386	25	6.550	1,2
e)	Stambene potrebe	2.885	146.843	261	149.989	27,5
f)	Ostalo	16.346	145.480	835	162.661	29,9
	Ukupno 2	25.611	517.214	1.698	544.523	100
	Ukupno (1+2)	26.160	532.675	1.760	560.595	-

U ročnoj strukturi mikrokreditnog portfolija sa 31.03.2022. godine, najveće učešće imaju dugoročni mikrokrediti sa 95%, kratkoročni mikrokrediti učestvuju sa 4,7% i dospjela potraživanja po mikrokreditima sa 0,3%.

Posmatrajući sektorsku strukturu, dominantno je učešće mikrokredita odobrenih fizičkim licima u visini od 97,1%, a preostalih 2,9% se odnosi na mikrokredite odobrene pravnim licima. U okviru mikrokreditnog portfolija fizičkih lica, najveće je učešće mikrokredita odobrenih za poljoprivredu 31,3%, te za ostale sektore koje je iznosilo 29,9%. Prema visini učešća slijede mikrokrediti odobreni za stambene potrebe sa 27,5% i uslužne djelatnosti sa 8,7%. Učešće mikrokredita za trgovinu je 1,4%, a za proizvodnju 1,2%. U strukturi mikrokredita odobrenih pravnim licima, dominantno je učešće mikrokredita za uslužne djelatnosti sa 55,6%.

U grafikonu 12 prikazana je sektorska struktura mikrokredita sa uporednim pregledom po godinama.

U tabeli 45 daje se pregled potraživanja sa pripadajućim rezervisanjima po grupama prema broju dana kašnjenja, kao i podatak o nenaplaćenim dospjelim potraživanjima preko 180 dana, koja su isknjžena iz bilansa stanja, na dan 31.03.2022. godine:

- 000 KM -

Tabela 45: RKG

R. br.	Dani kašnjenja	Stope rezerv.	Iznos kredita	Učešće (%)	Dospjela kamata		Iznos ost. stavki aktive	Po mikrokr.	Rezervisanja			Ukupna rezervisanja
					Stopa rezer.	Iznos kamate			Po dosp. kam.	Po ost. stavkam a aktive	Više izdv. rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=4x3	10=7x6	11=8x3	12	13=9+10+11+12
1.	0	0%	543.932	97,0	0%	252	387	0	0	0	0	0
2.	1-15	2%	4.254	0,8	2%	99	0	85	2	0	0	87
3.	16-30	15%	4.257	0,8	100%	74	0	639	74	0	19	732
4.	31-60	50%	3.260	0,6	100%	106	0	1.630	106	0	1	1.737
5.	61-90	80%	1.898	0,3	100%	94	0	1.518	94	0	0	1.612
6.	91-180	100%	2.994	0,5	100%	216	0	2.994	216	0	1	3.211
	Ukupno		560.595	100		841	387	6.866	492	0	21	7.379
7.	preko 180	Otpis	1.411	-	-	510	-	-	-	-	-	-

U mikrokreditnom portfoliju na nivou sektora, 97% se odnosi na mikrokredite u čijoj otplati nema kašnjenja, dok kod preostalih 3% mikrokredita ima kašnjenja, od čega se na kašnjenja do 30 dana odnosi 1,6% mikrokredita, a na kašnjenja u otplati od 31 do 180 dana 1,4% mikrokredita. Od ukupnog iznosa dospjele kamate (0,8 miliona KM), kašnjenja u plaćanju do 30 dana čine 20,6%, a kašnjenja od 31 do 180 dana čine 49,5%. Ukupan iznos rezervisanja po osnovu mikrokredita,

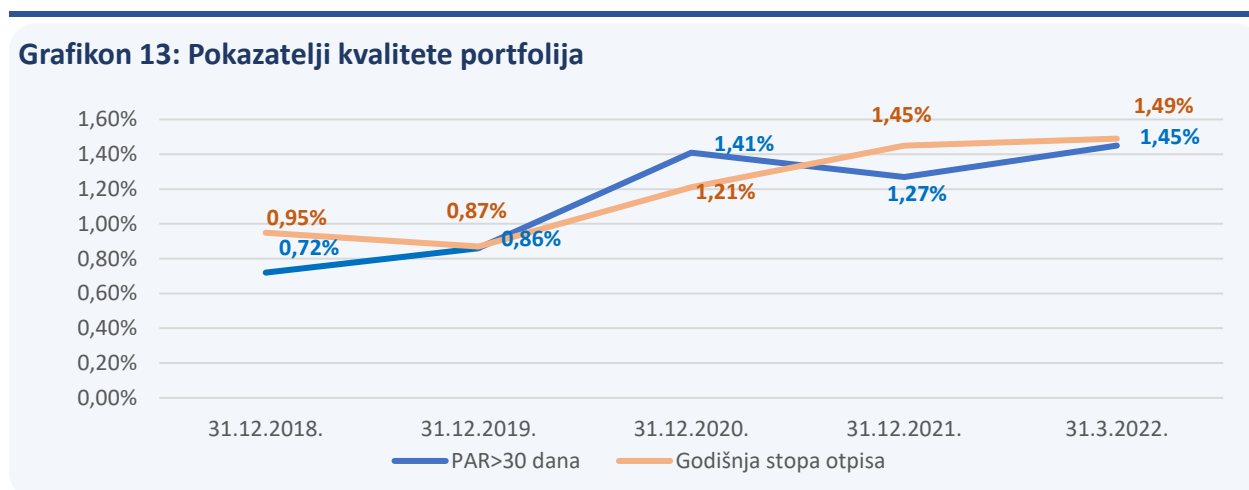
kamata i ostalih stavki aktive sa 31.03.2022. godine je 7,4 miliona KM, a najveću stavku čine rezervisanja izvršena po mikrokreditima u kašnjenju od 91 do 180 dana, koja iznose 3,2 miliona KM i čine 43,5% ukupnog iznosa rezervisanja.

Ključni pokazatelji kvalitete mikrokreditnog portfolija

Pokazatelj portfolija u riziku preko 30 dana kašnjenja (PAR>30 dana) sa 31.03.2022. godine na nivou mikrokreditnog sektora iznosi 1,45% i povećan je za 0,18 procentnih poena u odnosu na 31.12.2021. godine. Ovaj pokazatelj rizičnosti mikrokreditnog portfolija na nivou sektora je u okviru propisanog standarda.

Na nivou mikrokreditnog sektora stopa otpisa mikrokredita sa 31.03.2022. godine iznosi 1,49%, što je u okviru propisanog standarda, te je u odnosu na 31.12.2021. godine ovaj pokazatelj povećan za 0,04 procentna poena.

U grafikonu 13 prikazani su pokazatelji kvalitete portfolija sa uporednim pregledom po godinama.

Ponderisane NKS i EKS na mikrokredite

U periodu od 01.01. do 31.03.2022. godine, MKO sa sjedištem u FBiH ukupno su zaključile 33.703 ugovora, te isplatile 127,2 miliona KM mikrokredita, što je za 1.091 ugovor ili 3,3% više u odnosu na isti period prethodne godine, odnosno u vrijednosti isplata za 18,3 miliona KM ili 16,7% više isplata u odnosu na posmatrani period. Kod MKO sa sjedištem u FBiH, prosječna ponderisana NKS na ukupne mikrokredite je iznosila 18,71%, a EKS 22,88%, pri čemu su NKS na kratkoročne mikrokredite iznosila 19,85%, a na dugoročne 18,58%, te EKS na kratkoročne mikrokredite 28,50%, odnosno 22,23% na dugoročne mikrokredite. Prosječna ponderisana EKS na ukupne mikrokredite koje su isplatile MKO sa sjedištem u FBiH u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine, bilježi smanjenje za 2,14 procentnih poena u odnosu na isti period 2021. godine, pri čemu je prosječna ponderisana EKS na kratkoročne mikrokredite zabilježila pad za 3,59 procentnih poena, dok je na dugoročne mikrokredite zabilježila pad za 1,63 procentna poena.

U Prilogu 11. daje se pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS, prema ročnosti i namjeni, za mikrokredite koje su u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine isplatile MKO sa sjedištem u FBiH.

U Prilogu 11a. daje se uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS na isplaćene mikrokredite (kratkoročne, dugoročne i ukupne) u periodu 2018. - 2022. godina.

2.1.2.4. Finansijski rezultat mikrokreditnog sektora FBiH

Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.03.2022. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 3,4 miliona KM (tabela 46), što je za 0,4 miliona KM manje u odnosu na isti period 2021. godine. Na izvještajni datum, MKO su ukupno iskazale 4,8 miliona KM viška prihoda nad rashodima, odnosno dobiti i 1,4 miliona KM manjka prihoda nad rashodima, odnosno gubitka.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.03.2021.						01.01. - 31.03.2022.					
		Iznos			Broj MKO			Iznos			Broj MKO		
		MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno	MKF	MKD	Ukupno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Višak prihoda nad rashodima/Dobit	3.568	1.898	5.466	7	2	9	3.259	1.578	4.837	8	2	10
2.	Manjak prihoda nad rashodima/Gubitak	182	1.526	1.708	4	1	5	42	1.392	1.434	2	1	3
	Ukupno	3.386	372	3.758	11	3	14	3.217	186	3.403	10	3	13

MKF su iskazale višak prihoda nad rashodima u iznosu od 3,2 miliona KM, koji je za 0,2 miliona KM manji u odnosu na isti period prethodne godine, dok su MKD iskazala neto dobit u iznosu od 0,2 miliona KM, koja je za 0,2 miliona KM manja u odnosu na isti period prethodne godine. Iskazani ukupni višak prihoda nad rashodima MKF iznosio je 3,3 miliona KM (osam MKF), a manjak prihoda nad rashodima su iskazale dvije MKF u iznosu od 42 hiljade KM. Dobit su iskazala dva MKD u iznosu od 1,6 miliona KM, dok je jedno MKD iskazalo gubitak u iznosu od 1,4 miliona KM. U prilogima 12. i 13. dati su zbirni bilanci uspjeha za MKF i MKD.

Ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni prihodi mikrokreditnog sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine iznose 30,4 miliona KM i isti su veći za 1,6 miliona KM ili 5,5% u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 47).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.03.2021.				01.01. - 31.03.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Prihod od kamata i slični prihodi									
1.1.	Kamata na kamatonosnim računima depozita kod depozitnih institucija	0	0	0	0,0	1	0	1	0,0	-
1.2.	Kamate na plasmane bankama	3	0	3	0,0	5	0	5	0,0	167
1.3.	Kamate na kredite	17.848	6.988	24.836	86,0	18.560	7.388	25.948	85,2	104
1.4.	Naknade za obradu kredita	1.001	364	1.365	4,7	1.207	410	1.617	5,3	118
1.5.	Naknade za prijev. otplatu kredita	97	55	152	0,5	135	72	207	0,7	136
1.6.	Ostali prihodi od kamata i sl. prihodi	250	49	299	1,1	284	70	354	1,2	118
	Ukupno	19.199	7.456	26.655	92,3	20.192	7.940	28.132	92,4	106
2.	Operativni prihodi									
2.1.	Naknade za izvršene usluge	39	0	39	0,2	56	0	56	0,2	144
2.2.	Prihod od naplaćenih otpisanih potraž.	1.751	133	1.884	6,5	1.666	182	1.848	6,1	98
2.3.	Ostali operativni prihodi	2	4	6	0,0	2	3	5	0,0	83
	Ukupno	1.792	137	1.929	6,7	1.724	185	1.909	6,3	99
3.	Ostali poslovni prihodi	233	52	285	1,0	369	39	408	1,3	143
	Ukupni prihodi (1+2+3)	21.224	7.645	28.869	100	22.285	8.164	30.449	100	105

U strukturi ukupnih prihoda MKO, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 92,4%, operativni prihodi sa 6,3%, a ostali poslovni prihodi sa 1,3%. U odnosu na isti period prethodne godine, prihodi od kamata i slični prihodi, zabilježili su porast od 1,5 miliona KM ili 5,5%. Prihodi od kamata na kredite, kao najznačajnija stavka prihoda od kamata i sličnih prihoda porasli su za 1,1 milion KM ili 4,5%.

Operativni prihodi MKO u posmatranom periodu zabilježili su neznatan pad od 20 hiljada KM ili 1%, pri čemu su prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja, kao dominantna stavka, smanjeni za 36 hiljada KM ili 1,9%. Ostali poslovni prihodi zabilježili su rast u iznosu od 123 hiljade KM ili 43,2%, a najveća stavka su dobici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja.

Ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH

Prema izvještajnim podacima MKO, ukupni rashodi mikrokreditnog sektora u FBiH za period 01.01. - 31.03.2022. godine iznose 27 miliona KM i isti su veći za 1,9 miliona KM ili 7,7% u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 48).

- 000 KM -

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01.-31.03.2021.				01.01.-31.03.2022.				Indeks (9/5)
		MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	MKF	MKD	Ukupno	Učešće %	
1	2	3	4	5=3+4	6	7	8	9=7+8	10	11
1.	Rashodi od kamata i slični rashodi									
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	1.613	1.060	2.673	10,7	1.526	1.126	2.652	9,8	99
1.2.	Naknade za primljene kredite	157	122	279	1,1	167	146	313	1,2	112
1.3.	Naknade za prijev. otplatu kredita	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	-
1.4.	Ostali rashodi po kamatama i sl. rashodi	154	397	551	2,2	108	543	651	2,4	118
	Ukupno	1.924	1.579	3.503	14,0	1.801	1.815	3.616	13,4	103
2.	Operativni rashodi									
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	8.890	2.147	11.037	44,0	9.380	2.299	11.679	43,2	106
2.2.	Troškovi amortizacije	1.058	334	1.392	5,5	1.119	357	1.476	5,4	106
2.3.	Materijalni troškovi	507	129	636	2,5	584	148	732	2,7	115
2.4.	Troškovi usluga	2.895	1.271	4.166	16,6	3.230	1.488	4.718	17,4	113
2.5.	Ostali operativni troškovi	906	207	1.113	4,4	797	141	938	3,5	84
	Ukupno	14.256	4.088	18.344	73,0	15.110	4.433	19.543	72,2	107
3.	Ostali poslovni rashodi	116	11	127	0,5	214	78	292	1,1	230
4.	Troškovi rez. za kred. i dr. gubitke	1.181	1.384	2.565	10,2	1.631	1.477	3.108	11,5	121
5.	Porez na višak prih. nad rash./dobit	361	211	572	2,3	312	175	487	1,8	85
	Ukupni rashodi (1+2+3+4+5)	17.838	7.273	25.111	100	19.068	7.978	27.046	100	108

U strukturi ukupnih rashoda MKO, dominiraju operativni rashodi sa učešćem od 72,2%, dok rashodi od kamata i slični rashodi učestvuju sa 13,4%, te troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke sa 11,5%. Na ostale poslovne rashode i porez na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit odnosi se 2,9% ukupnih rashoda MKO.

U posmatranom periodu rashodi od kamata i slični rashodi povećani su za 0,1 milion KM ili 3,2%, pri čemu su naknade za primljene kredite i ostali rashodi po kamatama i slični rashodi povećani za 12,2%, odnosno 18,1%. Rashodi po kamatama na pozajmljena sredstva smanjeni su za 0,8%.

Operativni rashodi MKF, kao dominantna stavka ukupnih rashoda, povećani su za 1,2 miliona KM ili 6,5%, pri čemu su troškovi plaća i doprinosa, kao najznačajnija stavka, porasli za 0,6 miliona KM ili 5,8%. Troškovi usluga su porasli za 0,6 miliona KM ili 13,3%, a materijalni troškovi za 0,1 milion KM ili 15,1%, dok su ostali operativni troškovi smanjeni za 0,2 miliona KM odnosno 15,7%. Troškovi amortizacije su porasli za 6%.

Ostali poslovni rashodi porasli su za 165 hiljada KM ili 129,9%, od čega je najveća stavka gubici od prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja, dok su troškovi rezervisanja za kreditne i druge gubitke porasli za 0,5 miliona KM ili 21,2%. Troškovi poreza na višak prihoda nad rashodima, odnosno dobit su smanjeni za 85 hiljada KM ili 14,9%.

Pokazatelji efikasnosti i održivosti mikrokreditnog sektora FBiH

Operativna efikasnost poslovanja mikrokreditnog sektora FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 18,83%, što je u okviru propisanog pokazatelja.

Prema izvještajnim podacima na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH sa 31.03.2022. godine prilagođeni povrat na aktivu za inflaciju, tržišnu cijenu kapitala i donacije (AROA), je pozitivan i iznosi 2,02%. Pokazatelj operativne održivosti mikrokreditnog sektora FBiH, koji se koristi kao uobičajeni standard i iskazuje odnosom ukupnih prihoda (umanjenih za naplatu otpisanih potraživanja i ostalih poslovnih prihoda) i ukupnih rashoda, iznosi 114,65%.

2.1.3. PREPORUKE ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor mikrokreditnog sektora u FBiH nastaviti sa planiranim supervizorskim aktivnostima, koje će biti usmjerene na:

- praćenje usklađenosti poslovanja MKO sa regulatornim okvirom, u pogledu ostvarenja ciljeva mikrokreditiranja, u smislu poboljšanja materijalnog položaja korisnika mikrokredita, doprinosa povećanju zaposlenosti i podrške razvoju poduzetništva, povećanju transparentnosti poslovanja i zaštite prava korisnika finansijskih usluga;
- praćenje portfolija koji je bio pod posebnim mjerama FBA za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- pravovremeno i adekvatno poduzimanje aktivnosti u MKO u skladu sa izrečenim korektivnim mjerama na otklanjanju nepravilnosti i slabosti u poslovanju.

Mikrokreditni sektor u FBiH treba da u svom poslovanju, dosljedno primjenjuje propisane standarde i ograničenja u obavljanju poslova mikrokreditiranja, izvještavanja i revizije. U vezi sa navedenim, potrebno je da nadležna upravljačka tijela MKO osiguraju usklađenost poslovanja sa regulatornim okvirom i propisanim standardima, a posebno u pogledu:

- obavljanja djelatnosti mikrokreditiranja radi poboljšanja materijalnog položaja korisnika, povećanja zaposlenosti i pružanja podrške razvoju poduzetništva, polazeći od zakonom propisanih ciljeva mikrokreditiranja uz dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga²⁵, uključujući i usklađivanje politika kamatnih stopa na mikrokredite sa propisanim ciljevima mikrokreditiranja, dajući na taj način doprinos stabilnosti i održivosti mikrokreditnog sektora u FBiH;
- održavanja i unapređenja dobrih praksi upravljanja rizicima kojima su ili kojima bi mogle biti izložene MKO, efikasnosti sistema internih kontrola i neovisne funkcije interne revizije;
- optimiziranja resursa i primjene principa odgovornog mikrokreditiranja;
- usklađivanja, odnosno unapređenja pokazatelja operativne efikasnosti i operativne održivosti;
- nastavka i unapređenja saradnje sa AMFI, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za MKO;
- redovnog, ažurnog i tačnog dostavljanja podataka CBBiH za potrebe vođenja CRK-a;
- poboljšanja transparentnosti poslovanja.

²⁵ „Službene novine FBiH“, broj 31/14

MKF koje su manje kapitalizirane i/ili imaju materijalno značajan iznos otpisanih mikrokredita trebaju uspostaviti i realizirati jasna i konzistentna strateška opredjeljenja u pogledu održivosti poslovanja, mogućeg iznalaženja prihvatljivih partnera za konsolidaciju, kako bi se optimizirali resursi, očuvala donirana sredstva, osigurala podrška stranih kreditora, te obezbijedila održivost radnih mjesta u MKO, što će biti predmet supervizorske pažnje sa ciljem očuvanja stabilnosti mikrokreditnog sektora i ostvarenja zakonom propisanih ciljeva i djelatnosti mikrokreditiranja u FBiH.

2.2. LIZING SEKTOR

2.2.1. STRUKTURA LIZING SEKTORA U FBiH

2.2.1.1. Broj lizing društava

Dozvolu FBA za obavljanje poslova lizinga na dan 31.03.2022. godine ima pet lizing društava u FBiH, te je u odnosu na kraj prethodne godine broj lizing društava povećan za jedno društvo, koje je registrovano u prvom kvartalu 2022. godine. U Prilogu 14. daju se osnovni podaci o lizing društvima koja sa 31.03.2022. godine čine lizing sektor u FBiH.

2.2.1.2. Struktura vlasništva

Struktura vlasništva lizing društava u FBiH, prema podacima sa 31.03.2022. godine je sljedeća: tri lizing društva su u 100%-tnom vlasništvu nerezidentnih pravnih lica, jedno lizing društvo je u većinskom vlasništvu nerezidentnog pravnog lica, dok je jedno lizing društvo u 100%-tnom vlasništvu rezidentnog pravnog lica.

2.2.1.3. Kadrovska struktura

Na dan 31.03.2022. godine u lizing sektoru u FBiH je zaposleno 98 radnika, što je za tri radnika ili 3% manje u odnosu na kraj prethodne godine (tabela 49).

R. br.	Stepen stručne sprema	31.12.2021.		31.03.2022.		Indeks (5/3)
		Broj zaposlenih	Učešće %	Broj zaposlenih	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Visoka stručna sprema – VSS	73	72,3	72	73,5	99
2.	Viša stručna sprema – VŠS	4	4,0	3	3,1	75
3.	Srednja stručna sprema – SSS	18	17,8	17	17,3	94
4.	Ostali	6	5,9	6	6,1	100
	Ukupno	101	100	98	100	97

Efikasnost zaposlenih prilikom ocjene performansi lizing društva zasniva se na omjeru aktive i broja zaposlenih. Prema pokazateljima na dan 31.03.2022. godine na nivou lizinga sektora u FBiH na svakog zaposlenog odnosilo se četiri miliona KM aktive, što je za 0,3 miliona KM ili 7,8% više u odnosu na 31.12.2021. godine.

2.2.2. FINANSIJSKI POKAZATELJI POSLOVANJA

2.2.2.1. Bilans stanja

Ukupna aktiva lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2022. godine iznosi 390,9 miliona KM i veća je za 17,2 miliona KM ili 4,6% u odnosu na 31.12.2021. godine. Na dva lizing društva, posmatrano po veličini aktive, odnosi se 71,4 ukupne aktive lizing sektora u FBiH.

U Prilogu 15. dat je Zbirni bilans stanja lizing društava u FBiH, dok je u Prilogu 16. dat pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH, prema izvještajnim podacima sa stanjem na dan 31.03.2022. godine.

U strukturi ukupne aktive lizing sektora u FBiH najznačajnije je učešće neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, koja iznose 294,4 miliona KM ili 75,3% ukupne aktive. U poređenju sa 31.12.2021. godine, neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća su za 3,8 miliona KM ili 1,3%, dok su bruto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga veća za iznos od 3,1 milion KM ili 1%. Jedna banka koja obavlja poslove finansijskog lizinga, na 31.03.2022. godine iskazuje neto potraživanja po osnovu ugovora finansijskog lizinga u ukupnom iznosu od 41,9 miliona KM, što ukazuje da neto potraživanja na nivou lizing sistema iznose 336,3 miliona KM i ista su za 5,8 miliona KM ili 1,7% veća u odnosu na kraj prethodne godine.

U strukturi potraživanja po osnovu finansijskog lizinga na nivou lizinga sektora u FBiH, posmatrano prema predmetu lizinga, ugovori koji su odobreni po osnovu finansiranja putničkih vozila i vozila za obavljanje djelatnosti učestvuju sa 84,4%, ugovori po osnovu finansiranja mašina i opreme učestvuju sa 15,1%, dok se na ugovore putem kojih su finansirane nekretnine odnosi 0,5%.

Prema korisniku lizinga, 88,7% se odnosi na ugovore odobrene pravnim licima, a 6,9% na ugovore odobrene fizičkim licima.

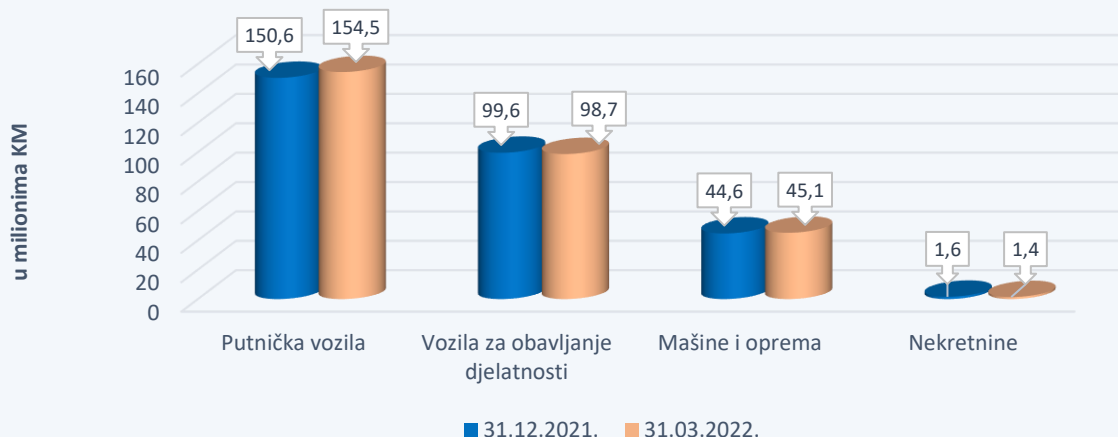
U tabeli 50 iskazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu na nivou lizing sektora u FBiH (potraživanja prije umanjjenja po osnovu rezervi za gubitke) na dan 31.03.2022. godine.

- 000 KM -

Tabela 50: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu						
R. br.	Opis	Kratkoročna potraživanja	Dugoročna potraživanja	Dospjela potraživanja	Ukupna potraživanja	Učešće %
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prema predmetu lizinga					
1.1.	Putnička vozila	50.164	103.325	1.016	154.505	51,5
1.2.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	36.799	60.902	1.012	98.713	32,9
1.3.	Mašine i oprema	18.790	25.963	361	45.114	15,1
1.4.	Nekretnine	165	1.195	17	1.377	0,5
1.5.	Ostalo	11	8	0	19	0,0
	Ukupno	105.929	191.393	2.406	299.728	100
2.	Prema korisniku lizinga					
2.1.	Pravna lica	95.373	168.455	2.090	265.918	88,7
2.2.	Preduzetnici	3.758	6.965	91	10.814	3,6
2.3.	Fizička lica	5.914	14.423	215	20.552	6,9
2.4.	Ostalo	884	1.550	10	2.444	0,8
	Ukupno	105.929	191.393	2.406	299.728	100

U grafikonu 14 prikazana je struktura potraživanja po finansijskom lizingu sa uporednim pregledom po godinama.

Grafikon 14: Struktura potraživanja po finansijskom lizingu (uporedni pregled)

Bilansna pozicija novac i novčani ekvivalenti na dan 31.03.2022. godine iznosi 4,8 miliona KM, što čini 1,2% ukupne aktive, a ista je za 0,4 miliona KM ili 9,2% veća u odnosu na 31.12.2021. godine. Plasmani bankama, koje iskazuje jedno lizing društvo, na dan 31.03.2022. godine iznose 17 miliona KM, što čini 4,4% ukupne aktive lizing sektora u FBiH, a što je za 8,7 miliona KM ili 106,1% više u odnosu na 31.12.2021. godine.

Neto vrijednost osnovnih sredstava finansiranih putem operativnog lizinga na dan 31.03.2022. godine, koju iskazuju tri lizing društva, iznosi 67,3 miliona KM i za 4,6 miliona KM ili 7,3% je povećana u odnosu na 31.12.2021. godine.

Struktura neto bilansnih pozicija aktive sektora lizinga u FBiH iskazana je u tabeli 51:

- 000 KM -

Tabela 51: Struktura neto bilansnih pozicija aktive

R. br.	Opis	31.12.2021.	Učešće %	31.03.2022.	Učešće %	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Finansijski lizing	290.647	77,8	294.430	75,3	101
2.	Operativni lizing	62.702	16,8	67.277	17,2	107
3.	Zajam	0	0,0	0	0,0	-
4.	Ostala imovina*	20.387	5,4	29.196	7,5	143
	Ukupno	373.736	100	390.903	100	105

* U ostalu imovinu uključeni su novac i novčani ekvivalenti, plasmani bankama i ostala aktiva

2.2.2.2. Kapital i obaveze

Ukupni kapital lizing društava na 31.03.2022. godine iznosi 31,8 miliona KM, što čini 8,2% ukupne pasive lizing sektora u FBiH, a u poređenju sa 31.12.2021. godine, navedena pozicija je povećana za 2,4 miliona KM ili 8%.

Ukupne obaveze lizing sektora na dan 31.03.2022. godine iznose 359,1 milion KM, što čini 91,8% ukupne pasive lizing društava u FBiH. U poređenju sa stanjem na 31.12.2021. godine ukupne obaveze na nivou sektora povećane su za iznos od 14,8 miliona KM ili 4,3%.

Obaveze lizing društava u FBiH po uzetim kreditima na dan 31.03.2022. godine iznose 350,7 miliona KM, te predstavljaju dominantan izvor u strukturi ukupne pasive lizing sektora u FBiH, obzirom da čine 89,7% ukupne pasive. U poređenju sa 31.12.2021. godine, pozicija obaveza po kreditima je veća za iznos od 14,4 miliona KM ili 4,3%. Posmatrano prema ugovorenoj ročnosti, dominantno je učešće dugoročnih kredita u obavezama po uzetim kreditima.

2.2.2.3. Aktiva i kvalitet aktive

Prema izvještajnim podacima na nivou lizing sektora u FBiH, rezerve za gubitke po finansijskom lizingu na dan 31.03.2022. godine (tabela 52) iskazane su u iznosu od 5,3 miliona KM i manje su u odnosu na 31.12.2021. godine za 0,4 miliona KM ili 6,7%.

U strukturi potraživanja po finansijskom lizingu na dan 31.03.2022. godine iskazano je ukupno 2,4 miliona KM dospjelih neizmirenih potraživanja, koja su veća za 18 hiljada KM ili 0,8% u odnosu na 31.12.2021. godine.

- 000 KM -

Tabela 52: Pregled rezervi za finansijski lizing

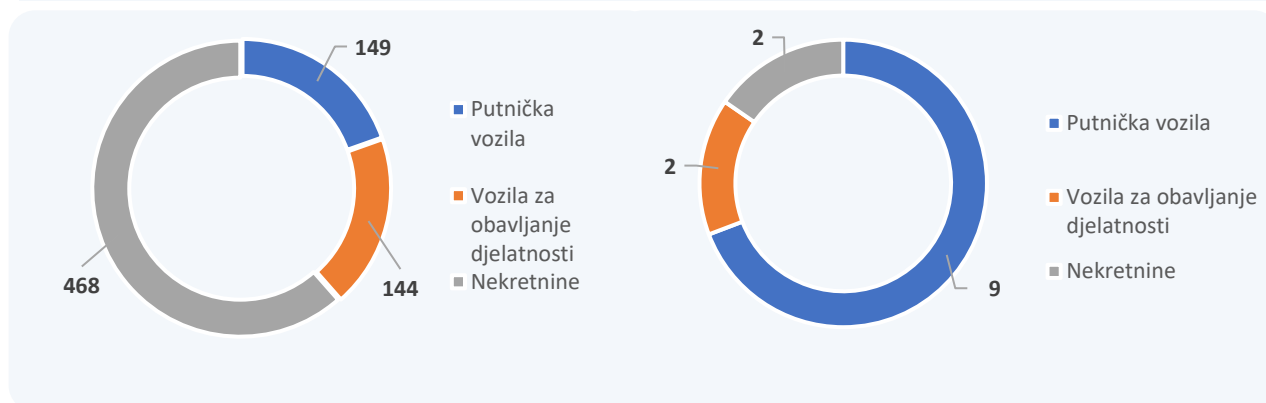
R. br.	Dani kašnjenja	Stopa rezerv. za finans. lizing (pokretne stvari)	Stopa rezerv. za finans. lizing (nepokr. stvari)	Iznos potraž. za pokretne stvari	Iznos potraž. za nepokr. stvari	Iznos osnovice za pokretne stvari	Iznos osnovice za nepokr. stvari	Rezerve			Ukupne rezerve
								Za pokretne stvari	Za nepokr. stvari	Više obrač. i izdvojene rezerve	
1	2	3	4	5	6	7	8	9=7x3	10=8x4	11	12=9+10+11
1.	0-60	0,5%	0,5%	296.791	1.398	47.737	623	239	3	4.738	4.980
2.	60-90	10%	10%	651	0	198	0	20	0	9	29
3.	90-180	50%	50%	799	0	368	0	184	0	32	216
4.	preko 180	100%	75%	89	0	73	0	73	0	0	73
5.	preko 360	100%	100%	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupno				298.330	1.398	48.376	623	516	3	4.779	5.298

Ukupan iznos otpisanih potraživanja na dan 31.03.2022. godine iznosi 6,8 miliona KM, što je smanjenje u odnosu na 31.12.2021. godine za 0,1 milion KM ili 1,9%.

Procijenjena tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga, usljed raskida lizing ugovora sa korisnikom lizinga na dan 31.03.2022. godine na nivou lizing sektora FBiH iznosi 0,8 miliona KM i smanjena je u odnosu na 31.12.2021. godine za 67 hiljada KM ili 8,1%, dok je ukupno 13 izuzetih predmeta, uz zabilježeno smanjenje broja izuzetih predmeta za šest ili 31,6% (grafikon 15).

Od ukupno iskazanog iznosa procijenjene tržišne vrijednosti izuzetih predmeta lizing sektora u FBiH na dan 31.03.2022. godine, na putnička vozila i vozila za obavljanje djelatnosti odnosi se 38,5%. Na nekretnine (poslovne objekte) odnosi se 61,5% ukupno iskazanog iznosa procijenjene vrijednosti izuzetih predmeta, po kojima su lizing društva ušla u posjed iz razloga nepoštivanja ugovornih obaveza od strane korisnika lizinga, a cjelokupan iznos navedene pozicije odnosi se na jedno lizing društvo.

Grafikon 15: Struktura procijenjene tržišne vrijednost izuzetih predmeta lizinga (u 000 KM) i broja izuzetih predmeta

Posmatrano na nivou lizing sistema FBiH na dan 31.03.2022. godine, tržišna vrijednost izuzetih predmeta lizinga iznosi 0,8 miliona KM i ista je smanjena za iznos od 3,7 miliona KM u odnosu na 31.12.2021. godine. Od naprijed navedenog iznosa izuzetih predmeta lizinga, na predmete izuzete od strane banke koja obavlja poslove lizinga odnosi se dvije hiljade KM ili 0,3% ukupne tržišne vrijednosti izuzetih predmeta iskazanih na nivou lizing sistema. Na značajno smanjenje navedene pozicije uticalo je smanjenje vrijednosti na poziciji nekretnina koje iskazuje banka koja obavlja poslove lizinga. Nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja banka je vrednovala u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, odnosno iste je svela na jednu KM.

2.2.2.4. Profitabilnost

Prema izvještajnim podacima četiri lizing društva, na nivou sektora lizinga u FBiH u periodu od 01.01. do 31.03.2022. godine iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 2,4 miliona KM, što predstavlja povećanje za 1,1 milion KM u odnosu na isti period 2021. godine (tabela 53). Iskazana ukupna neto dobit iznosila je 2,5 miliona KM (tri lizing društva), dok je gubitak iskazalo jedno lizing društvo u iznosu od 0,1 milion KM.

- 000 KM -

Tabela 53: Ostvareni finansijski rezultat lizing društava

R. br.	Opis	01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.	
		Iznos	Broj lizing društava	Iznos	Broj lizing društava
1	2	3	4	5	6
1.	Dobit	1.628	3	2.475	3
2.	Gubitak	356	1	119	1
Ukupno		1.272	4	2.356	4

U Prilogu 17. dat je zbirni bilans uspjeha lizing društava u FBiH za period 01.01. - 31.03.2022. godine.

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH

Ukupni prihodi lizing sektora u FBiH ostvareni u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine iznose 9,8 miliona KM i isti su veći za 1,5 miliona KM ili 17,4% u odnosu na isti period prethodne godine (tabela 54).

- 000 KM -

Tabela 54: Struktura ukupnih prihoda lizing društava

R. br.	Struktura ukupnih prihoda	01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Prihod od kamata i slični prihodi					
1.1.	Kamate na plasmane bankama	18	0,2	23	0,3	128
1.2.	Kamate po finansijskom lizingu	2.772	33,1	3.008	30,6	109
1.3.	Ostali prihodi od kamate	426	5,1	474	4,8	111
	Ukupno 1	3.216	38,4	3.505	35,7	109
2.	Operativni prihodi					
2.1.	Naknade za operativni najam	4.625	55,3	5.258	53,5	114
2.2.	Naknada za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
2.3.	Ostali operativni prihodi	529	6,3	959	9,8	181
	Ukupno 2	5.154	61,6	6.217	63,3	121
3.	Prihod po osnovu otpuštanja rez. za gubitke	0	0,0	101	1,0	-
	Ukupni prihodi (1+2+3)	8.370	100	9.823	100	117

Prihodi od kamata i slični prihodi lizing sektora FBiH iznose 3,5 miliona KM, te čine 35,7% ukupnih prihoda lizing sektora, a isti su veći za 0,3 miliona KM ili 9% u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajnija pozicija prihoda od kamata su prihodi po osnovu kamata po finansijskom lizingu u ukupnom iznosu od tri miliona KM i isti su za 0,2 miliona KM ili 8,5% veći u odnosu na isti period prethodne poslovne godine.

Operativni prihodi iznose 6,2 miliona KM sa učešćem od 63,3% u ukupnim prihodima lizing sektora, i u poređenju sa istim periodom prethodne godine povećani za iznos od 1,1 milion KM ili 20,6%. Naknade za operativni najam, kao dominantna stavka operativnih prihoda povećane su za 0,6 miliona KM ili 13,7%, dok su ostali operativni prihodi povećani za 0,4 miliona KM ili 81,3%. U periodu od 01.01. - 31.03.2022. godine iskazan je prihod po osnovu otpuštanja rezervi za gubitke u iznosu od 0,1 milion KM, koji čini 1% ukupnih prihoda lizing sektora. Dva lizing društva iskazala su prihod na navedenoj poziciji.

Ukupni rashodi lizing sektora u FBiH

Ukupni rashodi za period 01.01. - 31.03.2022. godine iznose 7,4 miliona KM, a isti su veći za 0,4 miliona KM ili 5,2% u odnosu na prethodnu godinu (tabela 55).

- 000 KM -

Tabela 55: Struktura ukupnih rashoda lizing društava

R. br.	Struktura ukupnih rashoda	01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.		Indeks (5/3)
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rashod od kamata i slični rashodi					
1.1.	Kamate na pozajmljena sredstva	984	13,8	1.098	14,7	112
1.2.	Naknade za obradu kredita	20	0,3	29	0,4	145
1.3.	Ostali rashod po kamati	0	0,0	1	0,0	-
	Ukupno 1	1.004	14,1	1.128	15,1	112
2.	Operativni rashodi					
2.1.	Troškovi plata i doprinosa	1.129	15,9	1.190	15,9	105
2.2.	Troškovi poslovnog prostora	3.012	42,4	3.253	43,6	108
2.3.	Ostali troškovi	1.779	25,1	1.896	25,4	107
	Ukupno 2	5.920	83,4	6.339	84,9	107
3.	Troškovi rezervi	174	2,5	0	0,0	0
4.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupni rashodi (1+2+3+4)	7.098	100	7.467	100	105

Rashodi od kamata i slični rashodi u lizing sektoru iznose 1,1 milion KM, sa učešćem od 15,1% u ukupnim rashodima lizing sektora, te su veći u odnosu na isti period prethodne poslovne godine za 0,1 milion KM ili 12,4%. Kamatni rashodi na uzete kredite, kao dominantna stavka rashoda od kamata, zabilježili su rast za 0,1 milion KM ili 11,6%.

U posmatranom periodu ukupni operativni rashodi lizing sektora iznose 6,3 miliona KM sa učešćem od 84,9% u ukupnim rashodima lizing sektora, i isti su veći za 0,4 miliona KM ili 7,1% u odnosu na isti period prethodne godine, pri čemu su u njihovoj strukturi povećani troškovi plata i doprinosa za 5,4%, troškovi poslovnog prostora za 8%, dok su ostali troškovi povećani za 6,6%.

2.2.2.5. Struktura plasmana prema predmetu i vrsti lizinga

Vrijednost novozaključenih ugovora finansijskog i operativnog lizinga ostvarenih na nivou lizing sistema u periodu od 01.01. do 31.03.2022. godine iznosi 53,6 miliona KM i veća je za 8,9 miliona KM ili 20% u odnosu na isti period prethodne poslovne godine, od čega se na lizing sektor, kojeg čini četiri lizing društva, odnosi 47,5 miliona KM, odnosno 88,7% od ukupne vrijednosti novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema.

Broj novozaključenih ugovora na nivou lizing sistema, u istom periodu iznosi 1.025, što je za 135 ugovora ili 15,2% više u odnosu na isti period prethodne godine. Od toga se na lizing sektor odnosi 964 ugovora ili 94% od ukupnog broja zaključenih ugovora na nivou lizing sistema. Prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sistema zaključenih u periodu od 01.01. do 31.03.2022. godine iznosi 52,3 hiljade KM i ista je veća za 4,2% u odnosu na isti period prethodne godine, kada je iznosila 50,2 hiljade KM, dok prosječna vrijednost ugovora na nivou lizing sektora iznosi 49,3 hiljade KM što je za 2% manje u odnosu na isti period 2021. godine kada je iznosila 50,3 hiljade KM.

Od ukupno ostvarene vrijednosti novozaključenih ugovora u periodu od 01.01. do 31.03.2022. godine, na ugovore finansijskog lizinga odnosi se 80%, dok se na ugovore operativnog lizinga odnosi 20%.

U tabeli 56 prikazan je uporedni pregled broja zaključenih ugovora u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine i u istom periodu prethodne poslovne godine, kao i uporedni pregled ostvarenog iznosa novozaključenih ugovora u istim periodima:

- 000 KM -

R. br.	O p i s	01.01. - 31.12.2020.						01.01. - 31.12.2021.					
		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno		Finansijski lizing		Operativni lizing		Ukupno	
		Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos	Broj	Iznos
1	2	3	4	5	6	7=3+5	8=4+6	9	10	11	12	13=9+11	14=10+12
1.	Vozila	673	29.263	164	6.429	837	35.692	699	36.349	250	10.740	949	47.089
2.	Oprema	53	8.972	0	0	53	8.972	74	6.409	0	0	74	6.409
3.	Nekretnine	0	0	0	0	0	0	2	96	0	0	2	96
4.	Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ukupno	726	38.235	164	6.429	890	44.664	775	42.854	250	10.740	1.025	53.594

Ukupan iznos novih finansiranja u izvještajnom periodu ostvarila su tri lizing društva i jedna banka, koja se bavi poslovima finansijskog lizinga kao pravni sljednik lizing društva koje se pripojilo istoj.

U strukturi novih plasmana, prema vrsti korisnika finansijskog lizinga, dominiraju plasmani prema pravnim licima, koji čine 91% ukupnog iznosa finansiranja u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine. Jedan od bitnih razloga je činjenica da je finansiranje putem lizinga za fizička lica nepovoljnije u odnosu na kreditne plasmane zbog obaveze plaćanja PDV-a na kamatu, što predstavlja dodatni trošak klijentima koji nisu PDV obveznici.

Ponderisane NKS i EKS

Ukupna prosječna ponderisana NKS za ugovore finansijskog lizinga zaključene u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine iznosi 2,95% za kratkoročne ugovore i 3,69% za dugoročne ugovore, dok EKS za kratkoročne ugovore iznosi 6,10%, a za dugoročne 6,49%. Ukupna prosječna ponderisana NKS iznosi 3,69%, a EKS 6,49%. U poređenju sa istim periodom 2021. godine, kada je iskazana ukupna prosječna ponderisana NKS od 4,06% i EKS od 7,47%, evidentan je pad NKS za 0,37 procentnih poena i EKS za 0,98 procentnih poena.

U Prilogu 18. dat je pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS po ugovorima o finansijskom lizingu zaključenim u periodu 01.01. - 31.03.2022. godine, prema ročnosti, predmetu i korisniku lizinga.

Razlike u visini prosječnih ponderisanih EKS prema korisnicima lizinga su uzrokovane činjenicom da izračun EKS na ugovore zaključene sa fizičkim licima nije identičan izračunu iste u ugovorima zaključenim sa pravnim licima, obzirom da se u iste ne uključuje premija kasko osiguranja, a što je za ugovore sa fizičkim licima zakonska obaveza.

U Prilogu 18a. dat je uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu, koji su zaključeni u posljednjih pet godina, prema ročnosti i korisniku lizinga. Razlike između iskazanih NKS i EKS je posljedica PDV-a na kamatu, koji je obavezan dio ugovora o finansijskom lizingu i plaća se unaprijed od strane korisnika lizinga, kao i kreiranje ugovora finansijskog lizinga sa otkupnom vrijednošću, te dodatni troškovi lizing aranžmana koji se uključuju u izračun EKS.

2.2.3. PREPORUKE ZA LIZING SEKTOR

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava u FBiH nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- nastavak kontinuiranog nadzora poslovanja lizing sektora, putem posrednih i neposrednih kontrola;
- očuvanje kapitalne adekvatnosti lizing sektora u FBiH i jačanje internih procesa definisanja parametara zaštite kapitala u subjektima lizing sektora u FBiH;
- praćenje portfolija koji je bio pod posebnim mjerama FBA za oporavak od negativnih posljedica uzrokovanih pandemijom;
- praćenje i ocjenu efikasnosti uspostavljenih sistema upravljanja rizicima u lizing sektoru, odnosno sistemu u FBiH i kvaliteta sveukupnog upravljanja;
- daljnju saradnju sa UDLBiH, u smislu pružanja stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za lizing društva, kao i saradnje sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvaliteta podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu finansijskog lizinga u CRK-u;
- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za poslovanje lizing sektora u FBiH.

U okviru nadležnosti za nadzor poslovanja lizing društava, FBA očekuje od subjekata lizing sistema u FBiH da unaprijede aktivnosti i mjere sa primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja usluga finansiranja putem lizinga, a koje su usmjerene na:

- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog lizing poslovanja;
- kapitalno jačanje i definisanje parametara zaštite kapitala i kapitalne adekvatnosti, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima koji proizilaze iz lizing poslovanja i okruženja, pravovremeno identifikovanje rizika i poduzimanje mjera na kontroli i ublažavanju tih rizika;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i organima, osiguranja tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i drugih evidencija, usklađenosti sa poslovnim politikama, planovima i programima rada, zakonskim i drugim propisima i aktima, kao i zaštita imovine društva i preventivno djelovanje;
- dosljednu primjenu Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga.

2.3. FAKTORING POSLOVI

2.3.1. Učesnici na tržištu faktoringa u FBiH

U skladu sa odredbama ZoF-a, poslove faktoringa u FBiH može obavljati privredno društvo organizovano kao dioničko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću sa sjedištem u FBiH, koje mora imati odobrenje FBA, i banka čije je poslovanje uređeno propisima koji regulišu poslovanje banaka u FBiH, na koje se primjenjuju relevantna poglavlja ZoF-a.

Factoring poslovanje u FBiH sa 31.03.2022. godine obavljaju četiri komercijalne banke, od kojih su tri članice međunarodnih bankarskih grupa sa sjedištem u zemljama članicama EU i jedna u pretežno domaćem vlasništvu.

2.3.2. Obim, struktura i trend faktoring poslovanja u FBiH

Subjekti koji pružaju usluge faktoringa u FBiH sa 31.03.2022. godine zaključili su 62 ugovora o faktoringu, a svi ugovori se odnose na domaći faktoring. Upoređujući izvještajne podatke sa istim periodom prethodne godine, broj zaključenih ugovora je manji za 35 ugovora ili 36,1%.

Sa 31.03.2022. godine zaključen je 61 ugovor o faktoringu sa pravom regresa ili 98,4% i jedan ugovor o faktoringu bez prava regresa ili 1,6%. Pružaoci usluga faktoringa u posmatranom periodu nisu obavljali poslove otkupa novčanih potraživanja u inostranom faktoringu, niti poslove srodne faktoringu.

Ukupan otkupljeni nominalni iznos novčanih potraživanja i nominalni iznos isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima pružaoca usluga faktoringa u FBiH sa 31.03.2022. godine iznosi 42 miliona KM, što je u odnosu na isti period prethodne godine povećanje od 3,8 miliona KM ili 9,8%.

Vrijednosti otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH prema vrsti faktoringa i domicilnosti, sa uporednim podacima i trendom u naznačenim periodima, prikazane su u tabeli 57:

- 000 KM -

Tabela 57: Nominalni iznos otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima u FBiH, prema vrsti faktoringa i domicilnosti

R. br.	Vrsta faktoringa/domicilnost	Volumen otkupljenih novčanih potraživanja i isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima				Indeks (5/3)
		01.01. - 31.03.2021.		01.01. - 31.03.2022.		
		Iznos	Učešće %	Iznos	Učešće %	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Faktoring sa pravom regresa	21.785	56,9	17.232	41,0	79
2.	Faktoring bez prava regresa	16.485	43,1	24.788	59,0	150
3.	Obrnuti (dobavljački) faktoring	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	38.270	100	42.020	100	110
4.	Domaći faktoring	38.270	100,0	42.020	100,0	110
5.	Inostrani faktoring	0	0,0	0	0,0	-
	Ukupno	38.270	100	42.020	100	110

Promjena u strukturi otkupljenih novčanih potraživanja prema vrstama faktoringa sa 31.03.2022. godine, odnosila se na učešća faktoringa bez prava regresa i faktoringa sa pravom regresa, dok se obrnuti (dobavljački) faktoring nije obavljao. Struktura prema domicilnosti ostala je nepromijenjena.

Posmatrajući ugovore o faktoringu, prema ugovorenom dospelju, najveće učešće u ukupnom volumenu sa 31.03.2022. godine od 95,3% imaju otkupljena novčana potraživanja ugovorene ročnosti do 60 dana, slijedi učešće od 4,7% ugovorene ročnosti od 61 do 90 dana. U istom periodu prethodne godine najveće učešće su imala potraživanja ročnosti do 60 dana (74,8%) u ukupnom volumenu.

Prema sektorskoj strukturi kupca kod regresnog prava, najveće učešće imaju javna preduzeća, obzirom na vrijednost otkupljenih potraživanja koja sa 31.03.2022. godine iznose 24,8 miliona KM, što čini 58,8% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH. Slijedi učešće privatnih preduzeća i društava sa 17,2 miliona KM ili 41% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH i vladinih institucija sa 75 hiljada KM ili 0,2% ukupne vrijednosti faktoring poslova u FBiH.

Prema sektorskoj strukturi u segmentu privatnih preduzeća i društava, ukupno isplaćeni avansi dobavljačima (prodavci potraživanja) iznose 41,1 milion KM ili 100% od ukupnog iznosa isplaćenih avansa. Posmatrajući domaći faktoring prema vrsti regresa u segmentu privatnih preduzeća i društava, iznos od 24,7 miliona KM ili 60,2% se odnosi na faktoring bez prava regresa, a iznos od 16,4 miliona KM ili 39,8% na faktoring sa pravom regresa. U segmentu javnih preduzeća nije bilo isplaćenih predujmova prema dobavljačima.

Po osnovu ugovora o faktoringu na dan 31.03.2022. godine, banke su potraživale ukupno 22,2 miliona KM, u cijelosti u domaćem faktoringu, od čega se iznos od 12,1 milion KM ili 54,2% odnosi na faktoring sa pravom regresa, a 10,1 milion KM ili 45,8% na faktoring bez prava regresa. Struktura navedenog iznosa potraživanja prema ugovorenim dospeljima je sljedeća: sa ugovorenim dospeljem do 60 dana - 81,6%, od 61 do 90 dana - 8,5%, a od 91 do 180 dana - 9,9%.

Ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa u FBiH sa 31.03.2022. godine, iznose 355 hiljada KM (prihodi od kamata, naknada za faktoring i administrativnih naknada). U poređenju sa istim periodom prethodne godine, ukupni prihodi pružaoca usluga faktoringa su bili na istom nivou (355 hiljada KM). U strukturi iskazanih ukupnih prihoda, 33,2% se odnosi na faktoring sa pravom regresa, a 66,8% na faktoring bez prava regresa.

2.3.3. PREPORUKE ZA FAKTORING POSLOVANJE

FBA će u okviru propisanih nadležnosti za nadzor poslovanja subjekata koji obavljaju poslove faktoringa u FBiH, nastaviti sa planiranim aktivnostima koje će u narednom periodu biti usmjerene na:

- podršku unapređenju poslovnog ambijenta za faktoring poslovanje u FBiH i izgradnju povjerenja pružaoca usluga faktoringa;
- pružanje stručne pomoći u primjeni zakonske i podzakonske regulative za subjekte koji se bave poslovima faktoringa, kao i saradnje sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama, te sa CBBiH u pogledu strukture i kvalitete podataka koji se odnose na izloženosti po osnovu faktoringa u CRK-u i
- nastavak kontinuiranog nadzora faktoring poslovanja u FBiH putem izvještaja i kontrolom na licu mjesta.

U okviru nadzornih aktivnosti FBA, očekuje se od subjekata faktoring sistema da unaprijede aktivnosti i mjere s primarnim ciljem zakonitog, stabilnog, efikasnog i transparentnog pružanja faktoring usluga, a koje su usmjerene na:

- usklađenost poslovanja sa regulatornim zahtjevima;
- unapređenje sigurnog, stabilnog i održivog faktoring poslovanja;
- unapređenje sistema upravljanja rizicima, jačanje sistema internih kontrola i funkcije interne revizije;
- osiguranje pouzdanosti i integriteta podataka i informacija koji se dostavljaju FBA, CBBiH i drugim nadzornim institucijama i tijelima;
- osiguranje tačnosti, valjanosti i sveobuhvatnosti računovodstvenih i neračunovodstvenih evidencija, preventivno djelovanje i sprečavanje eventualnih prevara i pogrešaka;
- transparentno, razumljivo i potpuno informisanje klijenata o uslugama faktoringa.

ZAKLJUČAK

Sa ciljem očuvanja i jačanja stabilnosti bankarskog sistema i zaštite deponenata, te zakonitog, sigurnog i kvalitetnog poslovanja svih SBS u FBiH za čiji nadzor je nadležna FBA, kontinuirano se nadzire poslovanje SBS, izvršavajući planirane i vanredne aktivnosti, te poduzimajući mjere u skladu sa zakonskim ovlaštenjima.

Poslovanje banaka u FBiH u prvom kvartalu 2022. godine je bilo pod uticajem globalnih geopolitičkih dešavanja. Zabilježen je rast novčanih sredstava i ukupnog kapitala, a blagi pad ukupne aktive, kredita, ulaganja u vrijednosne papire i depozita, kao i profitabilnosti u odnosu na isti period prethodne godine. Na osnovu iskazanih osnovnih pokazatelja poslovanja bankarskog sektora FBiH sa 31.03.2022. godine, može se zaključiti da je isti stabilan, adekvatno kapitaliziran, likvidan i profitabilan. Učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima, kao ključnog indikatora kvaliteta kredita, bilježi smanjenje u odnosu na kraj prethodne godine. FBA skreće pažnju na obavezu banaka kod upravljanja kreditnim rizikom i formiranja rezervi za očekivane kreditne gubitke u skladu sa najboljim procjenama kreditnog rizika, a posebno cijeneći pojačane pritiske naglih promjena makroekonomskih indikatora i moguće efekte na rizične izloženosti i adekvatan nivo rezervisanja. Od ključnog značaja je kvalitet sveukupnog sistema upravljanja u bankama, adekvatno i efikasno funkcionisanje sistema upravljanja rizicima i adekvatno kapitalno pokriće rizika u poslovanju kroz ispunjenje propisanih zahtjeva za izračun regulatornog kapitala.

Poslovanje mikrokreditnog sektora u FBiH, u odnosu na kraj prethodne godine, karakteriše blagi pad aktive, neznatan rast bruto mikrokreditnog portfolija kao najznačajnije stavke aktive, te blagi rast ukupnog kapitala, kao dominantne stavke pasive. Obaveze po uzetim kreditima zabilježile su pad. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, broj zaključenih ugovora i isplate mikrokredita zabilježili su rast. Na nivou mikrokreditnog sektora u FBiH bilježi se smanjenje finansijskog rezultata. Na nivou lizing sistema u FBiH sa 31.03.2022. godine iskazano je povećanje aktive, bruto i neto potraživanja po osnovu finansijskog lizinga, obaveza po uzetim kreditima i kapitala u odnosu na 31.12.2020. godine. Broj i vrijednost novozaključenih lizing ugovora također su zabilježili rast u odnosu na isti period prethodne godine. U posmatranom periodu na nivou lizing sektora u FBiH iskazana je dobit u poslovanju lizing društava. Faktoring poslovanje, kao mogući instrument kratkoročnog finansiranja i upravljanja novčanim tokovima, sa 31.03.2022. godine odvijalo se isključivo kroz obavljanje funkcije finansiranja, dok nije zabilježeno obavljanje usluge osiguranja naplate i upravljanja potraživanjima ili poslova srodnih faktoringu. U odnosu na isti period prethodne godine, zabilježeno je povećanje vrijednosti otkupljenog nominalnog iznosa novčanih potraživanja i iznosa isplaćenih kupčevih obaveza prema dobavljačima pružaoca usluga faktoringa, a smanjenje broja zaključenih ugovora o faktoringu. Ova oblast je i dalje u počecima razvoja na tržištu FBiH.

Trenutno okruženje u kojem posluju SBS karakteriše neizvjesnost u vezi sa budućim globalnim, ekonomskim i geopolitičkim kretanjima. Rezultati bankarskog sistema upućuju na dostignutu stabilnost, održivost i otpornost bankarskog sistema. FBA je poduzela ključne aktivnosti oko pokretanja postupka restrukturiranja jedne banke koji je početkom aprila 2022. godine uspješno okončan. U narednom periodu posebna pažnja će se posvetiti upravljanju kreditnim rizikom, karakteristikama portfolija i rastu koji je u korelaciji sa stvarnim jačanjem ekonomije. FBA će nastaviti aktivno nadzirati rad SBS u skladu sa važećim aktima i planovima, te poduzimati vanredne aktivnosti u slučaju dodatne potrebe za djelovanjem u nastalim situacijama.

SPISAK PRILOGA

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

75

- Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 2 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.03.2022.
- Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.03.2022.
- Prilog 5 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.03.2022.
- Prilog 6 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

81

- Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 8 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.03.2022.
- Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.03.2022.
- Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.03.2022.
- Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO
- Prilog 12 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.03.2022.
- Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.03.2022.

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

88

- Prilog 14 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 15 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.03.2022.
- Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.03.2022.
- Prilog 17 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.03.2022.
- Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu - 31.03.2022.
- Prilog 18a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu

PRILOZI ZA BANKARSKI SEKTOR

Prilog 1 - Osnovni podaci o bankama u FBiH - 31.03.2022.

R. br.	Banka	Internet adresa	Broj zaposlenih	Predsjednik uprave
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	www.addiko.ba	334	Sanela Pašić
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	www.asabanka.ba	319	Samir Mustafić
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	www.bbi.ba	445	Alek Bakalović
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	www.intesasanpaolobanka.ba	572	Marco Trevisan
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	www.kib-banka.com.ba	81	Hasan Porčić
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	www.nlb.ba	462	Lidija Žigić
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	www.pbs.ba	187	Hamid Pršeš
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	www.procreditbank.ba	149	Amir Salkanović
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	www.raiffeisenbank.ba	1.269	James Daniel Stewart, Jr
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo*	www.sberbank.ba	418	Eksterni upravnik
11.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	www.sparkasse.ba	510	Amir Softić
12.	UniCredit Bank d.d.	www.unicreditbank.ba	1.195	Amina Mahmutović
13.	UNION BANKA DD SARAJEVO	www.unionbank.ba	197	Vedran Hadžiahmetović
14.	ZiraatBank BH d.d.	www.ziraatbank.ba	301	Bülent Suer
UKUPNO			6.439	

*Banka od 12.05.2022. godine posluje pod imenom ASA BANKA NAŠA I SNAŽNA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO

Prilog 2 - Bilans stanja banaka u FBiH po šemi FBA (aktivni podbilans) - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih	7.989.239	30,9	8.066.578	31,5	101
	1.a. Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	3.813.229	14,7	3.844.371	15,0	101
	1.b. Kamatonosni računi depozita	4.176.010	16,2	4.222.207	16,5	101
2.	Vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i po fer vrijednosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	1.742.810	6,7	1.631.873	6,4	94
3.	Plasmani drugim bankama	350.452	1,3	210.717	0,8	60
4.	Kredit, potraživanja po poslovima lizinga i dospjela potraživanja	15.890.821	61,4	15.682.769	61,3	99
	4.a. Kredit	15.120.075	58,4	14.962.628	58,5	99
	4.b. Potraživanja po poslovima lizinga	46.521	0,2	46.927	0,2	101
	4.c. Dospjela potraživanja po kreditima i poslovima lizinga	724.225	2,8	673.214	2,6	93
5.	Vrijednosni papiri po amortiziranom trošku	223.198	0,9	252.567	1,0	113
6.	Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	491.588	1,9	490.059	1,9	100
7.	Ostale nekretnine	25.333	0,1	21.369	0,1	84
8.	Investicije u zavisna i pridružena društva	13.860	0,1	13.860	0,1	100
9.	Ostala aktiva	317.273	1,2	316.007	1,2	100
10.	MINUS: Ispravke vrijednosti	1.153.746	4,5	1.112.937	4,3	96
	10.a. Ispravke vrijednosti za stavke pozicije 4. Aktive	1.099.948	4,3	1.056.475	4,1	96
	10.b. Ispravke vrijednosti pozicije Aktive osim pozicije 4. Aktive	53.798	0,2	56.462	0,2	105
11.	UKUPNA AKTIVA	25.890.828	100	25.572.862	100	99
OBAVEZE						
12.	Depoziti	21.184.952	81,8	20.719.730	81,0	98
	12.a. Kamatonosni depoziti	14.090.013	54,4	13.720.109	53,6	97
	12.b. Nekamatonosni depoziti	7.094.939	27,4	6.999.621	27,4	99
13.	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	150	0,0	150	0,0	100
	13.a. Stanje dospjelih, a neisplaćenih obaveza	0	0,0	0	0,0	-
	13.b. Stanje neizmirenih-pozvanih za plaćanje vanbilansnih obaveza	150	0,0	150	0,0	100
14.	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
15.	Obaveze prema vladi	0	0,0	0	0,0	-
16.	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	779.075	3,0	771.060	3,0	99
	16.a. sa preostalim rokom dospijeca do jedne godine	313.719	1,2	290.121	1,1	92
	16.b. sa preostalim rokom dospijeca preko jedne godine	465.356	1,8	480.939	1,9	103
17.	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	167.557	0,7	167.557	0,7	100
18.	Ostale obaveze	650.947	2,5	786.073	3,1	121
19.	UKUPNE OBAVEZE	22.782.681	88,0	22.444.570	87,8	99
KAPITAL						
20.	Trajne prioritetne dionice	343	0,0	343	0,0	100
21.	Obične dionice	1.382.522	5,3	1.382.522	5,4	100
22.	Emisiona ažia	137.290	0,6	137.290	0,5	100
	22.a. na trajne prioritetne dionice	88	0,0	88	0,0	100
	22.b. na obične dionice	137.202	0,6	137.202	0,5	100
23.	Neraspodijeljena dobit i rezerve kapitala	1.297.650	5,0	1.536.435	6,0	118
24.	Kursne razlike	0	0,0	0	0,0	-
25.	Ostali kapital	290.342	1,1	71.702	0,3	25
26.	Rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti	0	0,0	0	0,0	-
27.	UKUPAN KAPITAL: (20. do 25.)	3.108.147	12,0	3.128.292	12,2	101
28.	UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL: (19. + 27.)	25.890.828	100	25.572.862	100	99
PASIVNI I NEUTRALNI PODBILANS		712.283		713.016		
UKUPNO		26.603.111		26.285.878		99

Prilog 3 - Pregled aktive, kredita, depozita i finansijskog rezultata banaka u FBiH - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Banka	Aktiva		Kredit		Depoziti		Finansijski rezultat
		Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%	Iznos
1.	Addiko Bank d.d. Sarajevo	1.039.870	4,1	530.289	3,4	804.688	3,9	813
2.	ASA BANKA DIONIČKO DRUŠTVO SARAJEVO	1.091.319	4,3	621.708	4,0	967.284	4,7	5.683
3.	"BOSNA BANK INTERNATIONAL" - d.d. Sarajevo	1.507.772	5,9	905.290	5,8	1.217.486	5,9	2.509
4.	INTESA SANPAOLO BANKA d.d. BOSNA I HERCEGOVINA	2.427.328	9,5	1.622.834	10,3	1.777.878	8,6	6.380
5.	KOMERCIJALNO-INVESTICIONA BANKA D.D. VELIKA KLADUŠA	118.061	0,5	56.962	0,4	84.386	0,4	-5
6.	NLB Banka d.d., Sarajevo	1.441.965	5,6	933.436	6,0	1.170.278	5,6	5.274
7.	PRIVREDNA BANKA SARAJEVO d.d. SARAJEVO	563.118	2,2	324.080	2,1	468.239	2,3	1.430
8.	ProCredit Bank d.d. Sarajevo	765.848	3,0	546.919	3,5	521.148	2,5	1.179
9.	RAIFFEISEN BANK DIONIČARSKO DRUŠTVO BOSNA I HERCEGOVINA	4.743.970	18,6	2.635.270	16,8	3.901.971	18,8	9.118
10.	Sberbank BH d.d. Sarajevo	1.443.678	5,6	1.025.373	6,5	1.198.473	5,8	4.548
11.	Sparkasse Bank dd Bosna i Hercegovina	1.923.979	7,5	1.298.579	8,3	1.596.368	7,7	8.157
12.	UniCredit Bank d.d.	6.301.573	24,6	3.890.946	24,8	5.234.122	25,3	24.560
13.	UNION BANKA DD SARAJEVO	1.036.443	4,1	380.087	2,4	900.911	4,3	210
14.	ZiraatBank BH d.d.	1.167.938	4,6	910.996	5,8	876.498	4,2	1.846
UKUPNO		25.572.862	100	15.682.769	100	20.719.730	100	71.702

Prilog 4 - Sektorska struktura kredita u FBiH i ECL - 31.03.2022.

- 000 KM -

Opis	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	Ukupni bruto krediti po nivoima kreditnog rizika	ECL za Nivo 1 kreditnog rizika	ECL za Nivo 2 kreditnog rizika	ECL za Nivo 3 kreditnog rizika	Ukupno ECL
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Ukupni krediti pravna lica (1.1. do 1.21.)	6.517.787	954.463	543.974	8.016.224	74.698	114.492	407.468	596.658
1.1. A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	85.694	9.000	33.626	128.320	826	470	23.338	24.634
1.2. B Vađenje ruda i kamena	90.418	11.274	761	102.453	1.128	2.648	467	4.243
1.3. C Prerađivačka industrija	1.419.838	283.468	241.340	1.944.646	16.961	35.701	179.091	231.753
1.4. D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	191.930	20.309	3.365	215.604	1.954	3.933	2.831	8.718
1.5. E Opskrba vodom, uklanj. otp. voda, gospodar. otpadom, te djelatnosti sanacije okoliša	29.502	2.928	2.259	34.689	284	171	1.408	1.863
1.6. F Građevinarstvo	398.987	51.699	26.082	476.768	4.583	4.318	20.775	29.676
1.7. G Trg. na veliko i malo; popravak motornih vozila i motoc.	2.451.660	231.407	141.356	2.824.423	22.916	22.634	115.014	160.564
1.8. H Prijevoz i skladištenje	268.092	57.286	16.225	341.603	2.958	6.035	13.324	22.317
1.9. I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hoteljerstvo i ugostiteljstvo)	91.331	127.593	29.286	248.210	1.259	20.461	22.479	44.199
1.10. J Informacije i komunikacije	108.935	13.473	7.479	129.887	992	1.318	3.794	6.104
1.11. K Finans. djelatnosti i djelatnosti osiguranja	706.364	2.923	0	709.287	12.129	152	0	12.281
1.12. L Poslovanje nekretninama	71.078	97.691	9.369	178.138	1.161	13.540	6.053	20.754
1.13. M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	157.276	13.888	22.300	193.464	2.570	1.005	12.074	15.649
1.14. N Administrat. i pomoćne uslužne djelatnosti	25.615	7.268	3.044	35.927	343	832	2.056	3.231
1.15. O Javna uprava i odbrana; obav. soc. osiguranje	268.083	5.998	0	274.081	3.476	275	0	3.751
1.16. P Obrazovanje	6.837	716	2.417	9.970	69	69	533	671
1.17. Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	61.460	7.818	1.491	70.769	505	491	955	1.951
1.18. R Umjetnost, zabava i rekreacija	25.349	3.955	385	29.689	208	329	312	849
1.19. S Ostale uslužne djelatnosti	59.335	5.769	3.189	68.293	376	110	2.964	3.450
1.20. T Djelatnosti kućanstva kao poslodavca; djelatnosti kućanstva koja proizvode različita dobra i obavljaju različite usluge za vlastite potrebe	0	0	0	0	0	0	0	0
1.21. U Djelatnosti izvanteritorijal. organizacija i tijela	3	0	0	3	0	0	0	0
2. Ukupno stanovništvo (2.1 + 2.2 + 2.3)	6.721.595	540.060	404.890	7.666.545	80.507	58.207	321.103	459.817
2.1. Opća potrošnja	5.157.929	473.407	369.071	6.000.407	69.206	52.355	295.257	416.818
2.2. Stambena izgradnja	1.488.155	59.163	29.966	1.577.284	10.273	5.300	20.879	36.452
2.3. Obavljanje djelatnosti (obrtnici)	75.511	7.490	5.853	88.854	1.028	552	4.967	6.547
3. Ukupni krediti (1. + 2.)	13.239.382	1.494.523	948.864	15.682.769	155.205	172.699	728.571	1.056.475

Prilog 5 - Bilans uspjeha banaka u FBiH po šemi FBA - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.03.2021.	%	01.01. - 31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
1.	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
a)	Prihodi od kamata i slični prihodi					
1)	Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	194	0,1	235	0,1	121
2)	Plasmani drugim bankama	885	0,3	616	0,2	70
3)	Kreditni i poslovi lizinga	154.291	59,2	152.293	53,8	99
4)	Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	1.046	0,4	1.394	0,5	133
5)	Vlasnički vrijednosni papiri	0	0,0	0	0,0	-
6)	Potraživanja po plaćenim vanbilansnim obavezama	1	0,0	1	0,0	100
7)	Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	14.761	5,7	16.706	5,9	113
8)	UKUPNI PRIHODI OD KAMATA I SLIČNI PRIHODI	171.178	65,7	171.245	60,5	100
b)	Rashodi po kamatama i slični rashodi					
1)	Depoziti	20.654	7,9	16.229	5,7	79
2)	Uzete pozajmice od drugih banaka	0	0,0	0	0,0	-
3)	Uzete pozajmice - dospjele obaveze	0	0,0	0	0,0	-
4)	Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.851	0,7	1.274	0,4	69
5)	Subordinisani dugovi i subordinisane obveznice	1.710	0,7	1.583	0,6	93
6)	Ostali rashodi po kamatama i slični rashodi	6.047	2,3	10.932	3,9	181
7)	UKUPNI RASHODI PO KAMATAMA I SLIČNI RASHODI	30.262	11,6	30.018	10,6	99
c)	NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI	140.916	54,1	141.227	49,9	100
2.	OPERATIVNI PRIHODI					
a)	Prihodi iz poslovanja sa devizama	13.770	5,3	20.781	7,4	151
b)	Naknade po kreditima	2.524	1,0	3.469	1,2	137
c)	Naknade po vanbilansnim poslovima	5.733	2,2	5.993	2,1	105
d)	Naknade za izvršene usluge	78.802	30,2	92.950	32,8	118
e)	Prihod iz poslova trgovanja	251	0,1	123	0,0	49
f)	Ostali operativni prihodi	18.575	7,1	18.500	6,6	100
g)	UKUPNI OPERATIVNI PRIHODI a) do f)	119.655	45,9	141.816	50,1	119
	UKUPAN PRIHOD (1c + 2g)	260.571	100	283.043	100	109
3.	NEKAMATNI RASHODI					
a)	Poslovni i direktni rashodi					
1)	Trošk. ispr. vrijed. riz. aktive, rezerviranja za potenc. obaveze i ost. vrijed. usklađenja	20.661	7,9	36.718	13,0	178
2)	Ostali poslovni i direktni troškovi	33.574	12,9	38.155	13,5	114
3)	UKUPNI POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI 1) + 2)	54.235	20,8	74.873	26,5	138
b)	Operativni rashodi					
1)	Troškovi plata i doprinosa	64.186	24,6	65.581	23,2	102
2)	Troškovi poslovnog prostora, ostale fiksne aktive i režija	39.802	15,3	43.612	15,4	110
3)	Ostali operativni troškovi	22.928	8,8	26.470	9,3	115
4)	UKUPNI OPERATIVNI RASHODI 1) do 3)	126.916	48,7	135.663	47,9	107
c)	UKUPNI NEKAMATNI RASHODI	181.151	69,5	210.536	74,4	116
	UKUPAN RASHOD (1b7+3c)	211.413		240.554		114
4.	DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	79.436	30,5	72.512	25,6	91
5.	GUBITAK	16	0,0	5	0,0	31
6.	POREZI	433	0,2	818	0,3	189
7.	DOBIT PO OSNOVU POVEĆANJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I SMANJENJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	47	0,0	51	0,0	109
8.	GUBITAK PO OSNOVU SMANJENJA ODLOŽENIH PORESKIH SREDSTAVA I POVEĆANJE ODLOŽENIH PORESKIH OBAVEZA	4	0,0	38	0,0	950
9.	NETO-DOBIT	79.046	30,3	71.707	25,3	91
10.	NETO-GUBITAK	16	0,0	5	0,0	31
11.	FINANSIJSKI REZULTAT (9.-10.)	79.030		71.702		91

Prilog 6 - Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite i depozite po periodima

Prosječne ponderisane NKS i EKS na kredite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.		31.03.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne kredite	2,77	3,04	2,36	2,65	2,25	2,49	2,12	2,39	2,01	2,25
1.1.	Privredi	2,71	2,92	2,31	2,53	2,21	2,41	2,07	2,29	1,97	2,17
1.2.	Stanovništvu	8,40	16,44	7,82	15,28	8,36	15,04	8,38	14,44	7,88	13,65
1.3.	Ostalo	3,19	3,40	2,42	2,94	2,46	2,59	2,24	2,33	2,08	2,42
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne kredite	5,02	6,12	4,67	5,65	4,53	5,47	4,73	5,64	4,20	4,98
2.1.	Privredi	3,83	4,19	3,44	3,68	3,16	3,41	3,56	3,82	3,33	3,59
2.2.	Stanovništvu	5,86	7,49	5,42	6,83	5,41	6,81	5,49	6,82	4,78	5,91
2.3.	Ostalo	3,72	3,89	3,58	3,80	3,65	3,94	4,21	4,92	2,46	2,60
3.	Ukupno pon. kamatne stope	3,69	4,30	3,36	3,94	3,06	3,55	3,30	3,85	3,08	3,59
3.1.	Privredi	2,97	3,21	2,57	2,79	2,38	2,59	2,44	2,67	2,35	2,57
3.2.	Stanovništvu	5,90	7,65	5,46	6,97	5,46	6,96	5,53	6,93	4,81	5,99
3.3.	Ostalo	3,24	3,44	2,49	2,99	2,66	2,82	2,82	3,09	2,14	2,44

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su krediti vladi i vladinim institucijama, krediti bankama i drugim finansijskim institucijama i ostali krediti.

Prosječne ponderisane NKS i EKS na depozite po periodima

- % -

R. br.	Opis	31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.		31.03.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Pon. kamatne stope na kratkoročne depozite	0,34	0,35	0,26	0,26	0,51	0,51	0,18	0,18	0,15	0,15
1.1.	Privredi	0,50	0,50	0,70	0,70	0,39	0,39	0,45	0,45	0,22	0,22
1.2.	Stanovništvu	0,21	0,23	0,21	0,21	0,48	0,48	0,10	0,10	0,04	0,04
1.3.	Ostalo	0,35	0,36	0,20	0,19	0,55	0,55	0,15	0,15	0,15	0,15
2.	Pon. kamatne stope na dugoročne depozite	1,10	1,11	1,49	1,29	0,94	0,95	0,86	0,88	0,46	0,46
2.1.	Privredi	1,30	1,30	1,43	1,43	1,06	1,07	0,98	0,98	0,53	0,53
2.2.	Stanovništvu	1,10	1,11	1,49	1,15	0,98	0,99	0,87	0,88	0,49	0,49
2.3.	Ostalo	0,97	0,98	1,67	1,66	0,74	0,74	0,68	0,73	0,22	0,22
3.	Ukupno pon. kamatne stope	0,66	0,66	0,93	0,82	0,78	0,79	0,56	0,57	0,30	0,30
3.1.	Privredi	1,03	1,03	1,25	1,25	0,78	0,78	0,80	0,80	0,44	0,44
3.2.	Stanovništvu	0,93	0,94	1,29	1,01	0,90	0,92	0,73	0,75	0,39	0,39
3.3.	Ostalo	0,43	0,44	0,41	0,40	0,61	0,61	0,27	0,28	0,16	0,16

Napomena: u pozicije 1.3., 2.3. i 3.3. - Ostalo, uključeni su depoziti vlade i vladinih institucija, depoziti banaka i drugih finansijskih institucija i ostali depoziti.

PRILOZI ZA MIKROKREDITNI SEKTOR

Prilog 7 - Osnovni podaci o MKO u FBiH - 31.03.2022.

R. br.	Naziv MKO	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	www.credo.centar.ba	Bernard Stojanović	13
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	www.eki.ba	Almir Sultanović	189
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	www.eki.ba	Esad Uzunić	168
4.	Mikrokreditno društvo IuteCredit BH d.o.o. Sarajevo	www.iutecredit.ba	Melika Hadžijamaković - Salihović	40
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	www.lider.ba	Džavid Sejfović	69
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	www.lok.ba	Elma Čardaklija – Bašić	58
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	www.melaha.ba	Jakob Finci	6
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	www.mi-bospo.org	Safet Husić	202
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	www.mikra.ba	Sanin Čampara	159
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	www.mikroaldi.org	Omar Softić	34
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	www.partner.ba	Senad Sinanović	283
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	www.mfi.ba	Edina Hadžimurtezić	9
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	www.microsunrise.ba	Samir Bajrović	170
UKUPNO				1.400

Prilog 8 - Zbirni bilans stanja MKF - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	45.096	8,9	39.814	7,8	88
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	27.865	5,5	29.450	5,8	106
1b)	Kamatonosni računi depozita	17.231	3,4	10.364	2,0	60
2.	Plasmani bankama	1.660	0,3	2.560	0,5	154
3.	Kreditni	402.924	79,1	405.615	80,1	101
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	3.631	0,7	4.034	0,8	111
3b)	Neto krediti (3-3a)	399.293	78,4	401.581	79,3	101
4.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto	25.577	5,0	25.180	5,0	98
5.	Dugoročne investicije	33.888	6,7	33.888	6,7	100
6.	Ostala aktiva	3.652	0,7	3.561	0,7	98
7.	Minus: rezerv. na ost. stavke aktive, osim kredita	10	0,0	10	0,0	100
8.	UKUPNO AKTIVA	509.156	100	506.574	100	99
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	16.141	3,2	12.442	2,5	77
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	184.670	36,3	183.937	36,3	100
9c)	Obaveze po dospjelim kamata	1.115	0,2	995	0,2	89
10.	Ostale obaveze	25.488	5,0	24.248	4,8	95
11.	UKUPNO OBAVEZE	227.414	44,7	221.622	43,8	97
12.	Donirani kapital	48.098	9,4	48.098	9,5	100
13.	Osnovni kapital	3.696	0,7	3.696	0,7	100
14.	Višak prihoda nad rashodima	283.956	55,8	287.238	56,7	101
14a)	za prethodne godine	270.562	53,2	283.949	56,1	105
14b)	za tekuću godinu	13.394	2,6	3.289	0,6	25
15.	Manjak prihoda nad rashodima	55.078	10,8	55.120	10,9	100
15a)	za prethodne godine	54.954	10,8	55.078	10,9	100
15b)	za tekuću godinu	124	0,0	42	0,0	34
16.	Ostale rezerve	1.070	0,2	1.040	0,2	97
17.	UKUPNO KAPITAL	281.742	55,3	284.952	56,2	101
18.	UKUPNO PASIVA	509.156	100	506.574	100	99
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
19.	Otpisani krediti	138.239		137.984		100
20.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	9.270		11.180		121
21.	Komisioni poslovi	213		212		100
22.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	400		400		100
23.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	30.848		31.494		102

Prilog 9 - Zbirni bilans stanja MKD - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
AKTIVA						
1.	Novčana sredstva (1a+1b)	19.829	10,7	14.597	8,2	74
1a)	Gotov novac i nekamatonosni računi depozita	19.579	10,6	14.347	8,1	73
1b)	Kamatonosni računi depozita	250	0,1	250	0,1	100
2.	Plasmani bankama	0	0,0	0	0,0	-
3.	Kredit	160.441	87,0	160.240	89,9	100
3a)	Rezerve za kreditne gubitke	2.888	1,5	3.345	1,9	116
3b)	Neto krediti (3-3a)	157.553	85,5	156.895	88,0	100
4.	Materijalna i nematerijalna imovina	5.151	2,8	4.969	2,8	96
5.	Dugoročne investicije	0	0,0	0	0,0	-
6.	Ostala aktiva	1.789	1,0	1.837	1,0	103
7.	Minus: rezervir. na ost. stavke aktive, osim kredita	0	0,0	0	0,0	-
8.	UKUPNO AKTIVA	184.322	100	178.298	100	97
PASIVA						
9a)	Obaveze po uzetim kratkoročnim kreditima	1.500	0,8	1.700	0,9	113
9b)	Obaveze po uzetim dugoročnim kreditima	121.238	65,8	114.286	64,1	94
9c)	Obaveze po dospjelim kamatama	1.285	0,7	1.184	0,7	92
10.	Ostale obaveze	8.201	4,4	7.537	4,2	92
11.	UKUPNO OBAVEZE	132.224	71,7	124.707	69,9	94
12.	Donirani kapital	0	0,0	0	0,0	-
13.	Osnovni kapital	34.177	18,6	34.177	19,2	100
14.	Emisiona ažia	0	0,0	0	0,0	-
15.	Neraspoređena dobit (15a+15b)	7.566	4,1	7.759	4,3	103
15a)	prethodnih godina	6.614	3,6	7.565	4,2	114
15b)	tekuće godine	952	0,5	194	0,1	20
16.	Zakonske rezerve	4.214	2,3	4.214	2,4	100
17.	Ostale rezerve	6.141	3,3	7.441	4,2	121
18.	UKUPNO KAPITAL	52.098	28,3	53.591	30,1	103
19.	UKUPNO PASIVA	184.322	100	178.298	100	97
VANBILANSNA EVIDENCIJA						
20.	Otpisani krediti	11.232		12.407		110
21.	Odobrena nepovučena kreditna sredstva od strane povjerilaca	9.333		10.610		114
22.	Komisioni poslovi	0		0		-
23.	Sudske tužbe, rješenja nadležnih organa koja su potencijalna obaveza MKO, a koja još nisu evidentirana u bilansnim evidencijama i sl.	0		0		-
24.	Ostalo (sve ostale vanbilansne stavke koje nisu obuhvaćene naprijed navedenim)	11.383		13.380		118

Prilog 10 - Pregled osnovnih pokazatelja MKO u FBiH - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv MKO	Iznos aktive	Iznos bruto portfolija umanjen za odgođeni prihod po naknadama	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	Mikrokreditno društvo CREDO CENTAR društvo sa ograničenom odgovornošću Mostar	3.095	3.034	71	1.030
2.	Mikrokreditno društvo EKI d.o.o. Sarajevo	167.800	148.920	1.507	27.609
3.	Mikrokreditna fondacija "EKI"	107.539	55.322	517	16.786
4.	Mikrokreditno društvo luteCredit BH d.o.o. Sarajevo	7.403	6.672	-1.392	2.595
5.	Mikrokreditna fondacija "LIDER"	27.949	26.138	90	5.874
6.	Mikrokreditna fondacija "LOK" Sarajevo	5.753	4.310	-2	953
7.	Mikrokreditna fondacija "MELAHA" Sarajevo	1.053	509	28	71
8.	Mikrokreditna fondacija "MI-BOSPO" Tuzla	81.802	74.373	717	18.506
9.	Mikrokreditna fondacija "MIKRA"	56.042	46.925	269	12.509
10.	Mikrokreditna fondacija "MIKRO ALDI"	8.330	7.654	53	1.743
11.	„PARTNER MIKROKREDITNA FONDACIJA“	158.323	138.836	1.291	25.764
12.	"PRVA ISLAMSKA MIKROKREDITNA FONDACIJA"	2.493	1.899	-40	594
13.	Mikrokreditna fondacija "SUNRISE"	57.290	46.003	294	13.194
UKUPNO		684.872	560.595	3.403	127.228

Prilog 11 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO - 31.03.2022.

R. br.	Opis	MKO sa sjedištem u FBiH - period 01.01. - 31.03.2022.			
		Broj zaključenih ugovora	Isplate mikrokredita (u 000 KM)	Ponderisana NKS (prosječna) %	Ponderisana EKS (prosječna) %
1	2	3		4	5
1.	Kratkoročni mikrokrediti za:	10.335	13.215	19,85	28,50
1.1.	Uslužne djelatnosti	249	572	19,72	27,39
1.2.	Trgovinu	49	131	17,73	24,05
1.3.	Poljoprivredu	1.778	2.686	21,25	26,78
1.4.	Proizvodnju	28	90	19,05	25,24
1.5.	Stambene potrebe	797	1.422	18,46	23,73
1.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.742	5.512	20,98	31,93
1.7.	Ostalo	2.692	2.802	16,97	26,13
2.	Dugoročni mikrokrediti za:	23.368	114.013	18,58	22,23
2.1.	Uslužne djelatnosti	1.227	6.066	18,02	21,60
2.2.	Trgovinu	225	1.437	16,61	19,72
2.3.	Poljoprivredu	7.066	38.515	17,49	19,70
2.4.	Proizvodnju	161	1.070	16,52	19,48
2.5.	Stambene potrebe	5.441	32.623	18,13	20,92
2.6.	Nenamjenski - osnovne potrebe	4.202	16.445	21,05	25,74
2.7.	Ostalo	5.046	17.857	19,94	27,39
3.	Ukupni mikrokrediti	33.703	127.228	18,71	22,88

Prilog 11a - Usporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za MKO

- % -

Prosječne ponderisane NKS na:	01.01.-31.03.2018.	01.01.-31.03.2019.	01.01.-31.03.2020.	01.01.-31.03.2021.	01.01.-31.03.2022.
Kratkoročne mikrokredite	20,06	21,64	20,36	19,92	19,85
Dugoročne mikrokredite	19,58	19,22	18,96	19,34	18,58
Ukupne mikrokredite	19,65	19,56	19,15	19,43	18,71
Prosječne ponderisane EKS na:	01.01.-31.03.2018.	01.01.-31.03.2019.	01.01.-31.03.2020.	01.01.-31.03.2021.	01.01.-31.03.2022.
Kratkoročne mikrokredite	26,78	29,42	33,31	32,09	28,50
Dugoročne mikrokredite	23,26	22,61	23,51	23,86	22,23
Ukupne mikrokredite	23,79	23,57	24,85	25,02	22,88

Prilog 12 - Zbirni bilans uspjeha MKF - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.03.2021.	%	Za period 01.01. - 31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	19.199	90,5	20.192	90,6	105
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.924	10,8	1.801	9,5	94
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	17.275		18.391		106
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	1.792	8,4	1.724	7,7	96
5.	Operativni rashodi	14.256	79,9	15.110	79,2	106
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	233	1,1	369	1,7	158
7.	Ostali poslovni rashodi	116	0,7	214	1,1	184
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.181	6,6	1.631	8,6	138
9.	Višak/manjak prihoda nad rashodima prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	3.747		3.529		94
10.	Porez na višak prihoda nad rashodima	361	2,0	312	1,6	86
11.	Neto višak/manjak prihoda nad rashodima (9.-10.)	3.386		3.217		95

Prilog 13 - Zbirni bilans uspjeha MKD - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.03.2021.	%	Za period 01.01. - 31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	PRIHODI I RASHODI PO KAMATAMA					
1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	7.456	97,5	7.940	97,2	106
2.	Rashodi po kamatama i slični rashodi	1.579	21,7	1.815	22,7	115
3.	Neto prihodi od kamata i sličnih prihoda (1. - 2.)	5.877		6.125		104
	OPERATIVNI PRIHODI I RASHODI					
4.	Operativni prihodi	137	1,8	185	2,3	135
5.	Operativni rashodi	4.088	56,2	4.433	55,6	108
	OSTALI POSLOVNI PRIHODI I RASHODI					
6.	Ostali poslovni prihodi	52	0,7	39	0,5	75
7.	Ostali poslovni rashodi	11	0,2	78	1,0	709
8.	Troškovi rezerviranja za kreditne i druge gubitke	1.384	19,0	1.477	18,5	107
9.	Dobit/gubitak prije oporezivanja (3.+4.-5.+6.-7.-8.)	583		361		62
10.	Porez na dobit	211	2,9	175	2,2	83
11.	Neto dobit/gubitak (9.-10.)	372		186		50

PRILOZI ZA LIZING SEKTOR

Prilog 14 - Osnovni podaci o lizing društvima u FBiH - 31.03.2022.

R. br.	Naziv lizing društva	Internet adresa	Direktor	Broj zaposlenih
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	www.mogo.ba	Maja Nura	8
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.porscheleasing.ba	Dejan Stupar	23
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	www.rlbh.ba	Maja Jurčević	44
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	www.s-leasing.ba	Elma Hošo	23
5.	„SCANIA LEASING BH“ društvo sa ograničenom odgovornošću	-	Damir Slipičević	-
UKUPNO				98

Prilog 15 - Zbirni bilans stanja lizing društava - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	31.12.2021.	%	31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
1.	Novac i novčani ekvivalenti	4.391	1,2	4.794	1,2	109
2.	Plasmani bankama	8.240	2,2	16.986	4,4	206
3.	Potraživanja po finansijskom lizingu, neto (3a-3b-3c-3d)	290.647	77,8	294.430	75,3	101
3a)	Potraživanja po finansijskom lizingu, bruto	318.640	85,3	321.725	82,3	101
3b)	Rezerve za gubitke	5.681	1,5	5.298	1,4	93
3c)	Odgođeni prihodi po osnovu kamata	21.996	5,9	21.682	5,5	99
3d)	Odgođeni prihodi po osnovu naknada	316	0,1	315	0,1	100
4.	Potraživanja od supsidijarnih lica	0	0,0	0	0,0	-
5.	Materijalna i nematerijalna imovina, neto (5a+5b-5c-5d)	64.259	17,2	68.801	17,6	107
5a)	Materijalna i nematerijalna imovina - vlastita sredstva	3.869	1,0	3.891	1,0	101
5b)	Materijalna i nematerijalna imovina - operativnog lizinga	86.199	23,1	92.455	23,6	107
5c)	Ispravka vrijednosti - vlastita sredstva	2.312	0,6	2.367	0,6	102
5d)	Ispravka vrijednosti - operativni lizing	23.497	6,3	25.178	6,4	107
6.	Dugoročne investicije	368	0,1	368	0,1	100
7.	Ostala aktiva (7a+7b+7c)	5.831	1,5	5.524	1,4	95
7a)	Zajmovi, neto (7a1-7a2)	0	0,0	0	0,0	-
7a1)	Zajmovi (dospjela potraž.+ nedospjela glavnica)	0	0,0	0	0,0	-
7a2)	Rezerve za zajmove	0	0,0	0	0,0	-
7b)	Zalihe	828	0,2	761	0,2	92
7c)	Ostala aktiva	5.003	1,3	4.763	1,2	95
	UKUPNA AKTIVA	373.736	100	390.903	100	105
	PASIVA					
8.	Obaveze po uzetim kreditima, neto (8a+8b-8c)	336.293	90,0	350.698	89,7	104
8a)	Obaveze po kratkoročnim kreditima	11.679	3,1	11.689	3,0	100
8b)	Obaveze po dugoročnim kreditima	324.767	86,9	339.260	86,8	104
8c)	Unaprijed plaćeni troškovi i naknada	153	0,0	251	0,1	164
9.	Ostale obaveze	7.957	2,1	8.363	2,1	105
	UKUPNO OBAVEZE	344.250	92,1	359.061	91,8	104
10.	Osnovni kapital	16.827	4,5	16.827	4,3	100
11.	Rezerve	7.818	2,1	7.818	2,0	100
12.	Akumulirana dobit/gubitak	4.841	1,3	7.197	1,9	149
	UKUPNO KAPITAL	29.486	7,9	31.842	8,2	108
	UKUPNO PASIVA	373.736	100	390.903	100	105
	Otpisana potraživanja (početno stanje)	21.020		6.957		33
	Novi otpis (+)	589		227		39
	Naplata (-)	559		283		51
	Trajni otpis (-)	14.093		77		1
	Otpisana potraživanja (krajnje stanje)	6.957		6.824		98
	Ostala vanbilansna evidencija	99.593		106.854		107

Prilog 16 - Pregled osnovnih pokazatelja lizing društava u FBiH - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Naziv lizing društva	Bilansna suma	Potraživanja po finansijskom lizingu	Neto stanje sredstava datih u operativni lizing	Finansijski rezultat	Plasmani
1.	MOGO d.o.o. Sarajevo	1.108	452	0	-119	0
2.	PORSCHE LEASING d.o.o. Sarajevo	155.401	99.311	52.488	1.245	21.020
3.	RAIFFEISEN LEASING d.o.o. Sarajevo	123.721	94.585	8.901	610	13.474
4.	SPARKASSE LEASING d.o.o. Sarajevo	110.673	100.082	5.888	620	13.018
5.	SCANIA LEASING	0	0	0	0	0
UKUPNO		390.903	294.430	67.277	2.356	47.512

Prilog 17 - Zbirni bilans uspjeha lizing društava - 31.03.2022.

- 000 KM -

R. br.	Opis	01.01. - 31.03.2021.	%	01.01. - 31.03.2022.	%	Indeks (5/3)
1	2	3	4	5	6	7
	Finansijski prihodi i rashodi					
1.	Prihodi od kamata	3.216	38,4	3.505	36,0	109
1a)	Kamate na plasmane bankama	18	0,2	23	0,2	128
1b)	Kamate po finansijskom lizingu	2.772	33,2	3.008	30,9	109
1c)	Naknade (za obradu lizing zahtjeva itd.)	213	2,5	238	2,5	112
1d)	Ostali prihodi po kamatama	213	2,5	236	2,4	111
2.	Rashodi po kamatama	1.004	14,1	1.128	15,3	112
2a)	Kamate na pozajmljena sredstva	984	13,8	1.098	14,9	112
2b)	Naknade za obradu kredita	20	0,3	29	0,4	145
2c)	Ostali rashodi po kamatama	0	0,0	1	0,0	-
3.	Neto prihodi od kamata	2.212	26,4	2.377	24,4	107
	Operativni prihodi i rashodi					
4.	Operativni prihodi	5.154	61,6	6.217	64,0	121
4a)	Naknade za izvršene usluge	0	0,0	0	0,0	-
4b)	Naknada za operativni najam	4.625	55,3	5.258	54,1	114
4c)	Prihod od prodaje lizing objekta	0	0,0	38	0,4	-
4d)	Ostali operativni prihodi	529	6,3	921	9,5	174
4d)1	Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	62	0,7	372	3,8	600
4d)2	Prihodi od opomena	6	0,1	4	0,1	67
4d)3	Ostalo	461	5,5	545	5,6	118
5.	Operativni rashodi	5.920	83,4	6.339	86,1	107
5a)	Troškovi plata i doprinosa	1.129	15,9	1.190	16,2	105
5b)	Troškovi poslovnog prostora	3.012	42,4	3.253	44,2	108
5c)	Ostali troškovi	1.779	25,1	1.896	25,7	107
6.	Troškovi rezervi za gubitke	174	2,5	-101	-1,4	-58
7.	Dobit prije poreza	1.272		2.356		185
8.	Porez na dobit	0	0,0	0	0,0	-
9.	Neto dobit/gubitak	1.272		2.356		185

Prilog 18 - Pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu -
31.03.2022.

R. br.	Opis	Za period 01.01. - 31.03.2022.			
		Broj ugovora	Iznos finansiranja (000 KM)	Pond. NKS %	Pond. EKS %
1	2	3	4	5	6
1.	Kratkoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	2	129	2,95	6,10
a.	Putnička vozila	1	80	3,59	7,71
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	1	49	1,90	3,46
c.	Mašine i oprema	0	0	0,00	0,00
d.	Nekretnine	0	0	0,00	0,00
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
1.1.	Kratkoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	2	129	2,95	6,10
a.	Pravna lica	2	129	2,95	6,10
b.	Preduzetnici	0	0	0,00	0,00
c.	Fizička lica	0	0	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovor prema predmetu lizinga:	773	42.725	3,69	6,49
a.	Putnička vozila	511	23.607	3,79	7,03
b.	Vozila za obavljanje djelatnosti (terenska i putnička)	186	12.613	3,47	6,11
c.	Mašine i oprema	74	6.409	3,77	5,26
d.	Nekretnine	2	96	4,50	7,93
e.	Ostalo	0	0	0,00	0,00
2.1.	Dugoročni lizing ugovor prema korisniku lizinga:	773	42.725	3,69	6,49
a.	Pravna lica	679	38.880	3,66	5,70
b.	Preduzetnici	24	984	3,46	6,24
c.	Fizička lica	70	2.861	4,29	17,37
	Ukupno (1+2)	775	42.854	3,69	6,49

Prilog 18a - Uporedni pregled prosječnih ponderisanih NKS i EKS za ugovore o finansijskom lizingu

R. br.	Opis	31.03.2018.		31.03.2019.		31.03.2020.		31.03.2021.		31.03.2022.	
		NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS	NKS	EKS
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Kratkoročni lizing ugovori:	5,24	9,65	8,64	17,65	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10
1.1.	Pravna lica	5,24	9,65	2,99	5,23	3,93	8,07	4,02	6,80	2,95	6,10
1.2.	Preduzetnici	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
1.3.	Fizička lica	0,00	0,00	32,08	69,21	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Dugoročni lizing ugovori:	4,47	7,24	7,20	11,29	4,18	7,25	4,06	7,47	3,69	6,49
2.1.	Pravna lica	4,43	6,58	4,13	6,19	4,08	6,41	4,00	6,58	3,66	5,70
2.2.	Preduzetnici	4,99	7,06	5,05	6,84	5,21	8,84	3,95	6,10	3,46	6,24
2.3.	Fizička lica	4,97	18,44	26,15	42,82	4,91	18,18	4,86	18,82	4,29	17,37
	Ukupno	4,47	7,25	7,22	11,37	4,18	7,26	4,06	7,47	3,69	6,49

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

IZDAVAČ

**AGENCIJA ZA BANKARSTVO
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Zmaja od Bosne 47b
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
Tel. +387 33 72 14 00
Faks +387 33 66 88 11
Internet stranica: www.fba.ba
e-mail: agencija@fba.ba